

Javaansche Woordenlijst, De Nooy, 1893, #24

Katalog : [Javaansche Woordenlijst, De Nooy, 1893, #24](#)

Sambung : -

JAVAANSCH E WOORDENLIJST

bevattende woorden in Midden-Java in gebruik vergeleken met het Javaansch in de residentie Soerakarta

VERZAMELD DOOR H. A. DE NOOY MET BIJSTAND VAN MAS PADMASOESASTRA

S GRAVENHAGE MARTINUS NIJHOOF 1893

VOORBERICHT

De Javaansche woordenlijst, welke hier aangeboden wordt, geeft een aantal woorden aan, welke buiten de residentie Soerakarta gebruikt worden, hetzij met verschil van beteekenis dan wel die te Soerakarta niet bekend zijn.

Moge deze verzameling iets bijdragen tot meerdere kennis der Javaansche taal

's GRAVENHAGE, Januari 1893

H. A. DE NOOY

Tot toelichting der correctie moge het volgende dienen:

De anteur, de heer DE NOOY, heeft de eerste zes vellen zelf kunnen corrigeeren. Naar Indie terug gekeerd heeft hij die taak aan anderen moeten overlaten. zijn ambtgenoot, de heer BERTSCH, bezorgde vel 7 en 8, na diens vertrek de ondergeteekende het resterende gedeelte.

De heer BERTSCH heeft zich in hoofdzaak aan de kopy gehouden, zoo ook ik, wat den vorm betreft; allen heb ik het storende nganggo voor "men gebruikt" veranderd in ana of ana sing nganggo; en met den heer B. heb ik de hier en daar voorkomende

vraag: tēmboeng loro ikoe êndi kang bēnêr? niet opgenomen.

Doch wat het wezen betreft, heb ik mij, in overleg met mijn collega KERN, op een ander standpunt geplaatst. Alsbestuurslid toch van het Instituut, heb ik geen vrijheid gevonden datgene op te nemen, wat reeds in de laatste editie van het Jav-Ned. Handwoordnboek te vinden is. Het is in aller belang, dat een geschrift niet omvangrijker wordt dan noodig. Buitendien mag het overbodig, om niet te zeggen verkeerd, heeten enkele woorden met een opene a op te geven als afdeeling, terwijl het de algemeene nitspraak is voor een groot gedeelte van Java. Tot de overbekende verschijnselen behoort ook de verwisseling van de i en e of de oe en o in gesloten lettergrepen. Heeft dit feit allen plaats bv. bij poetih en poetèh of djawoeh en djawoh, en nog wel allen in dit of dat district of regentschap?

En waartoe opgenomen enkele woorden met de neusletter gesloten of weggelaten in de voorlaatste lettergreep, terwijl Javanen ad libitum bij alle woerden in dat geval de neusletter gebruiken of weglaten?

Een enkele maal heb ik een woord behouden, ook al was het in het Hd. Wdbk. reeds voldoende verklaard, wanneer een bijgevoegd voorbeeld zich wegens het typisch-Javaansche aanbeval of tot beter verstand van het spaarkgebruik kon dienstig zijn. Zoo bv. bij besoewel. Dit woord komt reeds in het Wdb. voor, doch bij het gegeven voorbeeld worden analoge uitdrukkingen aangehaald, die ook wel in het Wdb. verspreid, maar hiet onder een hoofd te vinden zijn.

Bij verschil in opgave van beteekenis is naar het Wdb. verwezen of ook wel op de autoriteit van ms. W. (het Woordenboek van den heer WILKENS in handschrift) een beroep gedaan.

Van de etymologieen (van den javaanchen medewerker?) zijn er wellicht enkele (zij het dan als curiosa) door de zeef gegaan, doch de snakerij, waarbij odak (bekende bijvorm van orak of ora)

wordt voorgesteld als samentrekking van o! en tiadak zou ik niet hebben durven apnemen.

Toch bevat ook het door mij gecorrigeerde gedeelte menige opgave, waarvoor ik mij niet verantwoordelijk zou willen stellen. Want het is en blijft het werk van den auteur, die de beoefenaars van het Javaansch door deze lexicologische bijdrage ontegenzeggelijk aan zich verplicht heeft.

Leiden, November 1893

A. C. VREEDE

LIJST DER VERKORTINGEN

B.: Banyumas, C.: Cilacap, P.: Purwokêrta, A.: Ajibarang, Pb.: Purbolinggo, Bs.: Bobotsari, Bj.: Banjarnêgara, Bg.: Bagêlèn, Pw.: Purworêjo, Ck.: Cangkrêp, S.: Sapuran, K.: Kaliwira, Ws.: Wonosobo, Ka.: Kutaardja, Kb.: Kêbumèn, Ng.: Ngambal, Kr.: Karanganyar, G.: Gombong, Ngy.: Ngayogyakarta, Sk.: Surakarta, Wg.: Wonogiri, Klt.: Klatèn, Sr.: Sragen, M.: Madiun, Cr.: Caruban, Mp.: Maospati, Ngt.: Ngutêran, Mg.: Magêtan, Pn.: Ponorogo, Sm.: Sumoroto, Kt.: Kutu, Pc.: Pacitan, R.:Rêmbang, T.: Tuban, Bn.: Bojonêgara, Pd.: Padangan, Bl.: Blora, J.: Japara, Ks.: Kudus, Smr.: Sêmarang, Kl.: Kêndal, U.: Ungaran, Sl.: Salatiga, Pk.: Pêkalongan, Bt.: Batang, Tg.: Têgal, Br.: Brêbês, Pm.: Pamalang, Kd.: Kêdu, Mgl.: Magêlang, Tm.: Têmanggung, Ls.: Lasêm.

Ha

i: panambang, ana: panambang Bl. diyane sumêdi = diyane sumêdana.

I: (Bl.) mungguh aksara I: U, iku ingaran sandhangan swara, (klienker i. oe) yèn

U: karakêtan sandhangan panyigêging swara ... h medeklinker h swarane owah, kaya ta: linggih dadi linggèh, saguh dadi sagoh sapêpadhane, nanging tumraping têngbung krama: I, ora owah, kaya ta: taksih, malih, sapêpadhane. ana têngbung krama inggil swarane owah, kaya ta: nitih dadi nitèh.

êh: (lh.) Pw.

Ae: panambang ake: panambang Pw. Bae Sm.

ae: (J.) bae.

ao: ngao, Kr. (Bg.) ngoko, têngbung ngao: têngbung ngoko.

êÊh: (Sm.) iya.

Aot: (Ngy. Ws.) ciyut.

êêng, Êêng: (Bn.) iya, o. ing Saking. iya ngango têngbung iku mungguh ing paclathon. Kaya ta: apa mêngkene: saure: Êêng.

ana: ora ana ana, ora ana apa Pc.

uni: aba J.

ene: (Bl.) mene, ngene: Kr. (Bg.) mrene

anah: nganah: Kr. (Bg.) mrana

ènèh: ngeneh, Kr. (Bg.). mrene

onoh: ngonoh, Kr. (Bg.) mrono

unon: ulon, sorotan, (M.) sawah unon, sawah ulon-ulon, sawah sorotan.

enak: kêpenak, Tg. kêpenak, enak

ènèk: Wg. (Sk.) ing Sk. iya nganggo têmbung iku mungguh ing paclathon, têngêse enak bangêt.

ênok: (Bl.) ana ing

ênit: (Tg.) thithik, saênit = sathithik

inis: (Bl.) isis

ènèng: ana ing Bl. Sl. ènèng: saka: anèng, ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

enong: ana ing Sl. padha karo ènèng

ena: mas lara = bok lara J.

ênêng: mênêng, mari Pk.

enco: (J.) kêpenak, enco kaya-kaya rusakaning têmbung eca.

ancan: C. dhisik

oncor: oncor Wg. (Sk.) ngoncori, ngonconi, oncor Kr. Bg. sarta, Mgl. colok, oncor utawa suluh.

incit: (Bl.) bisa.

êncit: (Pk., Sl., J., Bl.) sêmbagi.

oncèt: (Kb.) oncèk, ngoncèti pèlêm, ngoncèki pèlêm.

êncot: ngêncot, kêncot, luwe (Kb.) (P.) (Kr.) têmbung êncot utawa gêncot, têngêse kurang timbang, luwe iya kurang.

èncêle: ngèncêle, (Tg.) mènchrèt.

èncêlo: èncêla-èncêlo, (Tg.) ilu, mèla-mèlu.

èncêlok: mènçêlok, (Kb.) (M.) mencok.

ancêlang: ngancêlang (Tg.) banjur.

uncang: uncang-uncang (Tg.) ongkang-ongkang.

êncing: mênçing, (Tg.) (Pk.) mujur wong mênêng ngabotohan.

ancêng: ancêngan, (Tg.) (B.) cawisan.

anuk: (Bn.) anguk, angur, aluwung.

andèh: Kawi (Kr.) (g.) bosên.

endah: Kawi Tg. cikbèn = ana, endah apa, cikbèn apa, (Tg.)

êndah: Kr. (Bg.) ayo, êndah dolan, ayo dolan, [dola...]

[...n.] Bl. mendah, endah apa: mendah apa. J. saiba.

endra: Kawi (Pc.) gêthuk abang.

êndak: (Bn.) dadak = môngsa = wis ora.

êndak iya: (Mgl.) apa iya.

êndot: mêndot, (B.) ambiyêt.

andol: andolna, (Bl.) ungalna.

indêl: ngindêl (Kw.) anggodhog, Wg. (Sk.) Mgl. ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku. ngindêl wedang: anggodhog wedang.

indêng: saindênge, sabanjure, (Tg.)

undang: kondangan, anjagong (Tg.), Pw., I., Kb., B., Mgl.

êndang: Kawi: dadak = môngsa = nuli. Bl

anta: Kawi, cêmplang (Tg.) ing Sk. iya nganggo têmbung: anta, nanging pakêcapane: ônta.

antah: (Kr. Bg.) tawa. banyu antah: banyu tawa. Têmbung antah: manawa saka Onta.

antèr: (Kr. Bg.) alon: tamban.

ènrès: gênah = tata Tg. têmbung ènrès, ing Sk. têngêse angopahake pagawèhane marang kancane kang tunggal urak, dipurih nglakoni, kaya ta: sesuk aku kabênêr tungguk jaba, nanging arêp katêkan dhayoh saka Kêdhu anggawa jaran, urake

= pagawèhane èntrèsna bae.

ontor: montor (Pk.) panasing ati. ontor (Tg.) urus-urus.

antru: antron, gulan lêmah. (M.)

êntuk: (Mgl.) olèh, ênggon, têmbung êntuk saka antuk = olèh.

êntok: Kb., Kr., (Bg.), Tg. êntèk. wis êntok = wis êntèk.

antok: mantok, ulih: mulih (Kb.) têmbung: mantok, saka mantuk.

êntut: tuntut Bl.

êntês: mêngtês, mêngtas, J. Bl.

ontèl: Wg. (Sk.) tuntut.

êntal: (Bl.) tal = kêling (Sk.) = woh siwalan.

intim: ngintim-intim, (Br.) ngincim-incim.

êntèng: (Bj. Kb.) êntèk.

êntong: Tg. (Kb.) Kr. (Bg.) C. (B.) êntèk.

untung: kontung: lêstari. Tg.

ontong: aja Tg. têmbung ontong ing Sk. ana, kaya ta: jagung saontong, ora kêna muni jagung siji.

andha: (Tg.) ôndha.

undhi: wuwu = tombok, Tm.

undhe: (Tm.) andhe.

andhok: ana J. andhok ngêndi: ana ngêndi.

êndhok: ana Bl.

êndhak: (Kt.), (M.) ora.

êndhêk: (Bl. Bn.) cêndhak

andheka: (Tg.) upama, Têmbung: andhèkna: manawa saka bubrahing têmbung: andhene: winuwuhan: k.

ondhot: (Tg.) kêmba.

êndhot: (Pb.) ambiyêt.

andhaspling: (Tg.) bagus.

êndhul: (Tg.) gêndhuk.

andhêg: kandhêgan, kondangan, Tg.

undhig: (Kb. Bl.) pintêr.

endhag: Bn. enak, (Bn.) baud, Bl. tukang kayu = undhagi. Cr. Mg. (M.) pintêr. Aku ora endhag nulis, aku ora pintêr nulis.

êndhèg: êndhèk-êndhèk brêm, araning panganan.

andhing: andhingane, (C.) dhèk wingi.

andhung: mandhung, dhudha kêmbang Kl.

endhang: kendhang, kèli Kb.

endhong: ngendhong, Ls. (R.) èpèk, Mg. anjagong, Bg. Tg. B. Tm. Kl. têngèse sônja.

êndhing: mêngding: (Tg.) lowung.

ênjo: (Mg.) ayo.

enjuh: Sm. (M.) bisa.

enjoh: isa Ngy. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

anjan: anjan-anjanên, (m.) jinja. (Bn.) anji-anjinên.

injên: indhên = as, Tg.

unjar: badhèr Tg.

anjuk: nganjuk, (Bg.) banjur. J. utang. Têmbung anjuk, ing Sk. ora nganggo, dene araning dhistrik Nganjuk, kaanggêp têmbung lingga, padhane: Ngawi Magêtan.

ênjok: Sl. jola, ênjok-ênjokan, jola-jola.

unjuk: munjuk, Bl. mênjuluk, Mg. ambêk.

andhut: (Kl.) sêru.

injit: (Bn.) bisa.

ênjêt: Kr. apu Ng., Tg.

unjal: ngunjal, konjalan, Tg. ngusung, ngunjal barang: ngusung barang. Tg., Sl. kondangan, Pw. (Bg.) Tm. jagong.

anjap: (Bl.) paga.

anjèng: wong kang dikongkon ngulêm-ulêmi, Bl. buwuh,

enjang: ngenjang, Tg. enjing, ing Sk. iya nanggo têmbung iku mungguh ing kidung. C. sesuk.

ênjong: (Mg.) ayo, têmbung êncong: ing Sk. têtêse mèh padha karo têmbung pilala, kaya ta: bocah kang diugung sandhang pangane sarta ora disrêngêni saparipolahe kang luput, iku aran, diêncong-êncong.

anyi: anyi-anyi (Bn.) ngadi-andi = nganyih-anyih.

anyan: manyan (Tg.) mêsthi.

anyar: nganyar, kulak iwak loh mênayang Ngêbum. Kd.

anyal: (Bl. J.) singsot.

enyong: ku = aku, Tg., Pk., Ws., Kb., Pw., (Bg.) Bs. (B.) Bu. (B.) Mgl.

inum: nginum, k. Mal.: ngombe tumrap marang manungsa, nanging ngombe tumrap marang kewan, kaya ta: kowe arêp nginum wedang, jaran ngombe, kang nganggo têmbung iku ing Pm. (Tg.) sarta ing Kr. (Bg.)

entha: entha-entha, samudana J.

anthon: Bn. wong-wongan, (M.) gêndruwon.

ênthik: Bl. dok iyik, pithi. Kr. (Bg.) thithik, saênthik, sathithik.

ênthok: (Bl.) kênthêl, thok-thok, kaya ta: mung mangan sêga jangan ênthok, têtêse tanpa lawuh [la...]

[...wuh] manêh.

unthit: (Tg.) ngunthit, ambonthèt, anggenthol.

enthot: (B.) menthot-menthot = miyêg-miyêg.

ênthit: Tg. saênthit, sahtithik, Mg. ngênthit, ngutil. têmbung ênthit ing Sk. loro mèh padha karo têmbung ênthêt = unthêt. Bêbêk kang ngêndhog ing wayah awan, ana ing kandhang utawa ana ing sawah nuju diêngon, iku aran, ngênthit, dene kanggone têmbung: ênthit, ênthêt, lan unthêt mau mangkene: a. Bayar utang bae diênthit-ênthit. b. Nini Têmon iku yèn wèwèh marang putu-putune diênthêt-ênthêt = sahtithik-sathithik. c. Ngunthêt dhuwit = ngunthêt pari, têngêse ngurangi dhuwit, têngêse ngurangi dhuwit = pari, kang dên piyakake, dadi kêna ingaran: nyolong rawatane dhewe.

ênthot: mênthot Tg. ambiyêt.

êndhul: (Tg.) gêndhuk.

anthong: (J.) kathung, tangane nganthong: tangane ngathung, Têmbung iku rusak dening owahing pakêcapan, nganti duwe [du...]

[...we] tégês: kanthong.

enthong: menthong (Bn.) mëndho olehe madhang.

aco: ngaco (Tg.) goroh = anggêdobrol.

ece: kêthip, kanggo ing paresidhenan, Pk., J., Rm. M. ece iku bangsaning kijing, ngece-ece, ngiwi-iwi

acan: Sd.: Bs., (Bn.) pisan, durung acan aku bungah saka kowe, acan-acan, pisan-pisan.

ocon: (Tg.) adrêng

acak: acak-acak, jajal-jajal Tg.

ecak: (J.) icak = idak, kêpecak = kêpidak

ecok: (J.) iji, secok = siji. Mèmpêr saka rusaking têmbung, sitok, dadi secok.

ocèk: (Bn.) oncèk. Owah pakêcapane, ngilangake sêsigêg.

ecol: (Tg.) enak, mèmpêr saka rusake têmbung: eca.

ecom: ngecom, (Tg.) cariwis.

ocèm: ngocèm (Tg.) cariwis.

ir: ngabani nêngên kêbo kang lagi dimêgawèkake, yèn ngiwa kya-kya (Bn) têmbung ir kya-kya ing Sk. ana: padha lan ing Bn. [Bn...]

[....]

hèr: mahèri (Pk.) nglarihi. Hèr kw. Banyu, nglarihi iku awèh minuman.

ari: kw.(Tg., B., C., Pb.) manawa.

are: (J.) ujar, arene: jarene.

era: (Sd.) (Tg.) isin.

arah: ngarah, golèk, C. Arah-arah, ara-ara (Tg.) ngarah utangan dhuwit, arah-arah tòmba.

irah: irah-irahan, ulon-ulon Bl. têngbung irah kaya-kaya anjukuk saka têngbung sirah. Têngbung sirah ing Sk. tênggêse iwak ala, iya iku iwak irah-irahan, wujud iwak koyor kamoran gajih lan gêtih ala, ambune amis bangêt.

orèh: kw. diorèh-orèh, (Bl.) diorèk-orèk, gawe pating clonèh barang = orak-arik gawe mowat-mawuting barang.

ora êlah: arêp ora Bl. têngbung arêp ora tênggêse nyokurake.

eran: meran (Ws.) Bg. minggat, têngbung eran ing Sk. ora nganggo, kang dianggo eran.

oran: (Tg.) rak.

arak: ngaraki utawa ngarak-araki, nglarihi Pk., U.

urak: diurak, ditundhung Bs. (Bg).

èrik: (Tg.) ngati-ati.

èrêk: (Bn.) cêdhak, bokmanawa saka bubrahing têmbung parêk kw. dadi erêk. têmbung erêk ing Sk têngêse swara glêrêk-glêrêk.

arad: ngarad, ngrakat Tg.

èrèp: gila Tg.

arêp luwèh: cikbèn Mgl.

urug: imbuh J. Tm.

urab: gudhang Bl. urab-urab kunci, gudhang kunci.

aring: Tg. alon Ng. (Kb.) anu, Pk. mênayang, J. Mgl., marang, aring ngêndi: mênayang ngêndi.

iring: turnèh C.

irêng: bangêt Tg.

urung: durung Smr., Bl, Bn. têmbung urung: têngêse ulês, nanging iya ana sing nganggo kang têngêse durung.

ering: kering, k. purun = gêlêm Tg.

èrêngungas: Bl.

orong: tangis Kr.(Bg.) ngorong-orong = nangis, mung kapirit saka unining oong-orong.

aku: ku S. (Ws.)

ako: Pw. (Bg.) aku.

èki: (Bl.) wèhana, kaya-kaya saka rusaking têmbung èkèki.

èkêh: (C.) ngapaha.

okih: (Bl.) akèh.

akên: dadi panambang ngoko: ake Bs., Pb.

ikin: (Bj.) isih.

èkèn: Bl. awèh, Bn. wènèhana.

ukir: Tg. gunung, saka kaliruning paêcapan, pakêcapan wukir kw. dadi: ukir, Br. ukir-ukiran, kaya ta: patangaring, ukir-ukiran, nanging ukiran kêris, ing Brêbês ora ana.

èkèk: wèh Bl., Bn. ing Sk iya ana kang nganggo têmbung iku.

ekadasa: kira-kira K. (Ws.)

ukêl: tukêl Pm.

èklèk: ngèklèk, ngènèl Cr. (M.). têmbung èklèk lan ènèl ing Sk. ana. èklèk: wong kêrêp dikongkon utawa lumaku rikat bola-bali iku diarani èklèk. ènèl: wong dijak lélungan bandhurbanjur. gèlêm bae, iku diarani: ngènèl.

ukum: kunjara Cr. (M.)

adu: padu, padon, caturan Ls., (Rmb.) J.

ede: (Pk) isin, ngede-ede: ngisin-isin.

idah: Ws èmpêr, S (Ws) kapan, K. (Ws). kira.

êdoh: (C), Bs. Pb. idu. diidohi, diidoni.

uduk: (Bl) wuduk.

udawala: (Tg) petruk, arane wayang purwa.

adal-adal: gêlut Tg.

adag-adag: (Tg) gêlut.

adêg-adêg: jodhog Bl.

idug-idug: Ck, (Pw) Ng, (Kb) Kr, (Bg) tobil-tobil.

udag-udak: Br. (Tg) jelungan. ngudag = ngoyak.

adang: padangan, pawon C têngbung iki padha bènêre mungguhing pangrimbage.

udung: (Mgl) jêngkèl.

itu-itu: (Mg) waton ambèn.

ote-ote: Cr (M) ngliga awak = ora klambèn.

atun: Bs (Pb) ambiyêt.

ètèr: Tg klithik Ls. Rb. gumun Wg, Sk lèpèk ing Sk têngbung ètèr, bakul kalithik.

etak: (J) idak, dietak, diidak.

atês: katisên, adhêm, kadhêmên, lara katisên, [katisê...]

[...n,] lara kadhêmên.

atèb: (Bl) atob, mung owah swarane ambuwang.

isa: (Bl) bisa, ing Sk kang dianggo bisa.

asah: ngasah, mrana B. ayo ngasah = ayo mrana. asahan, rampadan, utawa ambêngan Kd.

isih: lagi Pk.

isik: (Sm) isih.

isèk: Bl isih.

esuk: J saesuk = sesuk. Pb. Kr. ngesuk = sesuk.

asta: ngasta, anjogèd Tg.

isit: Bl., Bn., T., bisa, têmbung isit manawa rusakaning têmbung isa.

usus: iso Pk.

asup: masup Kr. (Bg) malêbu.

èsèg: (Tg.) prênès, esegan, prênesan.

asèb: (Bl) atob ing Sk nganggo têmbung sèb-sèbên.

awi: Kw., Ck., Pw., Mgl. suwawi; sumôngga.

èwu: ewon, gambèn J. miri ewon = miri gambèn.

oce: Bs. (Pb.) awoh.

awah: (J.) awoh.

ewuh: duwe gawe Sm lagi ewuh mantu = lagi duwe gawe mantu.

èwèh: (Bl.) wèh, èwèhana = wèhana. têmbung èwèh iya saka awèh.

awan: (Tg., C.) pisan, awan-awan = pisan-pisan, ora wêruh awan-awan, ora wêruh pisan-pisan.

owèn: (Kr.) (Kb.) awoh.

awik: K. (Bl.) suwawi, manawa saka rusaking têmbung wawi = suwawi dadi awik.

uwak: uwa J., Smr., U. ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

uwéd: tukêl J. lawe sakuwéd, lawe satukêl.

iwit: thithik Mgl. saiwit = sathithik.

awas: bantas A. (P.).

awis: Tg. ngarah = ngangkah. Bl. alas = ara-ara. awis-awis k. ara-ara kn.

èwèg-èwèg: Bn. tutulung. Bl. ngopèni.

uwang: papin Mp. (M.)

ewang: edhang = rewang Bl. saparo ewang: saparo edhang. ewangana: rewangana. ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

alo: Kw. (Br., Kr., (Bg.) Mgl.) kaponakan.

Têmbung alo ing Sk. ora nganggo, kang dianggo kaponakan utawa pulunan.

ili: Pw. sorotan, sawah ilèn, sawah sorotan. Ls. (Rb.) nglironi = nêmpuhi.

ulu: Kw. (Tm.) dhisik, ulu aku karo adhimu. dhisik aku karo adhimu.

ole: (Ngy.) olèhe.

ulih: J. ulih, mulih, bali Tg. ulih: mulih: mati Ng. (Kb.) ulih: olèh = ênggon, ulihku tuku kêbo sapasang.

ulèh: mulèh (J.) mulih.

olah: lagi Bl. olah apa = lagi apa.

olih: olih-olih, (Pm.) olah-olah. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo olèh.

èlèr: Tg. kutuk, utawa dêlêg jamang. Pk. dêlêg Ws. jamang = etungan bako. ing Sk. ana, iya iku araning panganan, gêthuk èlèr, gêthuk abang, gêthuk putih.

alìk: (Bl.) angur.

aluk: (C.) anguk = athuk, aluk êndi kowe dirès.

ilèk: ilèk-ilèk C. (M.) abang-abang.

elak: melak (Bn.) methok, kurang melak, kurang [ku...]

[...rang] methok.

elok: melok Ls., (Rmb.) milu. rusak dening pakêcapan.

olèk: olèkku, (Sm.) duwèkku.

êlèk: mêlèk jagong J. mêlekan bayi = jagongan bayi

alat: Arb., J. swargi. Bl. zaman.

êlêt: (Bl.) nêmpil = ijol.

olot: ongot Tg. ngoloti. têmbung olod ing Sk. ana, têgêse kêpingin, nanging tumrap marang pangan, ora bisa tumrap marang sandhang, kaya ta: ngolod-olod andêlêng sate wêdhus.

alup: ngalup, anjêgug Ck., (Pw.).

ulap: ulap Bl.

alim: Arb. suthik Mg. ing Sk. têmbung alim = maklum, kaya ta: aliman = makluman.

ulêm: undang Tg.

ilèg: ilèg-ilèg (Tm.) iyag-iyag, mlaku rikatan.

èlèg: ngèlèg-èlègi, manangis Kr., (Bg.) ing Sk. têmbung ngèlèg-èlègi têgêse mamengin: ngèlèg-èlègi dhuwit, têgêse mamengin,

upamane mêngkene: Si Sambiya nyopot, jarene arêp ngobèng ngêcap bae. biyang: èlèg-èlègana dhuwit rak ya gèlêm bali.

uling: sidhat Pm.

ulung: mulung, ngarit alang-alang K., (Ws.) ing Sk. têmbung mulung kanggone rong prakara, 1. mulung pari = ngêntas pari saka memean. 2. tampaku layang mulung saka Si Krama.

êlong: kalong: ngalong, têmbung ngalong: sinomane wong duwe gawe. (J.)

ape: Kw., J., Bl., Pd. (Bn.) arêp.

apu: N. ênjêt k. Pm. Tg.

apan: kw. arêp Tg.

apèn: apèn-apèn (Tg.) samudana. bokmanawa kajukuk saka têmbung: api-api: têngêse iya samudana.

opèn: dahwèn Tg.

apuntên: k. êmbuh C. (M.) têmbung apuntên saka apura.

upacantên: (Bl.) upacara.

ipar: mipar (Ws.) miwiti macul.

iprik: iprik-iprik Mp. (M.) ipil-ipil Bl. ripik-ripik.

oprok: têngên = jamang topèng Bl. ing Sk. ana,

ngising ngoprok. ledreprok.

èprèt: (Tg.) goroh.

apak: (Pk.) arêp. aku apak lunga, aku arêp lunga.

ipuk: ngipuk, andhêdhêr, ing Sk. têngbungipun gawe gadhangan, utawa gulan lêmah.

èpèk: (Tg., J., Rmb., Bl., Kd.) sêtagèn.

êpak: ngêpak, utang Tg.

apit: (Tg.) sasi Dulkangidah, ing Sk. iya ana kang nganggo têngbung apit.

ipêt: sipêt, sathithik, Sm. J. ing Sk. iya nganggo têngbung iku, nanging ora kawancah, muni saipêt.

uput: Uput-uput, umun-umun B.

apasirèng: (Tg.) rupa-rupa = warna-warna.

oplèt: (Tg.) rawat.

adho: ngadho: nata Tg.

adhah: Wg. (M.N.) wadhah.

adhik: (J. Bl.) adhi.

adhèk: (Tm.) adhi. ing Sk. iya sumurup, nanging ora nganggo.

odhak: Pk., J., Rmb., Ls., Bn., Bl., Sm., C., (M.) ora. têngbung odhak manawa saka têngbung Malayu o tiadak
wancahe: odak = odhak.

edhos: (Tg.) enak.

odhès: (Tg.) oyok, kोधhès = koyok.

idhop: (J.) urup, diidhopake, diurupake. idhop-idhopan, urup-urupan.

udhag: udhag-udhag (Tm.) tidhur.

odhèg: (Mg.) bocah nucuki panah.

adhing:Ck. (Pw.) nanging.

udhung: J., Rb. Bl. Bn. M. Sm. durung. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo: durung.

aji: sasi Bèsar Tg.

ojèh: (Bn.) suwèk. manawa saka rusak ing tèmbug rajèh: dadi: ojèh.

ajar: saajar, saparo Tg. diajar, dipala Sm.

ijir: ngijir: sasat Kr., (Bg.).

ejrah: ngejrah: kira C. saka ejrahku, saka kiraku.

êjor: ngêjor, Pb. nguja, Br. nyakarêp.

ajok: ngajok (Kr.) kêduwung. tèmbug ajok saka aju.

ijik: (Sm.) isih.

ijèk: isih Bn. saka rusak ing tèmbug ijèh, dadi ijèk.

ijot: (Bl.) ijol.

ojit: (Bn. Bl.) aja.

ojèl: (Kd.) têrang, prakaraku ojèlna = têrangna.

ojol: (Pb.) ijol. ing Sk. ora nganggo, kang di anggo: ijol.

ijop: (Smr.) urup.

ajaparah: ngajaparah (Tg.) ngayawara.

ujêg: ngujêg (Mgl.) anggujêg.

èjèg: (Bl.) êmping kêtan. ing Sk ana, têngêse pratingkahing laku rikatan sarta ora mandhêg-mandhêg, kaya ta: lumaku ngèjèg.

ujung: saujung: sapapah Bl.

ayu: ngayoni, ambênêri wong padu = nylamêti.

ayah: ngayahi, ngidoni Wg., M. N., J. alah, ayah toblas, alah toblas.

ayuh: mayuh (Tg.) ayo. mayuh lunga, ayo lunga.

iyah: suthik C. (Pw.) aku iyah mrana, aku suthik mrana.

iyèn: wèhana Bn.

uyun: kw. tali, S., (Ws.), Wg., M. N.

ayêr: (Wg., M. N.) wong cilik malêbu pagawean marang lurahe patuh nagara, laku giliran karo kancane wong cilik.

uyur: (Kd.) odor, yèn duwe karêp nguyur = yèn duwe

karêp ngodor.

ayuk: Pd., (Bn.) Bl. ayo.

oyok: ngoyok, amburu, Ng., Kb., A., (P.) oyok saka oyak.

oyot: ongot Ng., (Kb.).

èyèg: ngèyèg (Bn.) ambalayang.

ayang: ayang-ayangan (Bn.) wawayangan.

ayêng: (Wg., M.,N.) nganglang.

êm: mu Bl. têmbung wêngku wong kapindho mu dadi = êm, kaya ta: dhadhamu = dhadhaêm, adhimu = adhiyêm, wulumu = wuluêm, wademu = wadeyêm, jagomu = jagoêm, tatahmu = tatahêm, patarmu = patarêm, barangmu = barangêm, jaranmu = jaranêm, nanging yèn tumraping têmbung kasar utawa pipisuh, ora owah, kaya ta: ciplasmu sapapadhane.

ama: sabên Tg. ama-ama = sabên-sabên.

amu: kw. ko = kowe Bj.

umah: omah C. mung owah swarane bae. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo: omah.

omèh: Tg., Ng., (Kb.), G., Kr., B., C. srêngên, ngomèhi = nyrêngèni, diomèhi = disrêngèni. ing Sk. ora nganggo.

êmoh: suthik, J. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya [ka...]

[...ya] ta: aku êmoh ora doyan durèn.

aman: saaman, 1/16 jung utawa sakêcrit Tg.

amèn: tansah J. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

uman: dum Bn. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya ta: ora uman brêkat.

èmèn: (Bn.) wèh, èmènan = wèhana, dièmèni = diwèhi.

oman: kw., Tg., Pm., Bd., C., Kb., Pw mêrang. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo: mêrang.

êmon: (C.) bok iya. êmon kowèhi panjalukku iki. bok iya kowèhi panjalukku iki.

amur: (B.) aluwung, angur.

amrat: k. (Bl.) awrat, abot, wawrat: mêtêng, wawrat: bobot, wawrat: momot.

amuk: milih Tg.

umik: umik-umik, ngomèl Tg. ing Sk. ana, tégèse mèh padha karo clumik, nanging iki lawihluwih. liri, kaya ta: umik-umik = umak-umik, mung kawistara saka obahing lambe. nanging clumik: kêcaping lambe kêprungu.

umat: kumat, J., Pd., (Bn.)

umêt: umêt-umêtan (Bl.) ubêng-ubêngan.

êmèt: ngêmèt (C.) ngêmèk.

êmot: ngêmot, ngakêp Kr., (Bl.) têmbung: ngêmot saka ngêmut.

imêt: simêt, sathithik, J. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging ora kawancah, muni saimêt.

amul: (Bl.) milu = nrambul.

amlök: (Tm.) ngêmplok.

amling: Ng., (Kb.) bêcik.

imling: diimling-imling (Tg.) diêla-êla.

êmpu: kw. pandhe Tg., Pm.

êmpé: diêmpe-diêmpe (Mg.) digêbugi.

ampoh: ngampoh, (Tg.) ngampah.

impun: ngimpun-impun, ngimbir-imbir (Tg.).

êmpan: pakan C.

èmpêr: mèmpe, pantês Ngy.

amprat: k. Ls., (Rmb.) awrat, abot.

êmpuk: êmpuk-êmpuk, êntho-êntho = rêmpah.

ampil: ngampil, pangampil, patah Ws. pangampile apa ayu, patahe apa ayu.

êmplik: (Tg.) wuwuh.

èmplèng: mèmplèng, Ng., (Kb.) mubyar.

ampang: mokal Tg.

omyah: ngomyah (Tg.) ngame. manawa saka rusaking têmbung: ngomyang, dadi: ngomyah.

umêg: umêg-umêg (Rmb.) garundêlan. têmbung umêg ing Sk. ana, têngêse ambu-ambunên barang kang mêngtas dipangan, dadi mèh padha karo sèb-sèbên, kaya ta: umêg-umêgên durèn, têngêse tansah mambu gandaning durèn kang mêngtas dipangan.

ambi: ambèk, kambi Bl. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

ambu: mambu, Ws. upama, Kr. mungguh.

ombe: ngombe (Pm.) tumrap marang khewan, nanging nginum tumrap marang manungsa.

ambèh: (Bl.) kèncèng gèdhe.

ubah: ubah-ubah, Bl. anggarapsari = sukêr, manawa kajukuk saka têmbung kumbah-kumbah = ngumbah rêrêgêd, dadi ubah-ubah. Cr., (M.) ubah-ubah: ngumbah utawa masuh jarik.

êmboh: (J., Mgl.) êmbuh, Bl. êmboh eman = eman-eman.

ambèn: anjiyad Bl. bocah cilik kuwi aja koambèn = kojiyad karêpe.

èmbèh: Tg. kopèn pangane, Pm. bégja. Pk. kacukupan. [kacu...]

[...kupan.]

umbruk: akèh, umbruk-umbruk, akèh bangêt, têmbung umbruk ing Sk. ana, têngèse barang akèh kang ora ditata, kaya ta: uwuh ngumbruk. Ngundhuh pêlêm diumbrukake bae, ora diwadhahi sênik.

èmbat: (C.) buruh.

èmbèrèt: Ng. (Kb.) glidhig.

ambrêg: (Bl.) ambruk.

ambêk: mambêk, gumagus Ck. (Pw.).

êmbèk: têmbing = pinggir Smr. têmbung êmbèk ing Sk. ana, iya iku unining wêdhus, wong yèn ngundang wêdhus iya muni êmbèk.

êmbok: banyu Cr. (M.) êmbok, ko J., êmbok, lah J., êmbok, e J., êmbok, o, J.

ambat: ngambati, (Kd.) narik layangan.

umbut: (Bl.) gêndhon pênjalin. èmpêre jukuk saka têmbung: êmbut, dadi umbut. umbut (Ws.) Bagêlèn, bung pinjalin.

embat: êmbatan, rêmbatan, pikulan Bl. ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku.

umbal: momot.

umbul: kombul, misuwur Cr. (M.) Radèn Salèh iku

kombul = misuwur kapintêrane anggambar. ing Sk. kanggone têngbung iku mangkene: Si Gambyong saiki lagi kombul, dadi ana kosokbaline bakal kêplorod.

êmbil: Tg. ngundhuh = jukuk, ngêmbil pêlêm: ngundhuh pêlêm, ngêmbil sêga, jukuk sêga, Ng. (Kb.) pèk, pènmu takêmbil = takpèk. têngbung êmbil ing Sk. ana têngêse mèh padha karo andhèwèki, kaya ta: susah manuk kae wis tak êmbili, lo, aja kopènèk, têngêse wis disawèni utawa diawêri yèn susah iku wis dadi darbèke, nanging durung mangsane kêna dijukuk, upama wisa kêna dijukuk wis kalakon nalika diwêruhi dhisik, mulane wong kang wêruhe kèri ora wênang jukuk.

èmbilèg: K., (Ws.) Ng., (Kb.) reyog = jaranan kepang.

ambêg: ampèk Kd. bakone ampang bae ora ambêg = ora ampèk.

êmbag: Mp. (M.) êmbêl.

umblug: (Sl.) umuk. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo êmbêl.

umbang: (Tg.) ambêk.

embang: Bl. upama, embangane, upamane. manawa kajukuk saka têngbung: emba dadi: embang.

ombang: (Bl.) umuk.

ombèng: (Tg.) anggranyah.

êmbang: Bl. calang, êmbangku: calangaku Tg.: kuna, êmbang kanane: kuna-kumuna.

êmbong: (Tg., Pm.) êmbok.

amang: ngamang-amang, (B.) ngagar-agar. têngbung amang ing Sk. ora nganggo.

êmèng: (C.) môngsa.

èmèng: (Kd.) onthang.

omo: gombong (Kr.) caturan. K., (Ws.) clathu, Ng. (Kb.) tutur.

ugah: (Ws.) suthik, aku uguh, aku suthik, uguh: S. (Ws.) wêgah, aku uguh mrana, aku wêgah mrana.

agèn: (Sm.) agi uawautawa (dan di tempat lain). lagi. agèn saiki = lagi saiki.

igin: Ng., (Kb.)

ègin: Bs., (Pb.)

ogin: (C.)

igun: A., (Pb.) kabèh mau têngèse isih.

igik: (Sm.) isih.

ogak: Cr. (M.) ora

ogèr: Bobot Bl.

igrah: sigrah (Sm.) sigar.

agak: Bl., Cr., (M.) ambêk.

ogak: Bn., Bl., Ls., (Rmb.) ora, manawa saka têngbung Malayu Batawi kagak = enggak mawa atêr-atêr o kagak o enggak wancahe dadi ogak.

agla: ngagla (Tg.) nglêlaga.

agêp: (Pb., Bs.) arêp = bakal, aku agêp lunga, aku arêp lunga.

êgag: Mp., (M.) kogug = gigu, aku êgag = kogug = gigu yèn mangan sate wêdhus. ing Sk. têngbung êgêg: ana, têngêse iya kogug = gigu. a. kajaba karam, aku yèn dêlêng iwak babi iku pancèn êgêg. b. aku kogug yèn ngrabèni sadulur dhewe iku. c. mala dirubung ing lalêr iku yèn didêlêng agawe giguning ati. d. riyak iku angênêk-ênêki mulane aja idu saênggon-ênggon.

ugung: durung. Bn., Pd., Bl., Cr., (M.).

oging: S., (Ws.) suthik.

aba: J. Bl. swara. abane, swarane manukmu prêkutut kuwi [ku...]

[...wi] kêpenak, Pm. aban-aban: aluwung.

abèn: abèn-abèn (Mgl.) angur.

ibên: (Bn.) idu.

obar: kw. obong, omah kobar, omah kobong. Mgl., (P.).

obor: sangabang: arane krêtu cina (Bl.).

ubral: Mp., (M.) êbrèh, diubral-ubral, dibrèh-êbrèh.

ubrus: (Bl.) pêcus, ora ubrus, ora pêcus = bisa.

abuk: rabuk J., ngabuki têbu = ngrabuki têbu.

abit: wiwit, Bn., Pd., (Bn.) saka rusak ing têmbung awit, dadi abit.

abèl: kabelan, pakarêman, Pm., Tg. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya ta: aku kabelan mangan gandhos êndhog ing gêbalèn = kabalèn.

èblèg: (J.) èbèg, nunggang jaran èblèg-èblègan = èbèg = èbègan.

êblong: êdhag, uwan, ngêblongake = ngêdhagake = nguwakake pagawean. têmbung êblong ing Sk. ana, tégêse cêcampahe wong wadon padha wadon, angarani tindak ala sarana tangane kiwa dislobokake ing bau têngên nganti têkan kèlèk. [kè...]

[...lèk.]

obyog: Bs. (Pb.) nayuban, obyog, manawa saka gobyog, ramening nayuban aran gobyog.

obag: Ls., (Rmb.) gobag.

abing: (Wg., M., N.) abang bangêt, ing Sk iya ana sing nganggo têmbung iku mungguhing paclathon.

abong: abong-abong, C. kêbangêtên. kaya ta: abong-abong = kêbangêtên dijaluki bako sasusuran bae ora olèh.
Tg. sumangkean, kaya ta: kowe aja abong-abong = sumangkean dadi priyayi.

ibing: ngêbing Bl., G., (Kr.) anjogèd.

ethoh: (Mg.) bikut, toblas ethohe = bikute.

ithuk: (Tmg.) rikat, ithak-ithuk: rikatan, têmbung ithuk, manawa saka ithu.

othak: kanggo ing paresidhenan Japara sarta Rêmbang, têngêse: rucat, kaya ta: pakeane = lapake othakan = rucatan.

othèk: hèn thèkku, (Smr.) duwèkku.

othèt: othète, thèt, (Bl.) ambèthèti.

êthil: (Bn.) jukuk, êthilna = jukukna.

ithèng: sithèng (M.) sigar 1/2 duit.

uthèng: uthèng-uthèng (Kd.) ucêng-ucêng utawa colok.

èthèng: sèthèng (Mp., M.) sigar 1/2 duit.

ang: an (Wg., M. N.) jaranang = jaranan.

ing: mênyang J. aku arêp ing = mênyang pasar.

engah: (Tg.) isin.

engan: (Kr., Bg.) dadi. engane = dadine kowe kuwi anake Kang Ponggala.

ôngka: karêp C. kayu sana iki angkaku = karêpku arêp takgawe kursi.

ingkar: (Br.) selak, kowe aja ingkar = selak jukuk ladingku. têngbung ingkar ing Sk. ana, têngêse sumingkir, kaya ta: mingkar mungkring ukara, akaradaakarana. ... kasêbut layang Wedhatama anggitané Pangeran Adipati Arya Mangkunagara IV mingkar iku bawa: ma, saka lingga: ingkar.

êngkir: (Bn., Bl.) êntas. jarike rak wis garing, êngkirên = êntasên.

angkrok: ringkih Tg. awake anakmu iku pancèn angkrok = ringkih. têngbung angkrok ing SK. ana, iya iku pratingkahe wong mènèk krambil kang tanpa tataran, utawa mènèk wit-witan kang dèlêge [dèlê...]

[...ge] gêdhe, tangane ngrangkul, sikile mringkus mancad ngiwa nêngên, iku aran ngangkrok. dolanan bocah wong-wongan gèpèng disunduki, bakale kayu randhu, sikile ngakahi sunduk, tangane gujêngan pucuking sunduk, sarana tali dudutan, samôngsa tali iku didudut: bisa ngangkrok mandhuwur, dadi kaya pratingkahe wong ngangkrok, mulane aran angkrok randhu.

akrêm: (Rmb.) angrêm

èngkrèg: Mp., (M.) eyung = glêdhèh, gone nyambutgawe èngkrèg = eyung bae. mèngrèg-mèngrèg = glêndhah-glêndhèh. têmbung èngkrèg ing Sk. ana, kaya ta: saèngkrègan, têngêse sadhela.

èngklèk: ngèngklèk (Ws.) nganggar. ngèngklèk kêris, nganggar kêris. ing Sk. têmbung èngklèk ora ana nanging èngklèg, ana, têngêse pratingkahe wong lumayu anggèndhong bocah, iki diarani: èngklèg-èngklèg.

ongkol: onkol-ongkol, (Bl.) obelan, piranti bukak uliraning rodha.

angklèng: Ls. (Rmb.) ngêlong. gonmu angklèng = ngêlong bêras têngung bêruk bae.

ingkling: (Tg.) ngojok-ojoki. Si Jalin kuwe sok dhêmên ingkling = ngojok-ojoki bocah didu gêlut.

ungkêb: Sumuk, Cr., (M.) bangêt unγκêbe, bangêt sumuke.

ongkong: (Bl.) onγκog. Anakku lagi bisa ngongkong = ngongkong.

angas: mangas, anggragas, Bs. (Pb.)

angсах: ngangсах-angсах, ngôngсах-ôngсах (Tgl.)

ingsun: aku Ck. (Pw.). Ingsun arêp dolan = aku arêp dolan, Ing Sk. kangge pangandikaning ratu mungguh ing dina gêdhogêdhe. lan nglayang.

angsit: (Kd.) rikat.

ungsum: k taun, Bs., Pb. C. benjing unγκsum dal = taun Dal garêbêgipun agêng.

anglah: kw. lara Bn.

angluh: kw. ngrêsula Tgl.

anglès: ngasag kacang = ngasag kopi (Mgl.)

anglêng: Tgl. Aluwung

angop: wong buruh nutu Ng., (Kb.)

angga: kw. upama Tgl. Têmbung angga manawa saka rusakaning têmbung, saenggo.

anggo: kanggo, mungguh C. kanggo ing aku, = mungguhing [mungguh...]

[...ing] aku durung rujuk.

engga: saengga, nganti, U., Bl., saengga tugêl, nganti tugêl, ing Sk. têmbung saengga têngêse upama.

inggah: (Bl.) singgah = rawat, layange inggahna = singgahna, rawatana.

ênggon: ing, kanggo ing paresidhenan Samarang, Japara sarta Rêmbang. Aku arêp mênyang ênggone = ing pasar.

onggor: ngonggor A. (P.) ngêlak. Bj., C., B., Kr., Gb., (Kr.) Tg.

anggêre: manawa, Kr. (Bg.) adhimu mêngko sore anggêre = manawa dhangn tak undang mrene.

anggak: (M.) anggêp (Cr.) ambêk (J.) gagah Kd., Br.

ênggok: Bn. ênggon, kaya ta: ênggokku nulis kêliru. Bl. ana ing, kaya ta: tak dokok ênggok = ana ing kono. Bl. manèh, ayo sumôngga, kaya ta: ênggok dolan = môngga dolan. têmbung ênggok mèmper saka pangrimbage têmbung madya: êngga.

unggal: Kr. (Bg.) ungal dina = sabên dina aku iya seba.

ênggal: Bt., (Pk.) sabên, dadi padha kaya êmbungtêmbung. ungal.

inggêng: nginggêng (Tg.) nginjên, ngintip.

Na

na: panambang, ake: panambang, Bl. sanadyan ukaraning tanggap tripurusa: utawa subjectief, causatief, passiefi iya ora nganggo panambang: ake.

ni: ko, Bj.

no: mêngkono, J. aja no = aja mêngkono.

naing: Ck., (Pw.) nanging.

ninèk: nini Smr. ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

nunuk: lingsang Mg.

nanang: nanangan Bl. sangan.

narakarya: (kw., Wg., M., N.) wong cilik.

nak: nèk, Pd., (Bn.).

nèk: wèh Bl.

nok: Bl. wèh, ana ing. dinokake, diwèhake, nok kono: ana ing kono. Pk. bèng. mrenea nok, mrenea bèng.

neka: neka-neka, Kw. reka-reka, Tg. nanging têmbung iku ora têngês mangkono.

nakna: (Bn.) wèhna, iki nakna a, iki wèhna a.

nèkên: Kr., (Bg.) wèhake, dinèkên = diwèhake.

Têmbung nèkên mèmper saka rusakaning têmbung: nèhakên = wènèhakên.

nèkirah: (Kd.) yèkti: gèlar.

napsi: (Tg.) rupa. napsi-napsi: rupa-rupa = warna-warna.

najis: Arb. gèthing Tg.

nayoh: (Bn.) gènah.

namu: (Tg.) ko, aja namu jukuk, aja kojukuk.

namèk: (Bn.) nanging. saka têmbung nanging dadi: namèk.

namêng: U. namung.

nang: Kd. karo: lan. Pk. thole. Bn. ana ing = mênyang. piringe nang paga: ana ing paga. aku arêp nang pasar = mênyang pasar.

ning: kang Wg. M. N, ning ngèndi: kang ngèndi. Tg. yèn, ning aku = yèn aku duwea dhuwit. Bn. pancèn ning aku = pancène ora, C. dadi, ning ane = dadine kang rana mati.

nèng: ana ing Bl. nèng kene: ana ing kene.

nangka: Bs., Pb. nôngka.

nangik: Ngy. nanging.

Ca

cae: (Tg.) cela, cae-cae: cela-cela.

cunak: (Smr.) sènik.

cênunuk: kèsèr Ls. (Rmb.).

canès: (Tg.) seje, saka liruning pakêcapan sanès dadi canès.

cinabaru: singkèk Tg.

cining: (Bl.) cêthot juruh.

côndra: Kw. kleja: araning krêtu cina Bl.

conto: bêdho, baul, wurung, Mg.

cundhuk: mathuk, Cr., (M.) cundhuk rêmbuge: mathuk rêmbuge.

candhas: K. (Ws.) gagah.

cendhol: dhawêt. J. ing Sk. cendhol iku ampasing dhawêt.

cêndhèl: (Tg.) cèndhèk.

conthok: nyonthok, adhakan, Tg. kêconthok, kêprêgok conthok rawok: dhokoh. têmbung conthok ing Sk. ana, iya iku araning dodotane para putri bedane karo dodotane wong cilik.

cênthok: kêcênthok, kêsenggol.

candhikala: candhikala, Ngt., (M.).

cênthèt: pêndhèt: araning manuk, Bl. têmbung cênthèt ing Sk. ana, têngêse mèh padha karo têmbung towang, kaya ta: gonku tônja têbu akèh

kang mati, awit kêcênthèt banjur ora ana udan. anakmu kok kuru têtêmên. iya: awit kêcênthèt sapihane.

canthas: Ngy., Tm., (Kb.), Br.

conthom: S. (Ws.) ajug-ajug damar, kang ginawe: pring.

caci: timang, J. têtambung caci ing Sk. ana, iya iku pirantine wong dandan-dandan omah, tali diubêdake ing êpring kanggo nyôngga barang abot, kaya ta: blandar pangêrêt sapêpadhane.

cici: pêcici, mêtici, mêticênên, Pd., (Bn.) anji-anjinên.

cacak: jajal Tg. cacak-cacak, jajal-jajal.

cècèk: gori, Pm., (Tg.) Bs., (Pb.).

cêcêk: cêpak, Ng., (Kb.).

cucud: lêstari = kadawa-dawa, Kr. (Bg.).

cucal: cucalan, wayangan (Bl.)

ciri: Kr., Ng., (Kb.) lèmpèr, Br. layang pratôndha Ws. lèpèk.

croncok: (Tg.) sêmbrana.

cracèt: (Pm.) kacu.

carêk: (Bn.) cêdhak, têtambung carêk, saka cêrak.

curêk: budhêg Tg.

cêrêk: nyêrêk, susah Pb.

curut: têlu tambur: araning krêtu cina Bl.

crawok: Tg. rucah.

cruwêk: Pk. crobo.

cruwêdan: (Tg.) clêmêdan. aja sok dhêmên cêlathu cruwêdan = clêmêdan.

cèrèm: towong. aja kobladhêgake bae olèhmu jagong bayi: bêcik cèrèmana = towongana.

crabak: crabakan kw. anggragas (Bl.) ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging têngêse seje, kaya ta:
pacrabakan: patapaning pandhita.

carêbêg: (B.) carobo.

curang: (Tg.) jirèh, wêdi. kowe kuwi curang = jirèh tèmên, mêtù mênayang nglatar bae curang = wêdi.

corong: Bl. torong Wg., M. N. colok, bokmanawa kاپirit saka têmbung mancorong.

crungus: nyrungus (Kd.) nyêkukruk.

cik: (Bl.) mêsthi.

cok: J. sicok: siji. Bl. cok: sok Pakalongan, cok kacokan calunthangan.

cêk: ngêcêk, kêkêl, têmbung cêk ing Sk. ana, têngêse: swara lirih kang dumêling sarta ora mênêng-mênêng, kaya ta: swaraning jangkrik upa iku dikarani ngêcêk.

araning pratingkahe wong nyênyêkêl, kaya ta: dicêkêl mak cêk.

cuki: gêndèr, Bl. cukèn, gênderan.

cikêndah: Bn. cikbèn.

cikêntah: R., Ls. cikbèn.

cikasi: (Bn., Bl.) cikbèn.

cikêlah: (Bn.) cikbèn.

ciknè: (Bn.) cikbèn.

ciknah: (Bl.) cikbèn.

ciknèn: (Bn.) cikbèn.

cikar: grobag Ngt., (M.).

cekra: (Bn.) kira, cekraku mêngko udan, kiraku mêngko udan, Pd., (Bn.) Bt. cangkriman kula sampun kabatang = kacekra. têruse têngbung cekra: manawa kajujuk saka cakra = kacakrabawa, têngêse: kabatang.

cakruk: cakrukan, patrolan, Ngt. (M.) nyakruk, nganggrak.

cekrok: (Bl.) ceko.

cokrom: nyokrom (Tg.) groboh.

cêkuk: (Bl.) cêguk.

cakut: Pd. (Bn.) Bn., Bl. wiwit.

cukit: sujèn Mgl.

cokol: nyokol, (Pw.) anjuju, nyokol [nyoko...]

[...] jaran = anjuju jaran. ajuju iku nglolohi sukêt marang cangkêming jaran. Têmbung cokol ing Sk. ora nganggo.

ciklah: J., Pd., (Bn.) Bl. cikbèn.

ciklèk: (Mgl.) coklèk.

coklak: Tg. jugang.

coklakan: (Tg.) jugangan = luwangan.

cêkêp: (Tg.) cukup, kacêkêpan, kacukupan.

cikbèn: (Smr., J.) cikbèn, ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

cikmasi: (Bn.) cikbèn.

cit: (Ng.) Kêbumèn, wah. cit-cit brêgase, nèh. wah-wah brêgase, nèh.

cut: wancahaning bacut. (Sm.) banjur.

cèt: pulas (Bl.).

cita: sêmbagi, Tg., M., Mp. (M.).

cas: blaka: pèsthi Tg.

cas: cas dhus (Kd.) tumbak cucukan.

casplêng: (Tg.) nyamlêng.

cawan: S. (Ws.) lèpèk.

cèwèr: (Tg.) cuwèr.

cowar: ngêcowar (Tg.) ngayawara.

cawik: Tm., cawikan. (Bl.) cawik, lèpèk Ws. cawik, [ca...]

[...wik,] cangkir.

ciwik: (J.) lèpèk.

cowèk: lèmpèr Mgl., Bl.

cuwèki: Chin bathon (Tg.).

cuwak-wakan: (Tg.) broak-braok = cêkakakan.

cèwèt: mangkêrèt = kuciwa = cacad (Bl.). a. bathikan iku yèn dibabar sok cèwèt = mangkêrèt. b. cèwèt = kuciwa yèn aku ora têka mrana. c. cèwèt = cacad bènênging wong tuwa yèn ora uwur ora sêmbur.

cuwêngah: (Pk.) ringga.

cala: tobil = lo, Bs., (Pb.).

cilo: pacilon (Tg.) jumblêng.

cèlu: mence, Bl. cela-celu: mencla-mence.

cele: Bs., (Pb.) tobil, lo, cele-cele, tobil-tobil, cele-cele, lo: lo: lo: A., (Pb.) gumun.

cêloncong: nyêloncong B. calunthangan. Pb. sêmbrana.

calundhang: nyalundhang (Ws.) sêmbrana. têmbung walundhang manawa saka calunthang.

clinthus: nylinthus (Tg.) ambolos, Mas Bèi Patrasari [Patra...]

[...sari] iku sabên jagong mêsthi nylinthus = ambolos, mulih dhisik tanpa pamit.

clênthong: nylênthong Bs., (Pb.) manjêr. olèhmu tuku kêbo apa wis koclênthongi = komanjêri.kopanjêri.

claring: nyluring, nglêntrih Tg. ulate anakmu si gëndhuk kok nyluring têtên = nglêntrih têtên.têtên. Têmbung cluring ing Sk. ana, têngêse mèh padha karo têtambung mirut = mingkus = nyênêngit, 2. araning wayang iya iku buta cakil, akèh jêjuluke kaya ta: Gêndhing Cluring lan liya-liyane.

calak: bong = juru nêtaki, Bl., (M.).

calik: nyalik, bali, ing Sk. iya ana sing nganggo têtambung iku.

caluk: kudhi, Bl.

cilèkè: (Bl.) cilaka.

clakêt: (Tg.) manjing.

cilikuwi: Cr., (M.) cêthil.

cêlit: mêngcêlit (Tg.) mancêlat.

cilis: (Ws.) cilik.

cilulup: (Tg.) slulup.

clêlêng: sêpi, Tg.

ckêlêngClêlêng. mamring: sêpi mamring

clêdhik: (Tg.) pintêr: climut: tlatèn, têtambung clêdhik mèmper

saka rimbagan têmbung Malayu: tjerdik.

cilim: (Ws.) cilik.

cilum: clulu. Tg. cilam-cilum, clula-clulu.

clumik: saclumik, sathithik (Tg.)

cêlimit: Kr., (Bg.) dêlap = bocah dhêmên jaluk panganan, (Pb.) anggragas. têmbung cêlimit manawa saka cêlimut.

cêlimut: kamli, Mgl.

cêlomot: (Bl.) cilaka.

calêmong: nyalêmong, ngimpi K., (Kw.) mau bêngi aku nylêmong = ngimpi bêcik.

clithut: kêclithut, Kr., (Bg.) kêledhon. têmbung clithut manawa saka clenthot.

cluthak: climut Bs., (Pb.) Si Dorawara iku cluthak = climut bangêt.

calung: K., (Ws.) jangkah = tindak, calunge êmba, jangahe tindake ômba.

cèlèng: Tm. cèlèngan = ganjêl ambèn. Bs., (Pb.) cèlèng-cèlèng: tobil-tobil utawa lo: lo: lo.

cêlong: (Pm.) cêlom.

cêlêng: k. cêmêng = irêng. Ck., (Pw.) têmbung cêlêng ing Sk. ora nganggo, kang dianggo: irêng.

cingkring: (Tg.) lencir.

cépon: Pm., (Tg.) sênik, Ng., (Kb.) wakul Kr., (Bg.) tanggok.

coprèt: coprat-coprat, (Tm.) gonas-ganès.

cèpèk: (Tm.) lèpèk.

cêpaka: kêmbang kanthil Tg.

copèt: copat-capèt, cumpèn Tg. têmbung copèt ing Sk. ana, tégèse mèh padha karo têmbung cupèt, kaya ta: klambiku lêngêne copèt.

cêpit: nyêpiti: nyêmbêlèh, Tg.

cêpot: copèt, Mp. prêtinggêprêtinggi. ngasêm lêgi walêd pajêg, saiki dicêpot = dipocot = dicopot.

capil: Ka., Wg., M. N. caping.

cèpèl: cèpèlan, (C) lalaban, kacang: timun sapêpadhane.

copil: Bl. tudhung.

cêplos: nyêplosi, gogol lêmah utawa patêgalan ing môngsa katiga, Ng., (Kb.) têmbung cêplos ing Sk. ana, tégèse mèh padha karo têmbung cêplus, kaya ta: êndhog dibênêm nyêplos, terong glathik ginawe lalab cêplus.

caping: tudhung: tutup sangkêlat, utawa baludru, Tg., C. caping kêthon = tudhung kêthon. caping: nyaping, lambangsari.

cêdhêk: Kr., (Gb.) G., (Kr.) C., Bn. cêdhak.

cêdhak: nyêdhak, mênang, Tg. olèhku ngadu jago nyêdhak = mênang.

codhot: clupak Bn.

cadhil: Bs., (Pb.) jênang grêndul.

cèjèg: cèjèg Kl. cècèg, utawa cocog.

caya: kêcaya, kêblithuk Tg.

ciyus: nyliyus (Tg.) minggat, Si Meyan nyliyus, minggat mênayang ngêndi baya.

cêm: cêm-cêman, Pd., (Bn.) cêp = mênêng = ora caturan.

cumi: cumi-cumi (Tg.) tanpa gawe. têmbung cumi manawa kajupuk saka têmbung Malayu: tjoema.

cêmindrikan: (Pw.) climèn.

cêmêr: kw. rêgêd, (M.) jrambahmu cêmêcêmêr. têmên = rêgêd têmên.

cêmèk: (J.) cêmpe, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo cêmpe.

cumês: Ng., Kb., cumlês.

cumlik: (Bg.) cublik, nyumliki = nyublik = nacar palênthing.

cumpo: cumpon (Bl.) pêsthèn. cumpon bae = pêsthèn bae. têmbung cumpo kaya-kaya saka têmbung cumpi, têngêse pêsthi.

campur: campuran Maleisch woworan (U.).

cimpli: Cr., M. damar mrakas lênga pèt.

cemplo: nyemplo, cengklak: nyengklak Bs., (Pb.) jarane cemplonên = cengklakên.

cêmpole: kutu (Pn.) Mp., (M.) cêmpe.

cêmplon: kuwali dhara, Pk.

cêmprèng: sapele, Tg. têmbung cêmprèng, mèmper saka comprèng.

cèplèk: nyèmplèk (Pb.) nyengklak.

cimpling: (M.) lombok jêmprit.

cêmpling: (Bl.) damar mrakas lênga pèt = latung.

cêmplung: cêmplang-cêmplung: andalêming (Pb.) têmbung cêmplang-cêmplung manawa kajukuk saka kaclêbang-clêbung.

cêmidhing: (Bl.) pêcêl.

cêmêmêk: (Rmb.) lêmut = jingklong.

combèr: kêcomberan (Tg.) pacêrèn.

combor: kêcomboran (Tg.) pacêrèn.

combre: (Pc.) codhot.

cèmbèl: Cl., (M.) gèmbèl.

combèl: (Bl.) gèmbèl.

cuming: (Smr.) mung. manawa kajukuk saka têmbung Malayu tjoema.

cêmêng: cêmêngan k. nila = wêdêlan = candu (Bl.).

cig: Kr., (Bg.) enggal. cig-cig = enggal-enggal.

cagir: nyagir (Bn.) mêsthi. nyagirake: mêsthèkake.

cègêr: ngègêrake, anjagakake, Br.

cogèr: nyogèri, Mg., (Kb.) wong tandur. têmbung cogèr ing Sk. ora nganggo, kang dianggo tandur.

cêguk: brangasan B.

cagut: ngêcagut, kêcagut (Tg.) apês = kaapêsan = kapêsan.

cêgot: pêdhot Tg. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

cugag: pêdhot Ws. taline cugag, taline pêdhot.

cob: bacêk J. têmbung cob ing Sk. ana, iya iku lènging wêlut, diarani cob.

cubuk: (Tg., Pm.) cangkir.

cobak: Bl. cêspêng.cêsplêng. mungguhing aku jamu brambang lêmputyang iku cobak = cêsplêng. Smr. coba.

cabol: (Br.) sikil ambèn.

cêblok: runtuh Ngt., (M.) krabile cêblok, krabile runtuh, nanging tanduke nyêblok. ing Sk. nganggo, kang têngêse iya runtuh, sarta linggane iya [i...]

[...ya] nganggo kang têngêse gênti, kaya ta: cêblok alu.

cublêg: (Tg.) tancêb, bokmanawa maune têmbung cublê, dadi cublêg.

coblog: Wg., M. N. damar panjêran mrakas lêngane pèt = latung.

ceblong: (Bl.) cebong. têmbung ceblong ing Sk. ora nganggo, kang dianggo cebong.

cèbèng: (Tg.) gêmbèng.

cèthi: Tg. cèkli: M. wrêdèn, pitikku blorok iku cèthèn = wrêdèn.

cathak: tuma asu, Tg. ing Sk. tuma asu iku aran pinjal.

cethok: clupak Tm.

cêthil: nyêthil, ewa Tg. aku nyêthil = ewa mênyang polahe kakangamu.

cèng: cengan, têngèn = rungon Bl. aku yèn turu ana kumrèsèk bae iya cengan = tangi. têmbung cèng têngêse 1. kaya kang muni ing Wdb. 2. bocah dolanan bènthik, yèn pambuwange janak kang bakal dituju kécêdhakên, iku dilumpati, aran dicèngi, manawa kêlumpatan mati lakune.

cungih: (Pk.) ringkih.

cèngèh: kanggo ing paresidhenan Bagêlèn, Rêmbang sarta Madiun: lombok. têmbung cèngèh ing Sk. ora nganggo, kang dianggo lombok.

cangcala: (Bj.) beka.

cêngcêng: cêng-cêngan (Tg.) sêrêng.

cungar: nyungar Kr. Bagêlèn, tumênga, têmbung cungar manawa saka cungir.

cungur: irung kènggokanggo. ing paresidhenan Têgal, Pakalongan, sarta Banyumas, lan Kabupatèn Karanganyar Bagêlèn, tuwin Kawadanan Caruban, Madiun.

cangra: (Pb.) tingkas.

congok: Pk. janggêlan. gonku tuku kêbo isih congokan = janggêlan, yèn ora bêcik gawene kêna balèn. Bn. Rèntèng, gonku golèhgolèk. sacongok = sarèntèng.

cèngkèh: (Bl.) lirang.

cingkir: J., Bl.) cangkir.

cèngkèrèg: drêngki, Tg. têmbung cèngkèrèg, ing Sk. ana, tégèse mèh padha karo têmbung arang, utawa gêringên, kaya ta: tégalamu jagung kok nyènggèrèg mêngkono, ayake kapiran bangire.dhangire. wulune jagomu kok nyènggèrèg, apa mêngtas bodhol.

cingkrang: jigrang, Bl. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging kanggone seje, kaya ta: sangêt kacingkrangan kula. sinjang punika mênggahing kula jigrang.

cengkrong: arit, Tg.

cingkrêng: Kr., (Bg.) ceko.

cangkok: pomahan, utawa banjar pakarangan, Ngayogya.

cangkèl: (Tg.) wangkot. adhimu iku watêke pancèn cangkèl = wangkot.

cêngklèng: nyêngklèng, nyambi K., (Ws.) têmbung: cêngklèng, ing Sk. ana, têngêse mèh padha karo têmbung: sêle.

cangkang: (Tg., Pk.) cangkok.

congkèng: (Mg.) mikul barang mung sasisih, sasisihe mung dinêti tangan bae.

cêngis: Tg., Pm., Bs., (Pb.) lombok jêmprit.

cengap: cengap-cengap, (Bl.) mêngap-mêngap.

congguh: nyongguh ngusung pari saka sawah arêp dibawoni. (Tg.)

cinging: (Tm.) gêmبèng, utawa wong laranên bae.

cêngunguk: (Cr.), (M.) jingklong.

Ra

ruhun: rumuhun, kw. rumiyan, Bl., (Rmb) Cr. (M.).

rahat: rahatan (Pk.) panganan.

ron: kw. godhong Mg.

rene: mrene, N. riki: mriki k. ngriki, Bl.

rinèh: Pk. tamban.

rèncèt: Bl. rèwèl.

rancang: rancangan omah, balungan omah, Bl.

rênuh: Wg., (Sk.) lawe agal.

ranti: prantine: sabêne, C. prantine = sabêne adhimu yèn dina Jumungah mrene, igi kok ora.

runtah: kanggo ing paresidhenan Têgal sarta Banyumas uwuh.

rantak: mrantak (Bl.) mraman. mèmper saka têmbung: mrèntèk, dadi mrantak.

rentak: (Tg.) aja.

rantam: rêmbug Bn. rantaman, rêmbugan ing Surakarta iya nganggo têmbung iku, nanging seje têngêse.

rêntêng: kw. bènthèt, Tg., Br.

rôndha: Ngt., (M.) lanjar.J. rôndha luke, têngêse [têngê...]

[...se] rôndha kang duwe anak lanang.

rondhon: kw. godhong S., (Ws.).

ranji: (Bn.) panji, ranji klandhung: panji klandhung.

ranjam: (Bl.) U. kathil.

ranjang: Pk., Br. paturon.

rinjing: Tg., Kr., G., (Kr.) Ng., (Kb.) Mg., (M.) sênik.

ronyok: jlebrah, ing Surakarta têmbung ronyok kanggo basaning suwêng.

rucuh: rujak, Ng., (Kb.) têmbung: rucuh saka trucuh: tumrucuh, wayah rumujak. zie trucuh Wdb.

racik: Tg. rocak-racik = burik, Pm. craki, Cina racik = Cina craki.

ricik: princi, Tg. diricik = diprinci.

rêcêp: (Tg.) rênês.

rok: rok-rokan, jelungan, Pm., (Tg.).

raki: S., (Ws.) Mgl., Tm. kowe.têmbung: raki, manawa saka wancahaning sirèki.

rika: (Tg., Pw., Kb., Mg.,Tm.) kowe = dika.

riki: mriki, ngriki, kutu (Pn.) putra sampeyan wontên mriki = wontên ngriki.

rikne: nanging, Ngy. têmbung rikne ing Sk. ana, têngêse mèh padha karo têmbung: nanging, kaya ta: rikne iya: wong dara, mulane anggêp-anggêpan.

rukun: ngrukuni, (pjt.) ngopèni: ambêciki, rumêksa.

rakrak: (Tg.) kêrah, dirakrak ngasu: dikêrah ngasu.

rikrik: (Tg.) tlatèn.

rakat: rakatan (Pk.) panganan.

rakit: rakitan, masangi kêbo sapi arêp dimagawèkake, Br., (Tg.).

rêkêt: (Tg.) cukup, Si Nitiardana saiki karêkêtan, kacukupan.

rikma: kw. rambut, J., Mg.

rokam-rakèm: (Tg.) grobèh.

rada: sarada: N. radi: saradi k. rada Pd., (Bn.) ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging tanpa atêr-atêr: sa, mung muni: rada bae.

radan: Kr., (Bg.) rada.

radin: rampung Tg.

rodèn: (Mg.) mlarat, Si Artadaya biyèn rodèn = bêyènbiyèn. malarat, saiki sugih.

rodok: Ls., (Rb.) rada. têmbung iki rusak dening liruning pakêcapan.

radosan: dadi kramaning lurung: kanggo ing paresidhenan Rêmbang sarta Madiun.

reto: angreto: ambrêngkut Tg.

rêta: sarêta: sareyal, reyalan nyalawe prah uwang utawa [u...]

[...tawa] f.2 rupiyah (Bl.).

rêti: tégês Tg.

ritak: ritèk Smr. cikbèn.

ratas: (Mg.) pawitaning ngabotohan sakèrine ditohake kabèh.

ratêng: matêng Pc. pèlème kang koimbu apa wis ratêng = wis matêng. ing Sk. iya nganggo têngbung iku, kaya ta: angratêngi: tégèse olah-olah.

ris: (M.) talès: omahmu apa wis korisi = wis kotalèsi. (Bn.) watès. pomahamu rise ngèndi = watèse ngèndi.

rès: kunjara Cr., (M.) Si Karyadanu dirès = dikunjara prakara kêrêngan.

rusuh: rêgêd T.

rêsêh: Bs., (Pb.) rusuh.

rêsak: (Pm.) rusak. têngbung rêsak ing Sk. ora nganggo, kang dianggo rusak.

rêsêp: sukêr Sl.

rispis: rupiyah Crb., (M.) ing Sk. dhèk biyèn isih ewanguwang. krêtas rêga nyrupiyah, èyaiya (dan di tempat lain). nganggo têngbung rispis.

rusia: wadi J.

riwi: riwa-riwi, Bl. wira-wiri. beda dening kawalik aksarane [a...]

[...ksarane] bae.

rowa: rodha = jadah pohung, (Bl.) bèndiku arêp taksalini rowang = rodha. tukua rowang = jadah pohung mênayang warung.

ruwah: jênat Sl. ruwahe Si Ramak = jênate Si Ramak.

rawun: Pm., (Tg.) ruwêd. bokmanawa owahing têmbung riwud, dadi rawud.

rawat: rêrawat, nyapu C., (P.) rêrawata latar: nyapua latar.

ruwat: ngruwat, matèni Ws. ngruwat luwing = matèni luwing.

rawis: rawisan, lading Tm.

riwug: ngriwugi Kr., (Bg.) ngranggoni, têmbung riwug ing Sk. ana, kaya ta: wulune riwug-riwug.

rapih: rampung Tg. wis karapiyan ing landrat, wis karampungan ing landrat.

rapuh: bènthèt Mg.

ropêl: C., (M.) rangkêp.

rupiyah: sapuluh wang, Ngy.

rêjah: Tg., Pk. rêja, mung owah rubuh jêjêging swara bae.

rêjèh: Pk., rame. ing Pakalongan iku kalêbu rêjèh: rame.

rajuk: K., (Ws.) Ng., (Kb.) kagèt, rajuk aku: Kagèt [Kagè...]

[...t] aku. ngrajuki: ngêgèt-êgèti.

rujak: pêcêl Tg.

rayi: k. dudu kl., Ngy. kaya ta: rayi kula = adhi kula.

riyon: diyon (Pb.).

rayapên: rangên Pc. sikilku rayapên: sikilku dipangan ngêrang.

reyang: Pm. aku. reyang arêp lunga = aku arêp lunga. Kr.; (Bg.) gumêdêr. aja reyangan ana kono, aja gumêdêr ana kono. Tm. bocah cilik padha nangis, bocah-bocah sing padha reyangan iku = sing padha nangêsnangis. iku bok ditulung: sinèh.

rami: k. rama Tg.

rame: goroh Kr., (Bg.) wong mung rameyan bae = wong mung gorohan bae.

rome: Ngy., (Bl.) rame.

ramak: rama, Ngl. ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku.

ramut: (Bn.) rumat.

ramês: sêninjong Ngy., Mgl., sêga ramês = sêga sêninjong. têmbung ramês ing Sk. ana, têngêse padha karo têmbung sêninjong kang mèmper manèh têmbung awud = rawud = ampyak, panganggone têmbung-têmbung mau mangkene: [mang...]

[...kene:] ramês: sêga ramês lumbu, sêninjong: sêga sêninjong iku araning sêga kokohan nganggo lawuhan liyane manèh, tumraping têngbung iya kêna uga mirit kaanan ing dhuwur mau. kaya ta: panganane iku ramêsan bae uwis. caturan iku sing tata aja sêninjong mêngkono, mêngtas caturan prakara rêganing bêras banjur kôndha gone kalah sêtotèr. ampyak: wong nêsu ora tulus nêsu, nganggo ngampyak-ampyak mêngyang wong sing ora wêruh kênthang kimpule.

rêmis: Wg., (Sk.) M.N. lawe alus.

rumil: Tg. crèwèt., Br. rèwèl.

rempo: (Tg.) jêmpo.

rêmpah: ngrêmpah, nutu jagung ginawe sêga Ws., Bg.

rêmpèyèk: lontho (Kd.) ing Sk. araning panganan.

rêmpug: (Tg., Br.) rêmbug.

rambu: (Pm.), rambu-rambu: nênitik.

rumbuk: (Bl.) rungkud, têngbung rumbuk ing SK. ora nganggo, kang dhianggodianggo. têngbung rungkud.

rumab: kadhêmên Pc. lara rumab = lara kadhêmên. têngbung rumab, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo

kadhêmên utawa panastis.

rombong: sarombong = srombong Bs., (Pb.) bodho.

rugi: Mp., (M.) songgarunggi. aku aja korugèni, aku aja kosonggarunggèni. Ng., (Kb.) sumêlang, aku rugi = aku sumêlang nonton polahe adhimu.

rêgulo: waron Bl. waron iku kanggo woworan bumbu wêdhak.

rigèl: Bn. rigol.

règèl: J., Bn., Pm., rigol. têmbung règèl, uawa rogol, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo rigol utawa gigol.

rogol: (B.) rigol.

rêgêp: (Tg.) rêsêp, rêgêp atiku: rêsêp atiku.

ragum: tutus Ws., Bg. Bujanagara: rêmbug, raguman: rêmbugan. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging seje têngêse, kaya ta: nragum rusuk.

ring: J. marang. adhimu iku ring aku = aring aku = marang aku ora bêcik, Blora: ing = mênyang.

ringi: Ringèkna (Bn.) rungokna. têmbung rungu: dadi: ringi, rusak saka owahing swara.

rengan: Kr., (Bg.) dadi: jêbol, rengane mêngkono.

rangke: rangkèn, êmpluk Tg.

rangkah: dhadhah Tg.

rèngkèl: ngrèngkèl, murang sarak Tg.

rungkup: = rungkub. Tg. durjana kècu, ora nyana yèn Si Krama anglakoni kadurjanan ngrungkup = ngècu. Pm. sapu, kang kagawe saka witing sidaguri.

rèngkèg: sulaya (Pb.) kowe kuwi kari Si Karya pijêr rèngkèg bae. = sulaya bae. dene têmbung rèngkèg têngêse rèwèl.

ringas: srêgêp Mg.

rangdha: (Pm.) rôndha, rangdha ayu: rôndha ayu.

rongge: Pk., Ng., (Kb.) B. wuli. ronggean pari: wulèn pari. nanging ing Kêndhal sarongge = saombyok.

ronggèh: (Tg.) wuli.

rênggoto: ngrêgoto (Pm.) ngrênggiyêg.

ronggèng: kanggo ing paresidhenan Têgal, Pakalongan, Bagêlèn, sarta Banyumas: tlèdhèk.

Ka

koh: Bs., (Pb.) kok.

kaol: Arb. wênèh, Tg. sakaol, sawênèh.

kan: rak Smr.

kun: kulunun Ngy. kuninggih: kulu nuninggih.

kene: ngene, mrene, Ng., (Kb.) Ck., (Pw.) (Bg.) Ws., (Bg.).

kono: ngono: mrono, padha kaya ing dhuwur.

kanah: nganah: mrana, kènèh: ngènèh: mrene, konoh: ngonoh: mrono (C.).

kanan kidhal: Bn. kiwa têngên.

kênèk: kêna (Bn.) ing Sk. êya ana kang nganggo têmbung iku.

kêrang: kw. Wg., (Sk.) Pc. thole. Ng. (Kb.) K., (Ws.) Mg. (Kd.) kêna, kêrang apa = kêrangapa. Pk. ana, kêrangêndi = ana ngêndi.

kenangan: konangan Tg.

kêrangapa: yagene, U.

kanca: Tg. kônca.

kenca: Br. juruh.

konca: kunca Tg.

kuncir: J., Bl. kucir.

kêncot: zie êncot.

kêncèb: K., (Ws.) luwe.

kunclup: kuncup Tg.

kincling: sakincling: Tg. sacêrêt: satètès.

kênclung: (Tm.) gêndhêng.

këndalan: k. kandêlan = pêndhok, Ls., (Rmb.).

kintun: titip Pc kula kintun = kula titip tumbasan kula gula niki, dika wèhake bakyu Sadrana.

kontrak: umun, kawarta, Pd., (Bn.).

kandhah: kondha Tg. rusak dening rubuh jêjêging swara.

kêndhit: kudhêt S. (Ws.).

kanjat: (C.) lowung.

kunjêng: Kr., (Bg.) kunthing.

konjong: (Tg.) sêrêng, wong ngawula iku aja ngastinganti. kêkonjong = kêsêrêng ing bëndara.

kènyèh: (Tg.) kètès, kènyèh-kènyèh = kètès-kètès.

kunyu: (Tg.) munyuk.

kênyas: tape, (Kr.) têmbung kênyas, ing Sk. ana, têngêse rasa sing ngagètake, kaya ta: rasaning tape, rasaning lombok jêmprit, sarta rasane wong kêna ing gêni, kabèh kêna dibasakake: kumênyas.

kênyu: klêcis Br.

kunthèt: Kr., (Bg.) kunthing. têmbung kunthèt, manawa saka kanthèt. têmbung kunthèt, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo kunthing.

kunthiwiri: (Tg.) wira-wiri. ing Sk. nganggo kênthiwiri. nanging têmbung kênthiwiri, têngêse wong nagih potang

bola-bali ora olèh, lakune diarani kênthiwiri.

konthol: kontholan, gèmbèk Br.

kênthul: (Mg.) pèsthi, kênthil-kênthul, mèsthèkake.

kênthèng: gènthèng, kanggo ing paresidhenan Japara, Rêmbang sarta Madiun.

kênthong: tela pohung Ls., (Rmb.).

kênthèng: gagah Tg.

kaca: ngaca, ngilo, Tg.

kacu: kacon, iras, Cr., (M.)

kècèh: Mg. kècèh-kècah: kèwèh-kèwèh. tèmbug kècèh ing Sk. ora nganggo.

kacir: kucir Tg.

kacor: (Tg.) sabèt, dikacori = disabèti.

kucur: cucur Bl.

kicik: Ng., (Kb.) Kr., (Bg.) kirik.

kocèk: Bn., oncèk, jêruke koncèkana = oncèkana.

kocok: sènik Ng. (Kb.).

kêcèk: Wg., (Sk.) blènggu kayu.

kêcok: kêcokan, calunthangan, Pk. tèmbug iku ing Sk. ana, têngèse mèh padha karo tèmbug wor utawa kaworan, kaya ta: Si Tama iku mèmper [mè...]

[...mpêr] kécokan darahing kusuma, saparipolahe beda karo bocah akèh.

kecôt: (Mg.) = kalah.

kêcit: ngêcit (Tg.) = nginthar.

kêcit: (Tg.) = kêrêp.

kacêl: Cr., (M.) = pêngêl. aku kacêl = pêngêl ngrasakake kowe. têngbung kacêl, ing Sk. ana, têngêse mogol, kaya ta: kêkuluban kang kurang matêng iku diarani kacêl.

kêciyèt: awar-awar Bs., (Pn.).

kêcambil: Ls., (Rmb.) Bl., Bn. = krambil.

kacung: thole Bl.

kucing-kucing diraup: kucêm-kucêm diraup, J.

kocing: (J.) kucing.

kêcing jirèh: G., (Kr.) Kr., (Bl.) Tg., B.

karo: marang Mg.

krahang: Tg. anggranyah, Bn. murka.

kurên: kw. suguh, Kr., (Bg.).

keran: Pk. gumun, têngbung keran mêmper saka rusaking têngbung eram.

kronong: J. kroncong.

krindhit: (Ws.) tompo: krênêng.

kranji: makanan jaran Bl.

krècèk: rêngginan PcF.

karèk: (Sm.) kari, karèk-karèk lotku lotre mênang satus èwu. kari-kari ...

korèk: Tg. korèkan = rèkbul. Tm. korèk = bocah didusi.

krikrit: ngrikrit, nyênggut Tg ngrikrit sukèt, nyênggut sukèt.

krukut: jambu krukut, jambu kluthuk Tg.

krikluhluh: (Mgl.) cik, ngundang asu.

kêrêtan: têbu (Bn.).

kurasi: jinggaloka, Bl. têmbung kurasi ing Sk. ana, kaya ta: kurasibang.

karosigar: karotèng, Tg. têlusigar: kapatsigar enz têlutèng: kapatèng enz.

krepuk: (Kd.) mlarat.

kropya: ngropyani (Tg.) ngrawati.

kirim: titip, Ng., (Kb.).

kêrêm: kêrêman, k. kurungan, Ck., (Pw).

krêmpyog: ngrêmpyog = (Tg.) = mrabot.

krompang: (Tg.) = ala.

krambil: k. klapa N. kanggo ing paresidhenan Têgal, Pakalongan, Samarang, Japara sarta Rêmbang.

karing: kakaring, dhedhe, Mgl.

kurung: rena Pm., Kd. kurung mênayang tanah Sukawati, rena mênayang tanah Sukawati.

kêrang: kêmbang patramênggala, Bl.

krangkèng: kunjara Tg.

khak: Arb. kakang: kangmas Smr.

kiki: K., (Ws.) S. mau.

kèki: sakèki (M.) saiki. ing Sk. iya nganggo têngbung iku, kaya ta: tukokna tèh kèki, iya iku tèh kang enak rasane.

koki: sêkoki, saiki, Bn.

koko: mêngko, Bn.

kakèn: bêkakèn utawa ajug-ajug kuningan kang dhuwure sakaki, Ng. [têngbung iku êndi kang bènêr, kakèn, apa bêkakèn].

kakèk: kaki Smr. ing Sk. iya ana kang nganggo têngbung iku.

kikit: (Tg.) irid. bokmanawa kalanturing pakêcapan, kèkêt, liniru: kikit

kokot: rosa Bn.

kadi: saka Tg. kadi ngêndi = saka ngêndi, ing Sk. iya ana kang nganggo têngbung iku.

kuda: Kw. jaran, kanggo ing paresidhenan Pakalongan, Japara sarta Rêmbang, tuwin kabupatèn Salatiga.

kêdêh: (Pw.) kêdah = kudu.

kudan: (Pb.) ora susah. kowe ora kudan mèlu = ora susah mèlu.

kadêr: (Tg.) apa iya, kadêr mêngkono, apa iya mêngkono.

kêdêr: bingung Tg.

kadèk: (Sm.) layak, kadèk saiki lilali. wong wis sugih = layak sa ...

kêduk: Wg., (Sk.) duk.

kota: ledhang, Pk., kota-kota: lêledhang.

katir: pêdhèt S., (Ws.).

kêton: katon K., (Ws.).

kotok: (Bn.) balilu.

katis: (Bl.) kadhêmên, mèm pêr saka rusak ing tênggung katisên, dadi katis.

kutis: K., (Ws.) Kr., (Bg.) = lonthe.

kotos: anyar Tg. kotos-kotos = anyaran. tênggung kotos ing Sk. ana, tênggese padha karo kêtès, nanging kotos luwih gêdhe têtèse tinimbang kêtès.

kêtos: Toh = onjo.

kêtumpêl: (Bl.) kêpêl, araning wowohan.

kitêng: (Tg.) sulam, ngitêngi = nyulami.

kutang: (C.) kotang.

kasi: kongsi, J. ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

kasih: kongsi Tg.

kêsuh: susah Bs., (Pb.) ing Sk. ora nganggo, kang dianggo lêsu.

kasrèn: Kr., (Bg.) bosên.

kasèk: kongsi, Bn., J. ing Sk. iya ana kang nganggo têmbung iku.

kisik: gisik J. ing Sk. kanggone têmbung iku mangkene: bojone tansah dikisik bae, têngêse tansah dilus-êlus. rangkane tansah dikisik bae, têngêse tansah digêbêg.

kaspe: pohung abang rasane lêt gurih, Wg., (Sk.).

kasab: ngupajiwa, Br.

kisang: k. gêdhang = pisang, (Rmb.) (M.) Ng. (Kb.) ing Sk. wong desa ana kang nganggo têmbung iku.

kêsêng: (Tg.) pêthêl, baukarya iku pancèn kêsêng ing gawe = pêthêl ing gawe.

kawo: (Tg.) kopi. saka rusaking têmbung kahwa Arb. dadi kawo.

kewe: (Pb.) Ng. (Kb.) kiwa. tangan kewe, tangan kiwa.

kawin: sêkawin, maskawin Kd. sêkawine salaka putih

bobot satail, maskawine ...

kowên: kowe, ing Sk. ora nganggo têmbung iku, nanging Jawa têngahan mung paresidhenan Têgal dhewe nganggo têmbung mau.

kuwir: Kr., (Bg.) kumêd.

kewok: Kr., (Bg.) kalah. têmbung kewok manawa saka keyok utawa kawon.

kawis: prakawisan, pakawisan Pk., Tg.

kiwul: kw. walês, Tg, ing Sk. kanggone tumrap ing kidung.

kowong: (Kd.) araning lesane wong panahan.

kalo: irig Kr., (Bg.)

kula: nun Ngy. kowe mêngko mronoa. kula. iku wangsulan durung têtela ing pangrungune, padhane: kowe mêngko mronoa. nun.

kele: lodhong, J. ing Sk. ora nganggo têmbung iku.

kelo: (Bl.) pego, kagok.

kêlan: jangan C.

kêlintun: (J.) kêlintu.

kolontara: Cr., (M.) salatara = mlandhingan 1e wit-witan wohe kêna ginawe lalap 2e kewan cilik, silite mêtulawene ginawe wisaya pangupayaning pangane, sarana kinêncangake ing wit-witan apindha [a...]

[...pindha] jala.

klecan: (J.) lali. manawa saka rusaking têngbung klepyan, dadi klecan, klepyan saka lepya, têngêse iya lali.

kular: (Ws.) têngbung kular manawa saka rusaking têngbung ular-ular.

klari: Ng., (Kb.) S., (Ws.) Bj. blarak.

kolêk: Kr., (Bg.) kluwa. Tg. gêbyur, dêkolêk: digêbyur. têngbung kolêk, manawa mung saka liruning têngbung kolak. têngbung kolêk têngêse wong nglangi kalêbu ing kêdhung, ambanjurake nglangine ora bisa, iku diarani kolêk.

klaras: klobot Tg.

kolak: kluwa Ngt., (N.)

kolik: budidaya, Bn. kowe iku alane nganggur mêngkono bokya kolik = budidaya golèk pagawean.

kaladanaha: (Pb.) ora gênah.

klèdud: nglèdud (Tg.) turun.

kêlèt: J., Bl. dilat Cr., (M.) kulambi sikêpan cilik. Bn. kêsèd.

kulup: kw. thole, kanggo ing paresidhenan Têgal, Pakalongan sarta kabupatèn Cilacap, ing Sk. mung

tumrap ing kidung bae.

klêtik: Ls., Rmb. klêntik.

kalas: amat Tg. kalas-kalas, amat-amat. têngbung kalas ing Sk. ana, iya iku araning gêtihe wong wadon yèn anggarapsari, gêtihe lalan kang mêtù dhisik sarta mambu. 2. kalasan, pos, ôngka 2 saka Ngayogya mênayang Surakarta.

klowoh: êmpluk Pm. têngbung klowoh, têngêse mèh padha karo têngbung suwung, kaya ta: wong kok nglowoh, ora duwe pikir sing dakik-dakik.

klapa: N. zie krambil.

kêlêm: kêlêman, tela pêndhêm (Pw.) Mg. baya: bajul Kd.

kilêm: k. tilêm Tg. ing Sk. ora nganggo têngbung kulêm = kilêm.

klêmuk: êmpluk Bl. têngbung klêmuk iya iku wadhah bêras sajèn kang ana ing kobongan.

klêmbêng: Tg. lèk, klêmbêngan = lèk-lèkan.

klagan: (Pb.) karo, manawa saka rusaking têngbung klayan, dadi klagan.

klithik: srêgêp Tg.

kaling: kalingên, pancingên = lara gulu Bl.

klangla: (Tg.) kapiran.

kêpe: (Bl.) sakarêpe, mèmper saka rusaking têngbung sakarêpe dadi kêpe.

kopan: (Bl.) tadhah, bêrasku mung sakopan, bêrasku mung satadhahan, têngbung kopan mèmper saka rusakaning têngbung cukupan = sacukupaning tadhah.

kêpantên: k. kapala, N., (Pw.).

koprik: (Bl.) krêtu.

kêprèk: èndhèk Ws. têngbung kêprèk = ngêprèk, têngèse cabar.

kêprok: mêjana (M.) dikêprok = dimêjanani.

kapurantine: (Pb.) sapirantine.

kaput: Tg. thithil. kaput-kaput gudhig, thithil-thithil gudhig.

kapatcilik: klimacilik: kapatsigar, klimasigar Tg.

kapsao: Chin. kriyuk Tg.

kèpèl: k. jaran, kanggo ing paresêdhenan Jawa têngahan kabèh, dalah ing Sk. wong desa iya nganggo têngbung iku.

kêplak: tabok, Bl. kêplakan: tabokan.

koplong: (Ws.) bodho.

kêplèngèr: (Bn.) kapiran.

kêpyak: kêmpyang, Mp., (M.)

kapung: (Bn.) mumpung.

kepang: kucir cina, Br.

kudhung: pace, Bl ing Sk. nganggo têmbung pace.

kidhik: J., (Bl.) thithik, sakidhik, k. = sakêdhik, k.

kodhok: ngodhok, lumaku dharat, utawa golèk suruh kang mëntas dipèki Tg.

kêdhok: topèng Bl.

kadhang: yèn Tg.

kêdhing: (M.) cêkithing, gonmu nyêkêl kèncèng iku aja kidhing-kidhing = aja cêkithing-cêkithing mêngkono.
têgêse cêkithing: anjukuk barang cilik mung sarana darijine loro: jêmpolan panuduh, darijine kang têlu dijêngatake mandhuwur.

kêdhêng: (Tg.) kera.

kêdhêng: kêdhêngan, A., (P.) turon = sumèlèh.

kêdhangsul: k. kadhêle, kanggo ing paresidhenan Jawa Têngahan kabèh, sanadyan ing Sk. lan ing Ngy. wong desa iya nganggo têmbung iku.

kaju: J., Bl. sarta Ls., (Rmb.) gumun. ing Sk. ora ana.

kojor: gula arèn sabuntêl J.

khajat: Ar., gawe, (Pb.).

kajang: kacang, Pk.

kujang: (Pm.) kudhi.

kyakya: ngabani ngiwa: kêbo kang lagi dimêgawèkake, [dimêgawèka...]

[...ke,] yèn nêngên, ir (Bn.).

kuyah: (Tg.) kuya. dikuyah-kuyah, dikuya-kuya.

koyèk: kèthèk, Pc. têngbung koyèk, têngèse ing Sk. arahan = rucah, kaya ta: wong koyak = wong arahan = wong rucah.

kiyul: (Tg.) kèthul.

kiyambèk: k., Ck., (Pw.) kiyambak = piyambak = dhewe.

kiyêng: pèthèl Tg. têngbung kiyêng utawa bêngkiyêng, têngèse kaku: okol, utawa rosa.

kèmèn: Ng., (Kb.) karèbèn = karèpèn.

kèmanyangan: (Tg.) kèmayangan.

komor: (Bn.) rusuh.

kèmadihan: (Br.) kèmladhehan.

kamas: têng K., (Ws.) kowe ngamasna = nêngna marang dhimas panji: angkate mêngyang Baki, sesuk. ing Sk. têngèse pinto, kaya ta: suwêng iki kamasna = pintokna mêngyang Kèmasan dhisik, dadi beda karo ing Kaliwira.

kamus: èpèk, Tm., Sl., Mgl., Kb., Bl.

kamsol: (Tg.) sikut.

kèmpar: (Bl.) gèrèh pèthèk.

kèmproh: crobo Bn.

kèmpèk: kèpèk, Ng., (Kb.) lumbang. Wg., (Sk.) kèmpèkan =

kanthongan kulambi.

kampil: bantal, Ng., (Kb.) Ws., sarta C.

kêmpêl: kumpul J.

kamplèng: (Tg.) anggar, dikamplèng: dianggar.

kamplong: (Pc.) tela.

kêmpang: (Tg.) kêmba.

kêmadhèh: Bl., Ls. (Rmb.) kêmladhehan.

kêmeja: meja, Bj., C., Kb. kotang, Kd.

kamyah: (Tg.) gêlêm, sakamyah-kamyah = sagêlêm-gêlême.

kambèk: Sm., (M.) kambi.

kombot: k., (Bj.) Ng., (Kb.) klobot.

kambil: krambil, Wg., Sk.

kêmbêng: Sk. kêmbêng KI kêmu, Ngy. kêmbêng k. susur, dene kramane: susur, panasar.

kagak: wêntal Pc. aku ora kagak = ora wêntala: mêtala = ora tahan = ora kolu andêlêng kêbo dibêlah. têngbung kagak ing Sk. ora nganggo.

kêba: kandhi J.

kebon: k. (Bn.) kawon = kalah.

kêbèn: Kr., (Bg.) cikbèn. têngbung kêbèn mèmper saka rusaking têngbung karêbèn, utawa karêpèn.

kêbon: lurung J.

kobra: ebra Tg. prakara banyu ing pacangkalan, dikobrakake = diebrakake.

kebos: (Mg.) kalah.

kêbluk: tingkêb Kd.

kobong: sênthong Tg.

kothor: (Bn.) kèthèr.

kathèk: Bl. jantenan jagung. Bn kathik.

kêthak: Tg. kêthake = karuhane, Mg. kêthak = blondho lênga jarak.

kêthuk: gêndhuk Pc. sarta Wg., (Sk.).

kêthèk: kêthèkan, sikêpan, J. kulambi kêthèkèn = kulambi sikêpan.

kêthok: sakêthok, rong gobang: 4 duit. Smr.

kêthèwèl: (Pb.) kêtèwèl = gori.

kathil: bandhosa Tg.

kothol: G., (Kr.) kêthul.

kathung: sêkathung: sêkuthung Bj.

kenging: dening = marang C.

Da

doèl: kèdoèl, ngèdoèl, (Tg.) sêmpoyongan.

dina: dinane: dene C. dinane = dene aku iya bakal milu.

dene: denene, dene, C. padha kaya ing dhuwur.

dêne: dênèkke (Tg.) duwèkke.

daning: tégal (Pm.) dening = lo.

dènèng: Kr., Kb., C., genea., Pb. gene, (Pb.) kok, têmbung dènèng manawa saka rusaking têmbung ngèndi ana.

dandan: dandanan, balungan, Tg.

druni: (Pb.) kumêt: cêthil.

darke: wancahaning têmbung modar kowe (Kd.).

duraka: pègatan K., (Ws.) ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya ta: aja nglakoni duraka pindho ping têlu, tégèse aja nganti laki manèh.

dromkom: Bs., (Pb.) gumampang.

dawaka: drêsba Tg.

drêman: sasat Kr., (Kb.).

dromos: (Bl.) nguthuh = ambalubut.

drêmis: Bs., (Pb.) anggranyah. bocah andrêmis = anggranyah: pêlêm mêngtah dipangan.

drêmba: pradhah Br.

drigama: kw. uwas Tg. atimu ngambah alas aja drigama = aja uwas.

darung: andarung kw. banjur, kanggo ing paresidhenan Têgal, Pk., J., Rmb.

dêring: kw. suthik (Pw.).

dak: angkuh Kd.

duk: têr, Bn. ngêdukake = ngêtêrake.

dokon: dokok Tg. sarta Tm. ing Sk. ora nganggo têmbung iku.

dikêp: dêkêp Kr., (Kb.) ing Sk. ora nganggo têmbung iku.

dadar: andadari: andhadhari J.

dêdêr: landheyan Tg., Pk., Br. sarta P. (B.).

dêgrêg: mujur = bêgja Pc. nanging mung tumrap wong ngabotohan. kaya ta: Si Surajaya olèhe sêtotêr dêdrêg = mujur = bêgja, sawêngi ngukupi bae.

dadak: dumadaksara, dumadakan Tg.

dodok: duduk Mgl. lakumu dodokên = dudukên saka kene bae.

dodol: jê nang, Br. ing Sk. iya ana aran jê nang dodol.

datuk: kulina = sêngkut Tm. adhimu iku datuk têtên = kulina têtên karo Si Karta. Si Baujaya iku yèn gèlêm nyambut gawe datuk = sêkut.

dewa: dewan, andèrès, Ng. (Kb.).

dawêg: N. ayo K., (Ws.).

duli: kw. kêtuli-duli: kadaluwarsa Tg.

dele: Ng. (Kb.) tobil, dele-dele, tobil-tobil.

dalah: andalah: andodok Br.

duloh: (Bl.) colok.

dèlèh: kuwe = kuwi, Tg.

dêlah: andêlah: andokok P. (B.).

dolan: ngabotohan, Samarang. ing Sk iya nganggo têtambung iku, nanging nganggo panambang an, kaya ta: aja dhêmên dolanan, têtêgêse mênging aja dhêmên ngabotohan.

daloncong: Kr., (Bg.) kurangajar.

dalondor: Kr., (Bg.) nyrandu = nyênnyêngit = sêmbrana = kurangajar.

dalèr: andalèr: anggili = asêlur, Tg. wong desa kang malêbu grêbêg andêlèr = anggili = asêlur.

dolor: (Tg.) nalar.

dèlèk: golèk Bn. ing Sk. ora nganggo tèmbug iku.

dèlèk: andèlèk (Bn.) andokok. tèmbug dèlèk mèmper saka rimbaganing tèmbug dèlèh.

dolèk: (Bn.) duwèk = duwe. dolèkku = duwèkku.

dèlik: (Tg.) mëndèlik.

dloksok: kèdloksok, (Tg.) kêblingir.kèblingêr.

dlèdèr: andalèdèr: andalèwèr, Tg. Tèmbug dlèdèr ing Sk. tégèse pamor,pamèr. kaya ta: manganggo sarwa anyar lèledhang mênayang lurung.

dladap: (Tg.) nalar. Dladap yèn wis kêbanjur têtèriyèkètèriye. olèhe balèni. nalar yèn wis kêbanjur ...

dèlès: tulèn, Ngayogya, lènga klèntik dèlès = lènga klèntik tulèn, kanggone ing Sk. kaya ta: sadulur dèlès = sadulur cêr.

dlapèr: kandèlapèr, (Tg.) andaluya.

dlèpak: Pk., Br. clupak.

dèlèp: (Ws.) dèlap (Kr.) andablèg.

dlopong: andalopong Pk. malongo.

dèlajat: Ar. ngati-ati Tg. nyambut gawe iku sing dèlajat [dèlaja...]

[...t] = sing ngati-ati.

dlêmok: nyata Tg. yèn winwis. dalêmok = nyata kanggonan cihna: cêkêlên.

dlamong: andêlamong (Tg.) nglantur. (Pb.) tadhah, bocah cilik dêlamonge = tadhahe akèh.

dêlêg: kutuk Pk.

dêling: bung, Pw., (Bg.) ing cangkrêp: dêling dudu kramaning pring, nanging bambu sing dadi kramaning pring.

dlêngèr: Kr., (Bg.) weya.

dlangkup: M. bêkungkung.

dlangdèng: (Tg.) lêngcir.

dlangsu: kêdlangsu (Tg.) kêlungse.

dipuna: (Tg.) cikbèn, manawa saka rusaking têmbung akdèkpuna, dadi: dipuna.

dupil: sadupil (Bn.) sathithik.

doplèti: (Pb.) dititèni. manawa saka têmbung Walônda: opletten.

daya: sasat, Kr.,(Bg.) daya = sasat aku bisa kacukupan.

deyan: Tg., Pm., bokmanawa = rak, Pb., (B.) kira = duga = watara.

damu: ko, Tg., damujukuk = kojukuk.

dimok: dimokna, (Bn.) cikbèn.

dêkêm: cêkêl, Ng., (Kb.) Kr., (Bg.) ing Sk. ora nganggo têmbung dimèk, kang dianggo dêmak, dêmèk sarta dêmok.

dumbêg: (Bl.) clorot, araning panganan. wadhahe janur diblêngkêrake, ing pucuk cilik laya drêmênan janur, diisèni galêpung karo gula.

dêgêne: (Tg.) inya.

dagêl: dhagêl, Bl. têmbung dagêl, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo dhagêl = dhagêlan.

dobal: (Tg.) drêmbe.

doblo: (Kd.) bodhong.

deblag: andeblag, (Kd.) nyablèk.

dèblêg: andèblêg, (Mg.) mopok galêngan.

doblong: (Tg.) umuk, pancèn wong angêdoblong = umuk.

dangu: k. lami, ora kramaning suwe, Ng., (Kb.).

dingar: Kr., (Bg.) tumênga. manawa saka rusaking têmbung dhangar, dadi dingar.

dêngok: dêlok, Bn. ing Sk. ora nganggo têmbung dêngok, nanging nganggo têmbung dêngongok.

dangdan: prêdangdanan, tata-tata, Tg.

Ta

tah: ta Rmb., Bl. aratah = arata.

taun: sanaun, sataun Tg.

tohwalèn: (J., Bl.) wantèg = anggon, jarikmu kuwe wis kanggo sataun tohwalèn bae = wantèg bae. jarikmu kuwe pancèn tohwalèn = pancèn anggon.

taoge: Chin. thokolan (Bl.)

tauburu: (Pm.) tuwaburu.

tohing: (Tg.) tèmên.

tanah: pancèn, (M.) tanahe mêngkono = pancène mêngkono.

tandur ngarit: andhaut, Pk.

tandang-tumandang: olah-olah Tg.

têntis: Wg., (Sk.) pace mêngtah.

tôndha: winton, Bl. kuwènimu kuwe enak: tandhane = pintone êndi.

tundhun: janjang, Pk. krambil rong tundhun = krambil rong janjang.

tandhês: nandhês, êntèk, J. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku

tundhês: tutuh Pk. dundhês kayu = nutuh kayu.

tanjak: tancêb J. lesane gêdêbog tanjakna = tancêbna ing pathok. têmbung tanjak manawa saka tônja.

tanjêk: jêtmika Tg.

tiru: têdhak K., (Ws.) layange tirunên = layange têdhakên.

têruh: ngrampèk Bl.

turnik: Ls., (Rmb.) turene.

trantan: (Tg.) tali dudutan mêmêdi sawah.

trocok: nrocok, nracak Pk. têngêse mèh padha karo têmbung cocok, nocok pamanganing asu kang wus dililakake. nrocok pamangane asu kang durung dililakake, yèn wong duwe patrap kaya mêngkono iya diarani nrocok.

trècèl: (Tg.) cocoh inang.

tarik: tarikan, tudhung Ka.

terok: (Bl.) tiru, terok-terok, tiru-tiru.

trêkaos: (Bl.) 1. rêkaos = rêkasa 2. kramaning: têrkadhang.

trukcuk: (Tg.) trucuk.

tritik: Ng., (Kb.) tritis.

trètès: tumrètès, cêtha, Bl.

trêtêp: krêtêp = timang, Ngt., (M.) Sl. têmbung krêtêp kang kanggone ing Sk. kaya ta: nganggo krêtêp intên = nganggo timang intên.

tritig: Bl. srisig ukêle wong jogèd.

tros: trose, turene, Bn. ing Sk. kanggo têmbung madya, bokmanawa têmbung tros saka wrêtose.

trasèk: (Bl.) trasi.

tristik: galur pagêr J.

trawas: nrawasakên (Tg.) nguwatiri.

tirêp: tilap Bl. nèk kowe mêngko sida lunga: anakmu tirêpna = tilapna bae.

tirig: tirigan (Tg.) gadhangan lêmah kang bakal ditanduri.

têrgônca: pradondi Tg.

tronggong: pruthul Tg. ing Wdb. têmbung tronggong ora ana, kanggone ing Sk. kaya ta: kêtronggongan tégêse kêlimpe.

trami: k. (Bn.) trima, kula sampun trima = trimah = narimah = nampèni panduman dhuwung saprabotipun.

turman: turmane (C.) turnèh. turmane bisa = turnèh bisa: nanging pancèn suthik.

truman: trumane Kr., (Bg.) tur. trumane bêcik = tur bêcik: yèn kowe miturut pututure wong tuwa.

trêminil: (Tg.) rêmhèh. têmbung trêminil manawa saka têmbung Walônda Crimineel.

trampil: climut Tg.

têk: Bs., (Pb.) tak = dak.

tok: pêthèn Tg.

teko: Chin. kriyuk J. ing Sk. teko wadhah wedang tèh, kriyuk wadhah wedang bubuk, dadi kosokbali karo ing Japara. Pm. teko = cèrèt, godhoga wedang ing teko = ing cèrèt.

tèksih: k., (Tg.) taksih.

têksir: kainan Bl.

tekyan: Chin. urunan (Tg.)

tèkêm: Bs., (Pb.) teko.

tata: tata-tata, dandan J.

tutuh: nutuh: mranggal Kr., (Bg.).

tètèh: nètèh: bêcik, tudhungku rak nètèh = rak bêcik: nganggo bulu-bulu.

tutur: nutur: anggagas, Ng., (Kb.) bocah kok nutur = kok gragas: sêga mambu mêngkono dipangan.

kr., (Bg.) nutur = ngopèni. nutur barang = ngopèni barang.

tètèl: (Pc.) tatal.

totol: pèsthi Tg.

têtèl: jadah G., (Kr.).

tètèg: nètèg, notog, Bn. yèn pamasangmu kosipat saka kene: nètèg tembok = notog tembok, nètègi, tètègana, tètègese ambuwang barang rêgêd kang awor ing barang rêsik sarana dikêbutake. panging kayu kang ditutuhi: aluming godhonge dikêbutake: supaya kayune dadi rêsik, iku aran nètègi.

totog: notog, pinunjul = linuwih J.

tètèg: bêdhug Bl. tètèg paos = bêdhug bêngi.

tatab: tataban, langitan Pk.

tês: tèmbe Pk. aku tês = nèmbe katêmu karo adhimu ana prapatan gadhing. têngbung tês mèmper saka êntas.

têsêblang: (Tg.) blaka, lah bokya wis têsêblang = blaka bae.

tuwuh: andêr.

tuwang: katuwangan, koncatan Bn.

tuli: Ng., (Kb.) Bs., (Pb.) C. rak iki tuli = rak wis bêdhuh. Kr., (Bg.) kok = kok mêngkono [mêngko...]

[...no] kowe kuwi. Pm. tumuli. sêgane panganên tuli = tumuli. B. êrak = swaramu nganti tuli = nganti êrak.

tela: tela gawa, (Kd.) tela gantung.

toli: Bs., (Pb.) kiye. toli: le, jukukên = kiye: le, jukukên. Pb. rak. toli = rak aja mêngkono.

tlocor: nlocor, (Tg.) sêmbrana.

tlêcêr: têtêr, Tg. utangku wis wis ditlêcêr = ditêtêr bae panagihe.

têlucilik: sêtêlon Tg.

tolok: Tomblok Bl.

tliktik: (Tg.) titèn. iya iku bosokaning godhong nila kang mêngtas dikum.

tlèktèk: (Tg.) tlètèk, padhane: tlotok, nanging iki wêtune luwih cilik.

tloktok: Bs., (Pb.) tlethong, bubur, lilin kang ajèr.

tèlèk manuk: ênjêt (M.) ing Sk. iya nganggo têngbung iku, nanging mung ing wayah bêngi: yèn anjaluk ênjêt marang tanggane: têngbunge anjaluk tai manuk, ila-ila ujare wong tuwa mêngkono.

talad: kw. gênah Ng., (Kb.) ora talad = ora gênah.

tulus: kw. sida Tg.

tèlès: Pw. bisa.

talawengkar: wingka, Tg. tala kw. lêmah, wengkar: manawa saka rusak ing têngung wingka.

talêpong: tlethong Br. ing Sk. ora nganggo têngung iku. Tg., Pk., Kb. talêpong = tlethong.

tlungtik: (Tg.) titipariksa. parentah utusan têngungtik = titipariksa mêngang balabage desa Maja.

tlongtong: (Tg.) blêngtong.

têlêngsa: nêlêngsa, anggranyah Mp., (M.).

tapi: napèkan Ml. nanging (Tm.).

topi: tudhung iratan pring, utawa iratan pinjalinpênjalin. utawa walugas Tg., Br.

tipar: Ng., (Kb.) gaga. Ws. miwiti macul.

têpus: ngêtêpus, andaleya Tg.

têpês: Tg., Pk., (Bj.) sêpêt, têngung têtês apa saka tapas, nanging iya isih seje têtês.

tapsilah: (Tg.) tapsila.

taplak: gênah = têtela Tg. ing Sk. ana, iya iku mori tutup meja mangan wong duwe gawe.

têplèk: (Bl.) têtapak walang.

tapung: napung, milu Bg. ing Sk. nganggo têngung iku rong prakara. [pra...]

[...kara.] mungguhing paclathon: napungake karon, iya iku wong adang. mungguhing têmbung: napung jurit, iya iku ambiyantoni pêrang.

têdha: patêdhan, sisa, Tg. patêdhanku = sisaku iki konên ngêntèkake anakmu. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya ta: patêdhan dalêm nyamping = sêkul enz.

têdhi: nêdhi, Kd., (Bn.) mangan.

têdhuh: mêndhung C., (Tg.) têdhuhe = mêndhunge kandêl.

têdhèng: tudhung Bl.

taji: naji: andakwa = ngarani = ngêcogêmol, têmbung taji 1. zie Wdb. 2. tarka.

tajug: kobongan = patanèn Mg. têmbung tanjug 1. zie Wdb.: tarka, kaya têmbung taji, kaya ta: tajinên = tajugên bae uwis, mêtshi dhèknèn sing nyolong.

toya: noya griya, ngobong omah J. ing Sk. panganggone ora mêngkene, kaya ta: mêtas kêtoyan, têngese mêtas kobongan.

tayoh: nayoh Pd., (Bn.) gênah.

tèyèng: Kw. bisa, Ng., (Kb.) Pb., Kd., Ws. C. yèn tèyèng = yèn bisa aku sesuk mrana. tèyèngku = bisaku nguruni mung sagobang. ing Sk. panganggone rumakêt ing têmbung ora, kaya ta: ora tèyèng.

tamu: namu, araning sidêkahe brokohan bayi lair Tg.

tuman: Pm. kulina. tumanmu = kulinamu nyambut gawe apa. Ng., (Kb.) kêtumanên = kabelan, aku kêtumanên = kabelan mangan srabimu.

têmên: bangêt J. têmên = bangêt pangarêp-arêpku.

têmok: nêmok, nêmu ing Sk. panganggone yèn sinambungan panambang: ake kaya ta: nêmokake.

tampa: (Tg.) têmpa.

tempe: nempe, ikêt-ikêtan, (Pb.), C. aku lagi nempe = aku lagi ikêt-ikêtan. ing Sk. têmbung tèmpèn: ana, têngêse iya ikêt-ikêtan, nanging tanpa kuncung sarta rambute katon.

têmpik: Sl. turuk bocah.

têmpat: Wg. (Sk.) slêpèn.

templang: (Tg.) tula, siya. kêtemplang-templang, kêtula-tula = disiya-siya.

templong: (J.) blênyik.

tamping: pulisi desa Mgl.

tambi: têmba Tg.

tombe: (Tg.) sindap, tombènên, sindapên.

tambrung: nambrung (Bl.) timbrung, nimbrung.

tembak: nembak kw. niru, Bm.

têmbèke: (C.) têmebe iki.

têmbèkne: (Pc.) kadingarèn.

tambakpasir: (Pc.) pasir.

timbang: nimbang, palu tanggung Mg.

timbul: têkan Ws. lakuku timbul = têkan Ngasêm kapêthuk adhimu.

tambêlag: Pc. kepang.

tambang: kw. tali Tg., Ng., (Kb.)Cr., (M.).

tambêng: andhugal J.

têmbang: nêmbang, sindhèn J., Bl., Ng., (Kb.).

têmbung: sambung, Bl., Pd., (Bn.) taline têmbungên = sambungên.

têmbènglèr: (Tg.) weya = kurang ngati-ati.

timang: timangan, timang Tm. yèn ing Sk. têmbung timangan, têngêse nganggo timang utawa timang cilik.

têmôngga: (Mgl.) kêôngga.

tagu: tagon (Kb.) pacangan.

tege: tegean (Bl.) kêlan bêning.

têgi: nêgi (Kr.) ngênêt, yèn nakêr bêras iku aja kotêgi = koênêt.

tègèh: jangan tègèh, (Tg.) jangan mênir.

tigan: nigan, nginang, kanggo ing paresidhenan Têgal,

Pakalongan, Japara, Rêmbang sarta Madiun. ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku.

tigên: kêtigên, kêtiga Bl. ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku dadi kramaning kêtiga.

tègin: (Tg.) Bs., (Pb.) isih. kowe apa tègin = isih duwe dhuwit.

têgor: cênthok J. kêtêgor ing basa kasar, kêtêthokkêtêcênthok. ing basa kasar.

tègèl: (Bn.) runtuh.

têgèl: nêgèl, manggung, Bl. manukku brêkutut tansah nêgèl = manggung bae.

tug: tugahe (Dk.) tutuging gawe.

tog: Bn. togahe = cikbèn. Bl. togahe = togèna bae. Mg. ngêtogi = amborong. aku ngêtogi = amborong barange Ki Wanalapa rupa-rupa pangaji satus rupiyah.

tiba: tiba-tiba, dumadakan Smr. mèmper saka têmbung Malayu tiba.

têba: tiba Pc.

tabuh: nabuh: nguni, nabuh mrêcon, ngunèkake mrêcon.

têbah: têbih Tg., Kd.

tabrak: (Bl.) têmpuh.

tabok satabok: satêbah BI.

têbas: nêbas: amborong K., (Ws.). alane dilelang omahmu saisine taktêbase bae = takboronge bae satus rupiyah. Ws. nêbasi = nêbahi. paturone apa wis kotêbasi = kotêbahi.

têbus wêtêng: ulêm-ulêm tingkêban Tg.

tabêl: (Tg.) dablêg.

têbêlah: (Tg.) têbêla.

tablêd: nablêd (Ngl.) nagih. nablêd utang = nagih utang mênyang Wera ora olèh.

tablêg: rolak Ng., (Kb.).

toblêg: (Tg., Pm.) tobil.

tubyuk: nubyuk (BI.) nubruk.

tabag: gêdhèg Kr., (Bg.) Ng., (Kb.).

têbang: nêbang: ngrêmbang J.

têngêr: nêngêri, sidhêkahe wong mati pëndhak pindho Ws.

tangta: kêtangta, (Tg.) kêpatuh.

tangtu: (Tg.) tilas.

tungtun: nungtun (Tg.) nuntun.

tungku: kw. pawon = dhingkêl Ng., (Kb.).

tangklêd: (J.) takon, mèmper saka rusaking têmbung Kd. tanglêd, dadi tangklêd.

tongkèng: pakinangan Mg.

tangléd: nangkléd, nagih: Mgl. Tg. têtela = dhamang. Wg., Sk. taun, satangléd = sataun.

tanggi: k. Kt., (Pn.) têngga.

tenggor: kêtenggor (J.) kêtanggor.

tênggar: Pm. kerekan brêkutut Bl. umbar.

tungguk: gamêl = sikêp J. saiki Si Kudajaya dadi tungguk = dadi gamêl kabupatèn. tungguke = sikêpe kang jaga sapa.

Sa

si: ta, Tg., Bt, Kd. kêpriye: si = kêpriye: ta. arasi = arata.

se: sene, Chin layake, J.

saokèh: (Bn.) akal utawa tingkah ala.

saekong: tela pohung putih kang ditandur ana ing pakêbonan (Rmb.).

sanaos: k. sanajan, Bn. ing Sk. wong desa iya ana sing nganggo têngbung iku. sanansanajan. (Kd.) gèk.

sènèk: (Pk.) gèdhèg.

sênik: tanggok J.

sunat: Ar., Tg. êntèk Pm. sunat bocah wadon = cunat bocah lanang: padha bae. disunati = sisêmbêlèh.

sandêr: Pc. cêdhak C. enggal.

sindir: kw. talèdhèk, sindiran = nayuban. Bn. Tuban Cr., (M.) ing Sk. têngbung sindir = sindhir: ora kanggo.

sindur: tlèdhèk Mg. sinduran = nayuban.

sandik: Bn. rada.

santun: k. sasi, kanggo ing paresidhenan Têgal, Pakalongan, Samarang, Japara, Rêmbang sarta Madiun.

santêr: Ws. nyrêmpêng Cr., (M.) bangêt Tm. rikat, santêran = rikatan.

sèntir: (Ws.) upêt.

sôntra: (M.) isarat, omahmu santranana = isaratana lawe wênang.

sêntrong: Tg. nyeklak = dunung. sêntronge = dununge.

sentol: sentolên, sotah, pacitan, aku ora sentolên = ora sotah marang kowe. têngbung sentol, iku araning kêcik lèmèt kang gègère sandhing cangkêm nganggo mandhukul.

sèntèng: nyèntèng (Tg.) tanggul = nanggul.

sêndhi: lincak Ws.

sandhah: têrsandhah = pêtandhah (Tg.) pratôndha.

sandhik: Bn. rada, sandhik rene = rada mrene, mèmpẽr saka rusaking têmbung sandhing, dadi sandhik.

sendhak: (Bn.) upama, sendhakneya, upamane. manawa sendhak saka: saendhak, saka: saendha, saka: endha, têngêse iya upama, utawa: indha: têngêse oncat.

sêndhèkala: (Tg.) candhikala.

sêndhêt: Bl., Bn. candhêt = sêndhal, disêndhêt = dicandhêt = disêndhal. têmbung sêndhêt saka sindhêt.

sindhutan: pête, kanggo ing paresidhenan Têgal, Pakalongan, Bagêlèn sarta Banyumas.

sanjang: (Kd.) sulam, nanjangi pagêr = nyulami pagêr.

sanye: (Tg.) wêntala.

sênthir: Kb., Kd. sarta Bn. damar mrakas lênga pêt = latung.'

sunthêt: (Tg.) bundhêt.

sicok: (Bn.) siji = mèmpẽr saka rusaking têmbung sitok dadi sicok.

sucèng: (Tg.) suci.

sur: (P.) C., aju = maju. surna diyane = ungalna diyane. surna kayune = sugokna kayune. têmbung [tê...]

[...mbung] ungal = sugok, têngêse maju.

sira: kowe, kanggo ing paresidhenan Têgal sarta Bagêlèn. ing Sk. têngbung sira mung kanggo pangandikaning ratu ing dina gêdhe lan ing layang.

sura: sarwa J. panganggone sura ijo = sarwa ijo.

sarah: Tg. sarahan = sasrahan, (M.) sarahan = sajèn jambe suruh. Tg. sarahelik = nglêgewa. ora sarahelik = ora nglêgewa.

sarèh: Tg. sarèhing = sarèhning. rimbage pancèn bènêr têngbung têngal C. turu.

sirah: k. Kt., (Pn.) kanggo ing mubarang têngbung, kaya ta: sirah ayam = êndhas pitik.

sèrèn: lèrèn Tg. disèrèni = dilèrèni = diundur = dipocot.

srandu: sêmbrana Ws. wong nyambut gawe iku aja nyrandu = aja sêmbrana.

srênta: Tg. piranti. aku jukukna bêbêd sasrêntane = sapirantine.

srôndha: Bn. nyongklang, jaran nyronndha = jaran nyongklang. (Bn.) disronndha = digrêbêg.

sirik: sirikan (Pc.) kerekan.

sèrik: (Bl.) kukup, sapa sing nyêrik wudhu = sing ngukup wudhu.

sêrik: sêrikne, tujune Bn.

sêrêk: (Bl.) kêrêp.

sèrèd: kèsèr J.

surat: layang Pb. pêsuratan, palayangan.

sruwêk: Tg. crobo.

sriwing: (Kd.) mèmèng.

sorawingi: Ka. wingine.

sêrap: kèlud Bl.

sripit: cêcêp Tg. têmbung sripit ing Sk. ana, iya iku lembehane wong wadon kang kênèn, kênès. diarani: sripit-sripit.

sropot: nyropot (Tg.) nyêrèt candu.

suradhadhu: (J.) saradhadhu.

sarean: srêsan Sl.

sreyat: sreyatan (Pc.) araning slamêtane wong lara kêganggu. sreyatan jajan pasar, slamêtan jajan pasar.

srêmbunuh: nyrêmbunuh (Tg.) ngrusuhi.

srumbung: krangkèng = kandhang macan Bl.

srog-srog: cakut Tg.

sorog: sorogan, lorogan Bl.

sêrêg: kêrêp, Bn. saiki adhimu kok sêrêg mreng = kêrêp mreng.

saring: nyaring: bêning (Ws.) banyune nyaring bangêt = bêning bangêt. [ba...]

[...ngêt.]

sarung: nyarungi, momong Ws.

sarong: Bl. sarung. Wg., (Sk.) kandhang pitik.

srasrang: gage Pm. olèhmu mlaku srangsrang bae = gage bae.

sak: rada Pc. gonmu linggih bok sak mrena ta = bok rada mrana ta.

sok: sokan, ngêsok Pm. sokan = sok, aja sokan beda bocah ta = aja sok ... Pb. dokok, gonmu ngêsok = andokok piring ana ngêndi.

saku: Kr., (Bg.) gajêg, sakune kowe duwe layang wacan = gajêge ...

sika: sikak Tm. nicingake asu.

siki: saiki Ng., (Kb.) têmbung iki wis bènêr pangrimbage, siki: saka iki, satus, saka: atus, nanging ing Sk. ora nganggo, iya muni saiki.

suka: kw. lowung Br. uwi pawèwèhe dhimuadhimu. iya suka = iya lowung ginawe pacitan ngombe wedang esuk. C. bungah, P., Pb. tlèdhèk, kasukan = nayuban.

sikah: (Tm.) sikak, nicingake asu. têmbung cicing: utawa: sicing tégêse padha karo sikak.

sêkontên: kramaning têmbung Walênda sêkolah (Tg.).

sukêr: sêdhih = prihatin Tg. bangêt sukêrku = sêdhihku ngrasakake polahe anakmu. aja sukêr = aja prihatin, bêcik lélipurên.

sikik: (Ngy.) dhisik.

sukak: sok Smr., (M.).

sèkèk: (Bn.) dokok. sing nyèkèk = andokok piring ana talundhak candhela iki sapa. têmbung sèkèk, manawa saka rusaking têmbung dèkèk.

sakuku: Kr., (Br.) saka pangrasaku.

sêkêt: M. aling-aling = rana.

sêkolan: (Pm.) sêkolahan, saka têmbung Walênda school.

sakang: (Tg.) mrica.

sikang: disikang-sikang: disiya-siya. ing Sk. nganggo têmbung singkang.

sukêng: (Mgl.) puguh. kowe apa ijèh sukêng = ijèh puguh, durung gèlêm ngalah padonmu.

sèkèng: cingkrang Ng., (Kb.) wêktu iki akèh kasèkèngaku = kacingkrangaku.

sêkang: Pb. saka, kowe sêkang ngèndi = saka ngèndi.

sada: rada, Tg. olèhmu linggih bok sada rana = rada [ra...]

[...da] rana.

sadu: nyadoni, mangsuli, Kr., (Bg.) 2. nyadoni: nanggapi, Ws. têtane Wadana Ngawi bakal tak sadoni = tak tanggapi bêcik.

sêdantên: k. sadaya, J., Bn., ing Sk. iya nganggo têtung iku mungguhing basa madya.

sadar: pasadaran (Pk.) pasamuwan.

sot: cul, Tg., Kr., (Bg.) ngêsotake pitik ana kurungan = nguculake ...

sata: kw. kanggo k. pitik J.

sato: kw. satowan, tikus Tg.

sote: (Br.) nanging. sotene: (C.) sanadyan.

sêtori: grêjêgan = padu, (M.) ing Sk. iya ana sing nganggo têtung iku.

sitok: siji, Bn., Sm., ing Sk. iya ana sing nganggo têtung iku.

sasi: k. wulan N. (Tg.).

susu: puhan U., Sl.

sasih: (Pm.) sasi.

sisah: k. Kt., (Pn.) susah.

susun: suk Tg. disusun = disuk.

sèsèk: Tg. lungsur. jarik sesekan = jarik lungsuran. sèsèk = nglungsur. Bn. nasak = ngawag,

nèsèk alas = nasak alas. sèsèk-sèsèkan = awag-awagan.

susud: nusud, ngampus, Br. sêgane disusud ngasu, diampus ngasu.

sosog: nosog, andokok (P.) piringe sosogna tenong bae = piringe dokokna tenong bae.

sêsêg: enggal, Pm. disêsêg = dienggal.

suwun: kasuwun, nuwun Ng., (Kb.).

suwunan: wuwungan Sl.

siwak: siwa Tm. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

suwak: uwa Mp. (M.).

sêwèk: jarik, kanggo ing paresidhenan Samarang, Japara, Rêmbang sarta Madiun.

sêwèk: Bs., B. suwèk.

siwêg: Pw., (Bg.) sawêg = lali. kula siwêg dhatêng = kula sawêg dhatêng. aku kêsiwêgan = aku kêlalèn.

sawung: pitik Ng., (Kb.) Tg., J.

sowang: sowangan, sawangan J. sowangan dara = sawangan dara.

sal: k. (J.) luput.

salahgêmèn: (Tg.) cikbèn.

sêlah: nyêlah (J.) nyilih.

salèh: sale: araning panganan, Têgal. têmbung salèh lan sale ing Sk. ana, salèh Arb. wong kang mungkul mênyang agama. sale: gêdhang mêngah dirajang megos dikumbah ing banyu ênjêt banjur digodhog karo gula.

suluh: kw., Bl. colok, Br. blobok, C., Pb. kayu obong.

sêlah: nyêlah J., Bn. nyilih.

slao: nylao (Ngy.) nylênèh.

slondom: slondam-slondom (Tg.) sonang-slonong. têmbung slonong ing Sk. ana, têngêse nganggo pratingkah tanpa tatakrama, kaya ta: sumlodho milu linggihan karo wong wadon.

sulantên: kanggo kramaning sulaya (J.).

sluntrut: (Pb.) suntrut.

slenthak: nylenthak (M.) nyepak.

salira: awak Ng., (Kb.) saliraku panas = awakku panas.

sliru: kêsliru (Tg.) kêliru. manawa saka kliruning panganggone têmbung sluru dadi sliru.

sole: kêsole Wg., (Sk.) tatal kayu kluwih.

salak: kêtan wajik Wg., (Sk.).

silèk: nyilèk (Bn.) nyilih.

sêlèk: sêlak Pk., Pb. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo sêlak.

salak tinggi: salak Wg., Sk.

sulit: sobèk, Têmanggung, têngbung sobèk ing Sk. ana, têngèse kakurangan.

sêlot: sêlote: sangsaya C.

slolèk: (Kd.) walulang, èpèk slolèk = èpèk walulang.

salap: (Bn.) andokok Tg., Bl. nyalapake = nyèlèhake. J., Bn. luput, têngbung salap ing Sk. ora nganggo.

slodhok: lèrèp timang, Têmanggung, têngbung lèrèp: ora ana.

silêm: slulup Kr., (Bg.) timbane silêmana = slulupana.

sêlam: nyêlami, têtakan Bs., (Pb.).

slambu: (Bl.) klambu.

solog: nyolog, Magêlang, Beja = awèh wêruh.

salagewa: Bs., (Pb.) titipariksa.

sletho: (Tg.) slêpi = slêpèn.

sêlang: nyêlang, nyilih J. ing Sk. iya ana sing nganggo têngbung iku.

slengso: (Tg.) sulaya.

sêlang sêkat: (Tg.) undha-usuk.

sapu: kêtud, Tg., Pk., paturone saponan = kêtudan.

sêpah: k. tuwa Bn.

sêpêr: sêmêpêr, Bs., (Pb.) mampir. aku mau sêmêpêr = mampir mênyang ... têngbung sêpêr, ing Sk. ora nganggo.

sipik: (Ngy.) dhisik.

saput: bangêt, Tg. saputan gêdhene = bangêt gêdhene.

sipêt: (Bn.) sathithik, têngbung sipêt, saka luluhing têngbung saipêt.

sêpit: (Ws.) têtak, têngbung sêpit, mêngpêr saka têngbung Kl. supit.

sapatau: Ml. sanadyan Tg.

sipil: Holl. civiel rêmèh (Tg.).

seple: Bn. rêmèh.

sèplèk: Kd. rêmèh.

supiyun: Holl. Cr., (M.) titik = cihna. kêsèpiyun kanggonan dandang pêtêng.

sêdhe: ora diwèhi sêdhe-sêdhe, (Tg.) ora diwèhi sadhuwit-dhuwita. manawa têngbung sêdhe: saka sêdhit, wancahaning: sadhuwit.

sodhèr: Tg., Pm. sondhèr. Pb. bêtêdan.

sadhuk: dulang Bl. disawuk = didulang.

sadhêg: sadhêgan, rontokan bako, Tg. têmbung: sadêg, ing Sk. ana, kaya ta: jamu sadhêgan.

sodhog: disodhog, (Tg.) disongkol.

sudhang: Bs., (Pb.) pring saêros dibolong sisih nganggo cêkêlan iras bongkoting carang kang dingèngèhake, kanggo apèk banyu mênyang sêndhang.

sêdhêng: br. layak, sêdhêngane kowe saiki angkuh wong wis dadi priyayi = layak kowe ... Cr. Madiun dhara, tukang pitik sêdhêng = pitik dhara.

saya: nyayan, sangsaya Bn. nyayan susah = sangsaya susah. kasangsaya = kanyayanan.

sayut: slendhang Bn. Blora: slendhang.

sayom: (Tg.) sangu. sayom dhuwit = sangu dhuwit.

sayang: tênga Tg. amung sampeyan ingkang kula sayang = kula tênga.

seyang: sêmeyang (Pk.) gumêdêr. bocah sêmeyang = gumêdêr kae bok koelikake.

sum: ngêsum Holl. mlipidi U.

samantane: samôngsa Tg.

samak: klasa C.

sêmak: Kt., (Pn.), Bl. bapak, sêmak lagi mêngawe ana sawah = bapak lagi ... têmbung sêmak manawa saka rusak [ru...]

[...saking] têmbung si ramak, saka si rama.

simik: Ngy., Mgl. dhisik.

sêmada: Kr., (Bg.) rada.

simêt: sathithik Bn. têmbung simêt saka wancahaning saimêt, ing Sk. iya nganggo têmbung iku, nanging ora kawancah.

sêmat: ringgit Ngy.

sêmut: sêmutên, sêmut Bl. wajike sêmutên bae, sêmut bae. Têgal, sêmutên = gringgingên.

sêmilih: (Bl.) sanadyan.

sêmawon: Pd. (Bn.) bokmanawa.

sampah: (Tg.) adhakan.

sampar: samparan, sapu Ngy., Tm.

sampêr: nyampêr (Tg.) ngambil.

sampak: papak = padha Bl. aja sok nyampaki panganggoning bandara = aja sok mapaki = madhani panganggoning bandara.

sèmpêt: Pc., Wg., (Sk.) jarik.

sompêt: (Tg.) slêpèn.

sêmpole: (Tg.) kêmba.

sêmplèk: (Br.) coklèk.

samplong: nyamplong (Tg.) ambalang.

sampeyane: sampeyan Ws.

sampêg: kêsampêgan (Bl.) kêtutugan.

sambu: sêmambu k. (Tg.) têkên.

sumbu: Ml. ucêng-ucêng Sl.

sêmboh: nyêmboh (Bn.) awitan wruh.

sambêr: sambêran, pitik Smr., Sl., Tm.

sumbêr: sumur (Pw.) (Bg.) Ng. (Kb.).

sêmborol: (Tg.) lonthe.

sêmbok: (Bl.) simbok.

sambit: nyambit Wg., (Sk.) nyabêt.

sambut: nyambat, rabi Tg., (Ws.) ing Sk. iya nganggo têmbung iku mungguhing kidung, kaya ta: dèrèng nambut silaning akrama, têngêse durung laki. dadi mung tumrap marang wong wadon bae.

sambêt: nyambêt, pring (Tg.) punika nyambêt rêgi nyêtèng = punika dêling rêgi nyêtèng.

sumabarang: Ls., (Rmb.) samubarang. mung kliru êtraping ... bae.

sambanglêlêt: mati konduran Sl.

sumbang: surung: tambêl butuh (Ws.) golèk sumbang surung = tambêl butuh ora olèh.

sombong: nyombong, (Tg.) lêga. nyombong atiku = lêga atiku.

sêmang: têka Mgl. dhèk kapan sêmangmu = têkamu.

sêmangêr: asri = sênên C. dalêm kabupatèn iku sêmangêr = asri têtên. cahyane pancèn sêmangêr = sênên, têtung sêmangêr manawa saka rusaking têtung sumlêngêrên. ing Sk. ora nganggo.

samangkin: Ml., (Bn.) sangsaya.

sêg: enggal Tg. laku sêg-sêgan, laku enggal-enggalan, têtung sêg mèmper saka owahing têtung sêsêg.

sêg: enggal Mgl., Ws. laku sèg-sègan = laku enggal-enggalan.

sog: sogna Kr., (Bg.) sèlèhna. têtung sog manawa saka srog.

sugi: sugèn Pn. suthik.

sugu: (Br.) pasah untu.

sêgrèg: (Mg.) bungah.

sugik: (J.) suthik.

sogèk: (Mgl.) mêngsa gèk iyaa.

sigid: masjid J. saka wancahing têtung masigid.

sigit: nyigit, anggigit Tg.

sabara: Bn. kira, manawa. sabara-bara = kira-kira. sabara dhangon = manawa dhangon.

sabuk: sabukan, timang Mg.

sobèk: kojur Sl.

sêbat: sêbut Bn., Bl.

sêbêt: sabêt Bl. kowe kuwi apa ora wêlas bocah kosêbèti ing wilah = kosabêti ing wilah.

seblak: (Mg.) selak.

sobyah: (Tg.) suba. disobyah-sobyah = disuba-suba.

sabêg: kêsabêgan (Bl.) kêtutugan.

sèthèl: sèthèlèn, kuwalahên Tg. têmbung sèthèlèn ing Sk. ana têngêse mèh padha karo têmbung eram. kaya ta: sèthèlèn baude main.

sèthom: sêngkut Tg. ing Sk. iya nganggo têmbung iku, kaya ta: nyethom olèhe madhang, utawa ngèthêkul olèhe madhang.

sithèng: Sm. (Pn.) sigar Vgl. sètèng Wdb. Corr.

sing: saka Pm. kowe sing ngèndi = kowe saka ngèndi. ing Sk. têmbung sing mungguh ing têmbang têngêse iya saka.

sèng: (Pw., Tm., Kd.) disèng, disèngi, disèngèni = dijak, bokmanawa saka bbrahaning têmbung sinengan, dadi mêngkono, têmbung sinengan, têngêse diundang.

song: kasongan, kasèp Tg.

sêng: sing Mgl. sêng ngêndi = sing êndi.

sêngi: sêngèn, (Tg.) pameran = pêpêthingan.

singi: singèn, biyèn Cr., (M.).

sêngi: sêngiyèn, Sl., (Smr.) biyèn.

sunga: sungan, (Pb.) bokmanawa = kirane = layake.

sêngè: sêngèn, disêngèni, (Mgl.) diundang = dijak, bokmanawa saka bubrahaning têmbung sinèngan, dadi disêngèni. têmbung sinèngan, têngèse iya diundang. vgl. sèng, Corr.

sêngêr: sêmêngêr, (B.) asri.

sêngka: nyêngka k. nyêrèt, Bl.

singik: Ng., Mgl., dhisik. mêngko singik = mêngko dhisik. vgl. singi, sêngi, Corr.

singkur: nyingkurake nglimpèkake, Br.

sengkro: (Tg.) songkro.

songkok: tudhung, Br., Pk., Sl., (Smr.)

sangkal: wakil, Kl.

singêd: singêdan, umpêtan, Bn. ing Sk. iya nganggo têmbung iku mungguh ing kidung.

sêngit: nyêngit, kêrêng Bn. si bapak nyêngit bangêt, si bapak kêrêng bangêt.

singat: nyingat, anggudag, Ng. (Kb.) kêbo nyigat [nyiga...]

[...t] wong = kêbo anggudag wong.

songot: (Tg.) jarot.

sèngsèng: sèngsèngan (Br.) jothakan.

singêl: kanggo ing paresidhenan Jawa têngahan kabèh, liyane ing Sk. lan ing Ngy. = ikêt.

singlu: lindhuk, Bl.

sêngiyèn: Mgl., J., (M.) biyèn (zie sêngi).

sanggi: karêp Tg.

sunggo: (Ka.) sosog wadhah kèndhi.

sêngguh: anggêp, Ngy., Mgl.

sanggit: Pk. athik-athikan. Pm sêmayan.

singgit: (Tg.) cêkak, prasaja.

Wa

we: wancahaning suwe, Sm. (Pn.).

wah: ayaknèn = ayake J.

wèh: diwèhan, diwèhin, dinèhan, dinèhin = diwèhi (Tg.) pawehan, loma, Pm., Br.

woh: pèlêm Ka.

wohèn: (C.) woh. kuwènimu apa wis wohèn = wis awoh.

waos: pangot, Mgl.

wun: kw. luput, (Bl.) aja nganti wun = aja nganti luput, ing Sk. iya ana sing nganggo têngbung iku.

wani: k. botên wani: botên purun Mgl.

wênèh: mênèh = wusana, Tg. mênèh (wusana) pandongaku marang kowe.

wanti: kw. awèt, J., jarik lurik iku wantèn = awèt anggone. têngbung wanti tênggêse bantu.

wantun: k. wani, Tg., Pk., Smr., J., R., Bg., B.

wantil: kuwantilan, kapiran (Bl.)

wanging: wantingan, kêngdhi, J., têngbung wantingan, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo lantingan.

wucal: mucal, k. Ng., (Kb.) mulang.

wera: kw. asri Br.

warah: Ws., marah = nuturi. Tm. diwarah = dikon.

wurik: lurik, Br.

wrat: wratan k. ngising Sl. (Smr.) yèn ing Surakarta wawratan.

wêrit: kêsit, Kr., (Bg.) pitike ora kêna dicêkêl, wêrit bangêt = kêsit bangêt.

waras: kuwarasan, bagus, Pm. jagomu wido sing mêngtas koêdu apa wis kuwarasan = apa wis bagus.

waris: warisan, lading Mgl.

warung: B. marung = janggrungan, C. marung gêni = andadèkake gêni.

wèk: Tg. Wèkêna = wèhna. Bs., (Pb.) wèkên = wèhake.

wakul: bodhag Kr.(Bg.)

wadi: wis, Tg. suwadine = sok wisa.

widi: idi, Pw. (Bg.) widènana = idènana.

wédantên: k. (Tg.) wadana.

wêtêh: Bs., (Pb.) wutuh.

watang: prêbatang Pc.

wawa: mawa, Tm., Bl.

wêwêh: Bs., (Pb.) wuwuh.

wulu: êlar, Bl. wulu manuk mêrak = êlar manuk mêrak.

wêle: Bs., (Pb.) saru. sabukmu iku dondomane thèthèl, dinêlêng wale = saru. salina ta.

walih: k. J. manèh. saka rusaking têmbung malih, dadi walih.

walèh: jêlèh, bosên, J. 1. aku wis walèh = wis jêlèh nonton sulapan. 2. aku wis walèh = wis bosên mangan iwak bandêng.

wulan: ng. sasi k. Pm. (ook in U. J. Corr).

walêk: malêk, (Tg.) murka.

wèlès: (Tg.) toblas. têmbung toblas, têngèse padha karo tobat.

wêlulèn: tulèn, Tg. têmbung wêlulèn, ing Sk. ana, têngèse mèh padha karo têmbung têngên, kaya ta: jawa wêlulèn, utawa jawa totok, iya iku jawa kang ora kawoworan, padhane Lônnda thothok utawa totok.

wilis: kw. thilar: araning manuk Ls. (R.)

wêlug: (Bn.) benggol kècu.

wilang: pancèn Ngy. wilangane = pancène kowe iku gêngtèni lèlakone bapakmu, awit kowe anake sing tuwa dhewe.

wulung gumrah: (Tg.) gêdhang garaita.

wadhe: (Br.) gêthing

wudhu: cotho Pm. yèn wong ora duwe potlud iku rasane wudhu = cotho.

wêdhak: Voeg bij in Wdb, Corr: wêdhakan, pupuran, Cr. (M.)

wiji: Ngy. wijinipun = jalaranipun, wijinipun sulaya: punapa = jalaranipun sulaya punapa, Tm. diwijèni = diaji-aji.

wijah: araning sandhangan panyigêging swara, utawa = wigyan Tg.

wajir: wajire, pancène, Bn., Sm. (M.)

wijil: wiji Tg. wijilmu kara gajih apa ijèh = wijimu ...

wijang: k. wulang, Tg. putra sampeyan sampun kula wijang ngaos = wulang ngaos.

wêgah: suthik Bg., B., Sm. ayo nonton janggrungan, saure: wêgah = suthik.

wigar: Tg. mêlar. jungkatmu wigar = mêlar, kêncangên ta.

wêgang: suthik Cr. (M.), Pw. (Bg.).

wêging: (Ws.) suthik.

wangsa: kw. wôngsa = sanak Tg.

wangwa: (Tg.) gêni. jukukna wangwa = jukukna gêni.

wong Jawa: wong desa J. wong Jawa Rajêgwêsi apa wis mlêbu = wong desa Rajêgwêsi apa wis mlêbu.

La

lah: gawe = gawene J. (verk. v. olah? Corr).

lèh: ta J., Bl., Ls., (R.) aralèh = arata. cikbèn lèh = cikbèn ta.

lai: meda Tg., J., (M.) wis takcoba jaranmu: laine =

medane gêdhe mogok, nyepak tuwin nyakot.

lain: Ml. môngsa = gèk = wis ora, (P.) lain yèn kowe ngrêtia.

laun: (Pk.) rèdèng, ing Sk. ana, iya iku lung kacang pêndhêm = kacang cina.

lahar: (Kd.) murwat.

laut: Ml. nglauti = nglayoni Wg. (Sk.). nglauti barang ana ing pagawèn = nglayoni ... Bn. sarta U. (Smr.) laut = aso = bubar. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung laut, têngêse aso = bubar.

lenang: (Ngy.) lanang, ing Sk. wong desa iya nganggo têmbung iku.

lancop: kêlancopên (Tg.) kêladukên, têmbung lancop, manawa saka lancip.

loncom: angloncom, angloropake, Tg.

lancing: Tg., C., B. lancingan = cawêtan. Bn. lancing = jaka (Mad. lancang = jaka, Corr).

lincêng: (Bn.) lancip, manawa jukuk saka têmbung lêngcêng dadi lincêng.

lantrah: nglantrahake, ngloropake Tg. nanging rimbage: palantrah, malantrah, ora ana, têngêse:

nglojok = ngêsuk.

lintang: luwih Tg. pangetungku lintang loro = luwih loro. ing Sk. iya nganggo têmbung lintang, têngêse luwih, nanging panganggone ora mêngkono, kaya ta: botên lintang kula namung amêmuji mênggahing kasugêngan sampeyan = botên langkung ...

lêndhi: Bs. (Pb.) jabrisan.

londhok: K. (Ws.) 66 Tg. bunglon.

landheyan: ukiran Pk. Br.

lêndhêg: Tg., Pm., Pk. rindhik.

londhog: (B.) rindhik.

lanjam: Tg., J., kêjèn, (volg. ms. W. bet beiden "ploeg ijzer") S. (Ws.) araning dhuwit-dhuwitan, salanjam = sadhuwit.

lanye: lanyèn (C.) prayoga. lanyène kowe awèha wêruh = prayogane ...

lanyo: lanyon Ng. (Kb.) jlomprongan (volg. ms. W. "boertend, snoevend" enz).

lênthu: (Kd.) gêmbêl.

lênthi: Bs. Pb. jabrisan.

linthêng: (Bn.) lancip, têmbung ginthêng: utawa galinthêng, ing Sk. ana, têngêse wong kang polatane kêndêl kulite irêng. vgl. lincêng, Corr.

lêci: nglêci (Tg.) enak, ing Sk. têmbung klêcis = nglêcis ana, kaya ta: gone udud nglêcis bae, têngêse ora wisuwis. Ms. (klêcis zie ook Wdb.).

locoh: mlocoh (Tg.) luntur.

lacan: (Tg.) tilas. (Verb. v. lacak? corr).

lècèk: licik (Pn.). jago lècèk koingu: digawe apa. jago licik ...

lêcit: (Tg.) bacin.

lêcêng: (Tg.) rikat. vgl. lêngcêng.

larah: lurus Bn.

luruh: Bs. (Pb.) diluruhi = diaruh-aruhi.

loroh: (J.) dilorohi = diaruh-aruhi.

lèrèk: Ls. (R.) lèrèp, vgl. Wdb. lèrèg, corr.

larad: bandhang Tg. volg. Wdb. larad, er gaarne van doorgaan als kwade eigenschap van een paard. Corr.

laras: lari, Tg. anglaras kêbo ilang = anglari ...

leram: (Pc.) pangling, aku sadhela leram = pangling marang kowe.

lorog: lêdhok, Cr. (M.) lurung kang lorog kae urugên = lurung kang lêdhok kae ...

lurung: Bn. dalan kêbo kang anjog ing padesan, J. T. buritan, utawa kêbon. (? Corr).

lèk: Tg. gumawang. pasarean ing Têgalarum kae

dinêlêng saka kene ngêlèk bangêt = gumawang bangêt. Bn. duwe = duwèk, lèkku = duwèkku. ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku.

lokan: (Tg.) sok, nate. aku wis lokan katêmu = aku wis sok kêtêmu. tiyang punika manawi sampun lokan awon = nate awon.

lukak: edan J., Tg.

lak-lak: (Tg.) lonyoh.

ladrag: (Pm.) palanyahan, Si Marinah iku wis dadi ladrag = palanyahan, aja korabèni.

ludrug: badhud Mg. (M.) aja sok dhêmên ludrugan = badhudan. volg. Wdb. U. J. z.v.a badhud, Corr.

lèdèk: nglèdèk (Tg.) ambêbeda. (vgl. lèdhèk Wdb.).

lètèh: nglètèh (Tg.) nglêpèh.

latas: Mg. (N.) pawitaning ngabotohan sakèrine ditohake kabèh. (vgl. lantàs, tatas, enz. en ratas goven Corr).

los: paljayan = canthangbalungan Kb., (Bg.).

lês: enggal Ws., (Bg.) lês-lês = enggal-enggal.

lêsu: ngêlèh, R. aku wis lêsu = wis ngêlèh, de overgang van bet. is "moe, flauw, honger hebben" zie Wdb. op ngêlih, en vgl. Bab. Tan. J. 113 waar wordt gezegd van voor gezet

eten: dadosa jêjampining lêsu Corr.

luwe: lêsu, Cr. (M.) awakku luwe têtên = awakku lêsu têtên. (als deze opgave juist is, is de verkl. te vinden bij het vorige artikel).

luwèh: J. luwih. Mgl. luwèh-luwèh = cikbèn.

lawan: têtah Br. tak lawani bêburuh karo ngèngèr kowe = tak têtah ...

lowuk: (Pc.) lowung.

liwat: banjur, Tg. yèn wis rampung gawemu kuwi, kiye liwat = banjur tandangana.

luwit: Ng. (Kb.) lumbung.

luwêng: pawon (Kr.) vgl. Wdb. Corr.

lowong: komplang, U.(Smr.) saiki desa ing Kêdhawung lowong = komplang ora ana bêkêle. (deze bet. van lowong êou volg. Wdb ook Sk'sch zijn, Corr).

luluh: Tg. diluluh = dilulu, Pk. luluh = luwing.

lalar: nganglang, Tg. (zie echter ook Wdb. Corr).

lèlèd: (Tg.) klêmêr, Si Jodin kuwe yèn nyambut gawe nglèlèd = nglêmêr. (vgl. Wdb. Corr).

lilit: linting Pm. nglilit rokok = nglinting rokok. (ook in Sk.? vgl. Wdb. Corr).

lèlès: (Tg.) dhepe-dhepe. (Is dit zoo? volg. Wdb. zouden beide woorden eenigszins in bet. verschillen.)

lulang: walulang: anglulangi angêlèti, Bl. ook in Sk.? vgl Wdb. Corr.

lap: Holl. (? of wel verk. v. ulap, Corr.) vgl. kêbat = gempo J.

lupa: kw. lungkrah T. (R.). (in Wdb. lêsu, Corr.).

lèpèr: Bs., (Pb.) opak angin.

lèpar: (Pc.) araning jamu saka dhukun kang dimantrani.

lèpèk: pari, Bs., (Pb.) Ws.?

lèpèt: (Tg.) kêsèd. wong yèn pancèn lèpèt = pancèn kêsèd, ditaga ing gawe kae iya pijêr ampungan bae. (zie lèmèt, Corr.).

lèpas: tuwa, Tg. gonmu ngundhuh blimbing kêlêpasên = kêtuan, nganti padha bosok.

lepya: lali Mgl, Bn., Ls., (R.) Volg. Wdb lepya enz. Kw. en Kd = lali enz. Corr.

lodhèh: ladha M., Pk., jangan lodhèh = jangan ladha. volg. ms. W. ook in Sk. lodhèh = ladha, Corr.

lodhên: salodhên, (Kd.) 3 duit of 2 1/2 ets.

ladhang: k. padhang Pc. iki rak wis ladhang ing jaba = wis padhang ing jaba. Is dit wel zoo? De beide woorden verschillen vlg. Wdb. eenigszins in bet.,; in ieder geval is dit voorbeeld niet juist, want dit is in ng. terwijl de opgeven bet. k. zonmoeten zijn, Corr.

laju: banjur, K. (Ws.) (? vlg. Wdb. ook in sommige bet Sk'sch; overigens Kw. Corr.).

lijok: Kd. lidok.

lajim: k. banjur, Pc.

lajêng: k. payu Tg.

layu: kw. nglayad, Ws. kowe apa nglayoni = nglayon mênyang Sangkrah.

layah: turu, Tg. kêlayah = kêturon.

liyao: (Tg.) ilang = mati.

layan: Pc. sisih. kupinge dawir salayan = sasisih. pikulane abot salayan = abot sasisih. (ook volg. Wdb. in deze bet Sk'sch, Corr.) Tg. dol, nglayani wong tuku sêga = ngêdoli ...

layad: Ar.(??) tilik, K. (Ws.) ayo padha nglayad mênyang omahe kang Singa, jarene lara = ayo padha tilik mênyang ... (volg. W. Kw. z.v.a. tinjo, Corr.)

layos: (Tg.) tratag.

layangjaya: (Tg.) layang bratayuda.

lom: Tg. gêla. Bs., (Pb.) ngêlom = ngapusi.

lamon: lamona, (Tg.) lamun = yèn, (ook in de Sewaka van W. lamon = lamun, Corr.).

lêmari: bènèt, U. (Smr.).

lamak: dawêg, Ngy.

lamuk: (volg. Wdb. kleiner dan) lêmut J.

lamit: kêlamit, Pw. (Bg.) pangapura.

lèmèt: kêsèd Tg. (zie lèpèt, Corr.).

limalas: karosigar, Tg.

lêmpaong: (Tg.) obang-abing.

lèmpèr: layah Bn., Mgl. (volg. Wdb lèmpèr een groter soort, Corr.)

limrah: lumprah Smr. J. limrah = lumrah.

lêmprêng: (Tg.) mamring: sêpi lêmprêng = sêpi mamring. têmbung lêmprêng = nglêmprêng, ing Sk. ana, têngèse: sarèh = rindhik = alon. (vgl kalêmprêng in Wdb Corr.).

lampad: lampadan, J. rampadan. Kb rege gêdhe. ing Sk. ora nganggo, kang dianggo: rampadan.

lêmpag: (Tg.) padu. (verschillen volg. Wdb. te Sk. eenigszins in bet. Corr.).

lêmpog: warêg Tg kêlêmpogên = kuwarêgên. (nl. oververzadigd van lêmpog dus niet in het algemeen, Corr.) ing Sk. ana, iya iku araning jênang durèn.

lumping: Tg., Br. walulang. wayang lumping = wayang purwa.

lêmpèng: nglêmpèng = ngapusi Tg.

lambu: wor Tg dilamboni = diwowori.

lombo: Kr., Kb., Br., dilombo = diapusi, Tg. diloropake. Pm. bodho. C balilu: cubluk. vgl. Wdb lômba, Corr.

lamban: jarik, Br., vgl., Wdb., Corr.

lambar: lambaran, sabuk Ls.,(R.), Pk.

lambak: (Tg.) bêbêd. zie lamban Corr.

lêmêng: lêmêngan, dandang, Tm. (Kd.).

lêmêng: kêlêmêngan, (Pw.) kêlalèn. kalimêngan, zie Wdb. op limêng Corr.

laga: Ws. lagan, piring. Ka. lagan-lagan, sinoman.

lagu: lagon, sindhèn, Sm. (Pn.).

lage: lagehane: sajake U. (Smr.) Dêmang Ngrondul iku lagehane = sajake kaya wong gêdhe, luwih manèh yèn calathu. ? zie Wdb. op lagèh, Corr.

ligi: saligen, (Ws.) limang jamang.

legok: Bn. sênthong, Wg. (Sk.) kandhang pitik pojok omah.

lagêp: Bs., (Pb.) arêp = bakal.

lengga: (Tg.) lowah = lêngèh. (In Wdb. longgang = lowah, Corr.).

lêbu: Cr. (M.) klêbune = ewadene. Pk. lêbu = kaum utawa pangulu desa.

lêbe: Sd., Kr., Mgl. kaum desa (ook ms. W. geeft als Sk'sch?)

op "een dorpspriester" Corr.) Pm. lêbe-lêbeyan, manuk sikatan.

labah: labuh Bl. môngsa labah = môngsa labuh.

labuh: wiwit, Kr., (Bg.) labuhe nulis dina Rêbo, wiwite nulis dina Rêbo.

lêboh: (Bn.) panggonan sêsukêr sing dudu jumblêng. (vgl. lêbuh Wdb. Corr.).

lobok: blobok Wg. (Sk.).

lebot: lebotan: lalèn Tg.

latha: kw. paès Bl.

lethak: (Tg.) lapèn.

lothèk: lotis Tg. vlg. Ms. W. lothèk U. J. = lotis en volg Wdb. lothèk = lethok Corr.

lothung: cikbèn K. (Ws.) iya lothung wong wis dadi karêpe. iya cikbèn wong ... vgl. Wdb. z.v.a. luwung, Corr.

lengah: (Tg.) talompe vgl. Mal. lenga. Corr.

longok: ungak Kr., (Bg.).

lêngkur: Cr. (M.) ugêr = êrut, lawange dilêngkur, diugêr = diêrut.

longkrang: (Ws.) longkang = gèsèh. (vgl. lengkang, Wdb. Corr).

lengkong: sênthong Bn. vgl. legok Corr.

longkang: sasi longkang sasi Dulkangidah Pc. têmbung longkang anjukuk saka têmbung sêla, sêla iku iya araning sasi Dulkangidah.

lingguh: Ngy. lungguh = linggih.

linggèh: (J.) linggih. (volg. ms. W. deze uitspraak ook Sk.'sch Corr).

langgar: kalar Cr. (M.) nglanggar jaran = ngalar jaran.

lènggèr: (Pb.) tlèdhèk lanang tabuhane angklung. zie ook Wdb. Corr.

lènggurung: (Tg.) gurung.

lèngguk: jlegor, Pk., Ws. (Bg.).

linggêt: salinggêt Ws. (Bg.) sapuluh.

Pa

puh: puhan: puwan, kopyor J. krambil puwan = krambil kopyor.

pèh: kêno Tg.?

paut: (Pk.) nate, kula sampun paut = nate kêpanggih [kê...]

[...panggih] kalihan tiyang ingkang sampeyan pangandikakakên punika.

poal: moal Kr. (Bg.) saora-oranane. (vgl. moal = mokal, Corr).

pohèl: sapohèl, saprêwolon bau Tg.

pun: êpun, ngêpun, ngathung, Tg. tangane ngêpun = ngathung.

pane: A. (P.) pangaron. (volg. W. Kw. = tanggok, Corr).

puncêr: muncêr (Tg. manjêr) = muluk, muncêr layangan = manjêr layangan.

pêncok: gêcok Ngt. (M.) pêncok gênêm = gêcok gênêm, iya iku araning tômba mata. (volg. Ms. W. in deze bet. alleen pencok zie verder Wdb, Corr),

puncêt: (Tg.) pucak (Vlg. Wdb. de top v.d. tumpêng Corr).

pancas: pantês Tg. ing Sk. ana, kaya ta: wong mêcok wit gêdhang supaya bisa tigas pacing: ora ditênggêl, diencong, dierul, utawa diegos. ing Sk. ana. mungguh panganggone sarta rimbage têmbung têtêlu mau mangkene: a. encong: mencong mèh padha karo têmbung mènçèng. kencengan, bêtêdan sabuk wala kang jarike cupêt, pojoking jarik kang sasisih ginawe ing pucuk sarta banjur dèn ubêdake, dadi ora

cupêt, iku ingaran: kencongan. b. erul, ngerul, linggihing pangantèn ditêmokake: iku aran ngerul. c. egos, megos, linggih kang arêpe ora urut lan kancane: iku aran megos, pegosan enz, zie verder op pegos.

pancal: mancal donya = mati Sl. (Smr.).

pancing: jontrot Tg.? vgl. Wdb. jontrot corr.

pêndêking: mêngdêking: pacêklik Cr. (M.) môngsa mêngdêking = môngsa pacêklik, têngbung pêndêking ing Sk. ana, iya iku wong mêngdêking kang wis tau duwe anak loro, papat sapiturute etungan ganêp, gone mêngdêking mau diarani mêngdêking, volg. Ms. W. daarentegen z. v. a. têngdêking zie bij. têngdêking Wdb. corr.

pêndul: mêngdulu, gogol lêmah utawa sawah enz ing môngsa katiga Ng. Kb.

pêndèl: pêthèl Br.

pêndêlo: mêngdêlo, gumêdhe J. zie Wdb.

pandêng: sapamandêng, sapandêlêng Cr. (M.) Mg. pandêngan = alas utawa panggonan kang ginawe andêlikake rajakaya malingan, utawa bradhadan S. (Ws.) pandêngan = pathok. B. sapandêngan, utawa sapêndêngan = saonjotan.

pinti: (Br.) kênur.

ponto: kêponto (Tg.) kêbêntêl. kêponto ing butuh = kêbêntêl ing butuh.

pêntalèk: mênatalèk (Ws.) têtela = têrang.?

pundhuh: grêma, B.

pondhok: gubug, Bn.

pundhung: kêpundhung, gumuk, utawa omah rayap, Bl., Tg.

pônja: Pm. mônja = andhêdhêr, Mgl. pônja = cuthik wêsi piranti nandur jagung. vgl. Wdb. tônja en pônja Corr.

panjunan: canthangbalungan = paljayan Ngd. (M.).

panthèk: (Pc.) pantèk.

pênthil: kênthil, C.

penthong: menthong, mindho Cr. (M.)?.

pênthung: gêmbêl, J.

pace: mace, dandan Tg. kaya-kaya saka têngbung Ngayogya pacak = macak, têngêse dandan, owah pakêcapane dadi mêngkono.

peca: (Tg.) eca, kêpeca = sêkeca.

poci: Holl. toko Br., Pm.

pêcirah: (C.) batur omah.

pecok: pacul J.

pêcak: urip-urip, Pm. urip-urip iku iwak lele [le...]

[...le] utawa kutuk diolah sambêl gorèng.

pacêt: macêt, lèngkèt, Kr., (Bg.) ancure macêt bangêt = lèngkèt bangêt.

pacêt: pacetan, Bs., (Pb.) Pc.

pêcal: Tg., C., Pb., B. sawah, pêpêcal = sêsawah.

paclak: maclak, (Tg.) ngêngrêng. vgl cêlak Corr.

pêcing: mêcing, mumur wong mênang ngabotohan, Ws., Kd., B.

por: J., bagus = bêcik, Tg. katog, porna pikirmu = katogna pikirmu.

para: paga, Tg., Br., (Madoer. hetz, Corr.)

pira: nyapirakake, sêmbrana Ng. (Kb.) ?

puru: (Tg.) borok.

pere: pere-pere Tg. sapele.

pêre: Tg. gabês.

poran: (B.) arêp pora, têngêse nyokurake pratingkahing wong kang kaluputan, nanging karêp ora, têngêse panari.

prantak: (Tg.) nakal, têngbung prantak, ing Sk. ora nganggo, kang dianggo prèntèk.

pranji: pranjèn, Ng. (Kb.) kandhang pitik, pranji dus = kranji? Corr.

priki: mriki, ngriki, J. ing mriki kathah tiyang rena, ing ngriki kathah tiyang rena.

paruk: Ng. (Kb.) kuwali.

perak: Ml., (J.) pêrak.

pèrêk: cêdhak, Kr., Pm., B., Bn. têmbung pèrêk ing Sk. ora nganggo.

prêkak: (Ws.) bencok.

prêkèngsèng: mrêkèngsèng (M.), Br.

prot: ngêprot, obrol, Ng. (kb.).

pratak: mratak, (Tg.) 1. thukul, 2. mêngkirig.

protok: mrotok, (Tg.) ngêntèni.

priwe: Kr., (Bg.) priye. Pb. (B.) K. (Ws.).

prewe: (Ws.) Ng. (Kb.) priye.

puril: dipuril, (Tg.) diubêng-ubêng.

prije: (Tg.) priye.

priyang: mriyang: kadhêmên, Pk., Ng. (Kb.) Kr. (Bg.).

prime: G., (Kr.) Bt. C. priye. primèn, saka prime, Tg., Bs., (Pb.) priye.

preme: Pk., Pb., Ws. priye. kêpreme = kêpriye, kêprèmèn, kêpriye.

parêm: parêman, pupuran C.

prêmiyos: k. saka kramaning têmbung Walônda prêmisi, Tg.

prige: Pk., G., (Kr.) (Bg.) Tm priye.

prege: Ng., (Kb.) Ws. priye.

prêgo: kêprêgo, Bs., (Pb.) konangan lakune culika.

têmbung kêprêgo, mèmper saka kêprêgok.

pribe: Pk., Bt. priye. kêpriye: utawa kêpribèn = kêpriye.

prabot: abah-abah (P.) jarane prabotan = abah-abahana. Tg., B. lapak, jarane prabotan = lapakan.

pik: (Ngy.) ping. tanggal pik pindho = ping pindho.

puk: êkul = ina, aja koêpuk = aja koêkul = koina. vgl. puk = êmpuk, Wdb. Corr.

pake: Ml. pakai J. makei jaran = nglapaki utawa ngabah-abahi jaran, pakehan, pakeyan zie kèh en pake, Wdb. Corr.

pekoh: mekoh: buruh tandur Ng., (Kb.).

pokoh: kêpokoh kêpalang Tg.

pokok: (Tg.) bongkot.

pêkêk: mêkêk (Tg.) mêkak, têmbung iki mung owah dening pakêcapane bae.

pakta: uwa, Cr. (M.) têmbung pakta: manawa saka: bapak tuwa.

pakèl: pêntil Pk.

pakpunêng: (Bn.) judhêging pikir.

pidih: midih: ngudi, Tg.

pêtêk: èpèk Tg.

patut: patutèn C. patute.

putèng: Ng., (Kb.), Kr. (Bg.) putung.

pès: êpès, ngêpès, mêjanani, R.

pèsi: péksi Smr. srama, Kl. sawah sabau pèsine pira.

pèsèr: (C.) igar, sêpèsèr = sigar.

pasakuwan: (C.) pangrasaku.

pasang: rakit, Cr. têmbung iki mèh padha mung êmpan papan panganggone bae. Tg. pasang = wangun Br. pasangan = kalabathok.

pising: (Br.) lèpèk.

pali: Tg. pêpali = larangan Mp. (M.) palèn = klithikan. (volg. ms. W. in deze laatste bet. U. J. Corr).

pulunan: kw. kapenakan Kr. (Bg.).

plêncing: pêntil jambu Kr.

plèntèk: mlèntèk Tg. anjalik.

plênthi: têlu tambur: araning krêtu Cina Bl.

placêk: mlacêk Ng. (Kb.) wong tandur.

palar: palaran, pangan Pd. (Bn.) kang minôngka palaran = pangan jagung.

pluruh: pluruhan J. pawuhan.

paluk: (Tg.) jaluk.

pêlok: kathok Pk.

plikat: mlikat (Tg.) andhugal.

palaksih: (Tg.) blengkrah = bosah-basih. têngbung basih, ing Sk. ana, nanging kanggone sing wis tinêmu: mung siji rimbagirimbag dwi. lingga salin swara: bosah-basih mau.

palaksik: (Tg.) slêbar, pating palaksik = pating slêbar.

pelas: rêmèh Tg. peling Sl. (Smr.) têngbung pelas, ing Sk. ana, 1. padha dene bongko, nanging kang digawe dhêle. 2. jarikan sindur sajèn wong ngadêgake omah aran pelas.

plupuh: galar Ng. (Kb.).

puliyêr: Holl. fourier racik Ngy.

pleyus: mleyus (Kd.) pêloh.

pelag: palang Tg.

plathok: mlathoki = maoni, diplathoki = dipacuhi Tg.

plathas: kêplathas (Tg.) kêbanjur. mêm pêr saka rusaking têngbung planthas, dadi plathas.

plathus: kêplathus (Tg.) kêbanjur.

palang: dêmang Cr. (M.).

peping: pragèn Tm. = wadhah bumbu.

pilong: (Tg.) calaina.

pepe: dhedhe Tg., Br. aja sok dhêmên pepe = dhedhe, ora bêcik mênyang awak.

pèpèh: Kt. (Bn.) padha bae.

papan: Pk. lèmpèng. Cr. (N.) blabag.

pèpèk: (Tg.) butuh, kêpèpèk = kèbutuh.

puput: muput, natas Cr. (M.) gonku mëlèk mau bêngi nganti muput = natas. ing Sk. panganggone têmbung iku mangkene: sawêngi muput, ora kêna sabêngi muput.

pipil: mipil, ngawiti, Ws.

pêdhak: mêdhak, mudhun, Ngy. vgl. têdhak, Corr.

pêdhêk: pedhak, pedhêk J., Bn. cêdhak.

pêdhodhok: mêdhodhok (B.) mèdêm.

padhêm: kw. dipadhêm, dipatèni.

padhang: J. pangan, dipadhang = dipangan. Madoer. hetz doch zie wdb. wadhang, Corr. Ws. têtêse.

padhung: (Tg.) bangku.

pajar: pajar walian, (Kd.) wis pègatan ulih-ulihan manèh.

pijar: Kr. (Bg.) kathik. Pk. mokal.

pajat: pajatan (Tm.) Sl. slamêtan.

poyan: pamit K. (Ws.) aku poyana ora bisa têka = aku pamitna ...

pêyik: (Tg.) piyik.

piyas: (Tg.) biyas.

paman: pak cilik J., kanggo ing sawiyahe bae.

mungguh ing Sk. kanggo basane wong gédhe marang wong cilik kang kalah tuwa umure.

pegin: (Tg.) isih.

pagêr: gêdhèg, Pk., Pm., Ws.

pegos: gumêdhe Bn. têmbung pegos, ing Sk. ana, bènêre saka egos, rimbage dadi pegos, têngêse mèh padha karo têmbung miring. kaya ta: linggihe megos. pangirismu pegosên. kursine egosna mrono. pancèn ginawe pegosan.

pugêng: (Mgl.) puguh.

pathi: santên, Tg. pathi kanil = santên kanil.

pêthik: wangkil J.

pethot: methot, rêkasa Tg. vgl. pelot, Corr.

pêthat: jungkat, Mgl. volg. Wdb. K. I. van jungkat, Corr.

pêthèt: jungkat plêngkung Ng. (Kb.).

pathol: mathol, kêpathol, kêblusuk J.

pêthul: mêthul (Tg.) kêtul.

pêngkêr: pêngkêran, k. kurungan, Bn.

pathot: lading Ws.?

pethot: J. pathot.

pêngadha: Bs. (Pb.) kêmadha. (vgl. Wdb. Corr.)

ponggok: (Tg.) buntu.

panggal: panggalan, gangsingan, Tg. Pk. Bg. (volg. Wdb. T. P. Corr.).

pongol: (Tg.) kèpèl, sapongol = sakèpèl.

Dha

dhèe: kowe, (Pw.) S., (Ws.) Mgl. tèmbug dhèe saka dhèwèke. wong kaping têlu kanggo wong kapindho.

dhoi: (Tg.) manèh.

dhono: Kr., (Bg.) pèntil jambu.

dhenok: gèndhuk, Ngy.?

dhandhêng: andhadhêng (B.) ambêlayang. (in Wdb = mlancong) zie dhangdhêng Corr.

dhara: dara: araning manuk, Tg.

dhèrèk: andhèrèk, Ls. (R.) mèlu.

dhêrok: andhêrok, (J.) manggon = linggih.

dhorong: andhorong = linggihe wong kêsèd, kowe kuwi pijêr andhorong bae ora ngarah nyambut gawe.

dhok: (J.) ana. dhok ngèndi = ana ngèndi.

dhuku: pijêtan, Ka.

dhèkèri: Pk., Bn., Mg., kirane = ayake = èmpêre.

dhèkriya: (Bn.) kirane.

dhukut: kw. sukêt SI.

dhokling: (Ws.) iki. layang dhokling singgahna = layang iki ...

dhêkêman: kutu Pn.?

dheto: andheto (J.) manut: miturut.

dhatêng:Cr., (M.) dhatêngan = dhayoh. kula kadhatêngan = kula katamuwan. Ls., (R.) dhatêng = ana, pun bapak dhatêng griya = pun bapak wontên griya.?

dhosok: dokok Bl. piringe dhosokna paga = piringe dokokna paga.

dhisik: Ng., (Kb.) dhisik.

dhistrik: andhistik, amblanggrèng (Tg.) têngbung blanggrèng, têngèse 1. kêmbang kopi, 2. mrabot.

dhowan: (Tg.) thok, mung disuguh wedang dhowan.

dhuwik: (Bn.) dhuwit.

dhuwok: mangkok, Bn. têngbung dhuwok, ing Sk. ana, iya iku araning wadhah kayadene bokor: bakale kayu.

dhèlèk: andhèlèki, (Mg.) andhèwèki, andhèlèki susuh manuk.

dhèlèt: Sm. (M.) dhela, sadhèlèt = sadhela.

dholog: rindhik, Tg., Br.

dhawuk: (Bn.) kêtêl.

dhudhuk: kadhudhukan, kw en MI kalungguhan, (Ngy.).

dhèdhèk: (Pm.) dhedhe.

dhèdhèt: kw. 1. nangis anggiyêng, 2. undur-undur: araning pirantine mranggi Mg.

dhadhag: andhadhag, ambêdhog, Bl.

dhèdhêg: thuthuk, Ng. (Kb.) andhêwêgi upêt, anuthuki upêt.

dheye: Wg., (Sk.) walang wadung.walang kadung.

dham: (Pk.) patrolan = grêdhu.

dhêm: busung Pc.

dhêmanakake: (Kb.) dêmênakake.

dhêmit: cêthil, T.

dhampar: palinggihan, Sl. (Smr.).

dhاملèng: (Pb.) dhapur. damplèngmu singkalanên.

dhomplèng: andhomplèng (Bn.) mondhok.

dhèg: Mgl., Kb., (Holl. dek, deken ? Corr) kamli = salimut, nanging têngbung karekaro. pisan ?, iya iku kêmul.

dhogol: (Tg.) anak wit gêdhang.

dhaglêng: (Tm.) dhangling, vgl. Wdb. dhêglêng, Corr.

dhugdha: (Tg.) tidhur ing sasi Ramêlan, têngbung tidhur, iya

iku têngarane wong pasa. ana uga ingaran èdhèr utawa bêdhug èdhèr kang tégèse tidhur, nanging Sk. têngbung èdhèr ora kanggo.

dhèngèn: (Pm.) dhangan.

dhosong: andhosong (Bl.) andhodhot. maling andhosong = andhodhot ana trètèpan.

dhangdhêng: mlancong C. vgl. dhandhêng Corr.

jèh: Tempatnya ikut di abjad "ja". jèhan (Kd.).

Ja

jaul: jaulan, (Tg.) luwihan.

junun: Arb. jênak Pm.

jênak: jênakna: aranana, Bn.

janas: janasati, manasati Bn. têngbung janas, tégèse padha karo jèmbèt, nanging têngbung jèmbèt tégèse têngbung loro mau: jaluk lilah lèrèn sadhela saka gone dolanan êcung: gobag, jelungan sapêpadhane.

jênês: sêngit Bn. T.

jontrot: butul, Mg., (M.).

jandhuk: (Bn.) mathuk.

jinthag: Pd. (Bn.) baud.

jar: jarna, J., Bn. cikbèn: nêngna.

jong: tut, uja: sakarêp, Tg., Ws., B. dijor = ditut = diuja = disakarêp. Vgl. jar, êjar Wdb. Corr.

jure: (Tg.) nganêm ?

jere: C., Pb., jare.

jarah: Tg., Pm., kêsit, J. panganan.

jarahe: jarane, Tg.

jarèk: Sm. (M.) jare, jarèke = jarene.

jiruk kêris: jêruk pêcêl Pm.

jarit: jaritan, jorak-jarikan, Pc. têmbung iki rimbage padha bènêre nanging têngêse êndi kang bènêr ?

jarapah: pohung wite abang rasane lêt pait, Wg. (Sk.).

jrijis: anjrijis, (Tg.) cêthil, gila, kamigilan, manawa saka rusaking têmbung jiji dadi jrijis.

jêram sêram: k. (Tg.) juru tulis.

jêrbabak: mrêngangah Bn. gênine jêrbabak = mrêngangah. mungguhing Sk. panganggone têmbung iku mangkene: kaya ta: raine anjêrbabak, têngêse raine abang. (vgl. Wdb. op brababak, Corr.).

jiring: dijiring, (Tg.) disêngkêlit.

jêring: Tg. miris.

jrungjung: kêjrungjung (Tg.) kêjlungup.

juk: ênjuk (Bl.) anjaluk, ing Sk. têmbung aku jaluk, sok diwancah muni kunjuk.

jèk: pêsthi Bn., Ls., (R.) wong urip yèn wis jèke = wis pêsthine.

jukun: jikut, jukut, jêkut = jukuk T., Bg., B., Kl.

jadah: J., jadah pasar = jajan pasar, Wg. (Sk.) jadah oran = kêtan kêpok.

jedab: Tg. enak.

jut: ênjut Bl. anjaluk. zie juk Corr.

jatah: Pc. pancèn, pêsthi, dhasar, kaya ta: jatah dijarag = pancèn dijarag, wis jatahe = wis pêsthine. jatah wong gêndhêng = pancèn wong gêndhêng.

jatèn: Bn. kêbangêtên.

jawêh: k. Bs. (Pb.) udan.

jawor: Pd. (Bn.) awor.

juwok: kêjuwok (Br.) kapusan.

jlantah: arêng Wg. (Sk.).

jalèr: kêjalèr (C.) kacêlik.

jalêr: bilur Bl. gigire nganti jalêr-jalêr = bilur-bilur.

jaliwatu: (Tg.) curak.

jêlèg: Ml. ala Pc. anèh K. (Ws.) ngegla Tg.

jalang: Ws. pocongan pari.

julung: wuwuh: wor, Tg. julungi: muwuhi = ngêmori.

jlong-jlong: (Tg.) mlaku-mlaku.

japlak: anjaplak, anjathok (Bl.) têngbung, ing Sk. ana kaya ta: takjaplak dhasmu, rambut diukêl, êndhas ditungkulake banjur dijêngkangake.

jèplèk: jèplok (Sm.) jêmèk, utawa jêblog.

jadhe: Bn. jadhean = cangkriman, bakal: pêthèk, têngbung jadhe: manawa saka têngbung badhe = pêthèk, kaya ta: badhenên = pêthèkên.

judhi: pêjudhi (Ws.) madharan.

jêdhing: (J.) kulah. (zie jêdhing Wdb. Corr.)

jodhok: (Mg.) jontrot, brêkutatmu kang ginawe jodhok = jontrot: ora bêcik. eigenlijk jodho? Corr.

jêdhut: kêjêdhut (Tm.) kêbijig.

jêdhot: madharan, utawa juru pawon, Ws. mungguh têngbung madharan utawa juru pawon ing Sk. ora nganggo mungguhing paclathon, mung tumrap ana ing layang bae, dene sing kanggo: padang kaya ta: anjuru dang: kanggo sapadang sapanginang. (Vgl. madharan Wdb. Corr) Kr. (Bg.) kêjêdhot = kêtumbuk.

jadhêl: (Bn.) jabut, rampung. têngbung jadhêl ing Sk. ora (ana) nganggo, kang dianggo jabêl. kaya ta:

arite jabêl, têngêse pocot saka ing garane (zie echter Wdb. op beide woorden, ook ms. W. heeft jadhêl = tjopot, mroetjoet Corr.)

jêdhil: (Mg. M.) bêdhol = jêblis, anjêdhil = ambêdhol, sajêdhilan = sajêblisan. têngbung jêblis ing Sk. ana, iya iku swarane tike kang disêrèt malêbu ing bêdudan. (zie Wdb. jêdhit Corr.)

jaja: jajanan, jaja, J. wong jajanan sêga = wong jaja sêga.

jayah: T. gumun Bn. dilalah.

jiyot: jêmok, jêmut, jimut, jumut = anjukuk Tg., Bg., B.

jimat: sajimat modar, (Pc.) ing pasar wis ora ana bêras sajimat modar = sajimpit-jimpita. aku wis ora duwe cukak sajimat modar = sacêrêt-cêrêta.

jêmala: kw. dijêmalani = disrêngêni Tg. (en. zie Wdb.).

jimpo: (Tg.) gempo = kacu. têngbung gempo ing Sk. ana, iya iku lawon sakacu ditêlês ing banyu ginawe angusapi awak kalane gêrah.

jêmpling: jêmprit (M.) lombok jêmpling = lombok jêmprit.

jompong: kuncung Ng. (Kb.) anakmu bêcik jompongana

bae = kuncungana bae.

jombrot: Mg. (M.) bobrok.

jêmbak: (Mgl.) kêkuluban.

jambèt: kajambèt (Tg.) kaèmbèt.

jambal: anjambal, anggadhô Tg., Pk., Br., Kr., (Bg.) (in Wdb. voeg bij) Sk. iwak kêbo kang akèh gajihe aran jambalan.

jèmbêlèk: (C.) kotang.

jamang: sajamang sadêlêg Pk., Sl. (Smr.).

jag: jagagan, yak-yakan Kd. wong nyêkêl pitik kok jagagan = yak-yakan.

jog: kajogan, kêduwung Tg., Pm. B. (volg. Wdb. kajog zie jog).

jago: mata Tg. jagoan = mata bawur.

jiguh: (Mgl.) ewuh.

jègèn: Pb. (B.) bage = jegenan = bagean.

jigur: (Tg.) êndhêg-êndhêg.

jagrag: gagah Tg. (volg Wdb. zva. cakrak).

jogrèg: (Br.) êcruh.

jagok: (Kd.) araning linggihe wong kêsèd, kowe kuwi pijêr anjagok bae, ora ngarah nyambut gawe. zva jogrog zie Wdb. Corr.

jigol: Pb. (B.) kutuk, jigol iku enake mung diurip-urip = kutuk iku ... Vgl. gikal en gicol Wdb. Corr.

jêgil: kajêgilan, kawirangan: kacêlik: kaisinan Pc.

joglo: ajug-ajug Ng. (Kb.).

jêglag: anjêglag, ambadhog Bn. têngbung jêglag ing Sk. ana, têngese padha karo ngegla.

jêgèg: Bn., Mg., Cr. (M.) eram. têngbung jêgèg mèmper saka jêgèg.

jagong: anjagong = linggih Tg., Pk., J., Bg., B. zie Wdb.

jigung: jujur: mapan J. Bj.

jabur: anjabur = angawur Pd., (Bn.) Bl. jêkat panganan marang bocah trawèh aran jaburan.

jèbèr: anjèbèr Mg., Ngt., (M.) anjèrèng = ambèbèr.

jêbês: kêjêbês (B.) kalêbus = kêbês.

jibul: (Tg.) bubul.

jablas: (Bn.) bablas (en tablas Wdb. Corr.).

jêblug: anjêblug (Tg.).

jêblog: anjêblog, anyawat = ambijig J. T.

jiblèng: (Tg.) mèmper (Vgl. jiblès Corr.).

jathok: anjathok = jaga, kêmit K. (Ws.).

jithok: Pd. (Bn.) Ls. (R.) githok.

jethot: (Bn.) modar.

jathos: anjathos Bl. anjathok.

jathil: jathilan Ngt., Sm. (M.) reyok, tlèdhèk lanang.

jithing: anjithing K. (Ws.) tètela.

jìng: jingan, pancèn Tg. jìng bocah andhugal = pancèn ...

jèng: (Tg.) sulaya.

jango: kèla Br., Pm. Pk. janganèn = kèlanèn.

jongok: linggih R., M., Wn., (Sk.).

jèngkèr: (Bn.) gumêdêr.

jèngkok: S., (Ws.), Ng. (Kb.) Tm. dhingklik.

jongkot: linggih Tg., Pk., Bg., B. têmbung jongkot ing Sk. ora kanggo.

jèngkèl: nèpsu Bg., B.

jangla: (Tg.) mayêng.

jangji: jangjian = janggèlan J.

jènggan: ringkih R. kursine jènggan bangêt = ringkih bangêt. vgl. Wdb. Corr.

janggar: (Tg.) lancur. ook volg. Rh.

janggit: toblas Ng. (Kb.).

janggol: jagul = kuli Bg. C.

jangglêng: anjangglêng, ngadêg = anjongok Bg. B. Vgl. Wdb. en op dhanglêng Corr.

junggung: Cr. (M.) anjêguk zie Wdb. jugug en jêkug.

Ya

yah: suthik Ck. (Pw.) (Als. nitroep verkorting van biyah? zie Wdb. Corr).

yagèn: (Bn.) wiyaèn.

yingking: Bs. (Pb.) bèyès, têmbung bèyès, iya iku arane anak yuyu.

yungha: Cr. (M.) uwa wadon, têmbung yungha, karêpa manawa saka wancahaning têmbung biyung, dadi yung, tuwa dadi ta. vgl. pak ta Corr.

Nya

nyoh: nya Bl. têmbung nyoh, kang têngêse nya ing Sk. ora (ana) nganggo.

nyanyahna: (Bn.) wènèhna.

nyanyan: Pd., (Bn.) sangsaya.

nyok: ênyok, pênnyok, kêpênnyok, kêpêthuk, J.

nyis: kumisi, Ng., (Kb.) têngbung nyis, panunggalane kinyis-kinyis utawa mrinyis.

nyul: anyul kw.? singsot Bl.

nylatung: (Tg.) cêmèng.

nyêngklèng: prêlu Kr. (Bg.) nyêngklèngake = mrêlokake. têngbung nyêngklèng têngèse nyêlé (= nylênèh?) vgl. Wdb. op cêngklèng corr sakacêngklèng: têngèse swara kang ngagètake?

Ma

mahèn: (Tg.) andaluya.

maendha: k. Wg. (Sk.) wêdhus.

mahal: Tm., Ka. wowohan kang andadi utawa ambiyêt. Pm. C.

muhalak: K. (Ws.) prajangji.

mahêng: Bn., Sm. (M.) vgl. Wdb. corr.

mahingsa: mingsa k. Wg. (Sk.) kêbo.

mènèh: G. (Kr.) mrene.

manik: kalamênjing Tg.

manèk: (Tg.) cacad (Kl.) kêpalang.

manawèn: k. (Tg.) manawa.

manolan: Cr. (M.) buruh.

mênagèn: (Tg.) manawa.

maning: Pk. maningan = mèsakake? (zie Wdb. bij mêningan Corr).

munang: munangan Bs. (Pb.) mulane.

mèncêle: palanyahan Pk.

mancêlap: (Pc.) suruping srêngenge sarta rêmbulan manjing ing cakrawala.

mande: mandene, J. suprandene.

mèndi: (Pk.) êndi. ook in de Abiasa zie Wdb. Corr.

mèndrès: (Tm.) kènès?

mèntèh: (Tg.) mèntah.

mantên: dhongkol en zie verder Wdb. Corr.

mèntal: Ngd. (M.) ambiyêt.

mendha: Pc.? zva mindha, zie pindha Corr.

môndha: tobat, prasêtya, pratignya Pc.

mèndho: gêmblung, Mp. (M.) têngbung mèndho ing SK. ana, iya iku gula krambil kang têngahe mèdhi, saka kurang

matêng panggodhoge. zie ook Wdb. Corr.

mêndhing: Pm. sêtun Kr. C. samêndhing = sathithik.

manyar: (Tm.) iba (vgl. Wdb. Corr).

mênyuk: Sm. (M.) patut.

mênyang: dhatêng k. ana: wontên? kanggo ing paresidhenan Japara sarta Rêmbang, kaya ta: simbok mênyang = ana ngomah, pun bok dhatêng = wontên griya?

mêntho: Bs. (Pb.) mêlulu. mêntho kêcambah watu = mêlulu kêcambah watu.

munthul: Bs. (Pb.) kêtela.

micik: ambêkiwit. Tg.

mucal: k. (C.) mulang.

mari: rampung J. prakarane Ki Surapradata wis kamarenan = wis karampungan. lèrèn Tg. ayo padha mari = lèrèn sadhela.

moraha: (Bn.) cikbèn. (maraha ? Corr.)

maron: samaron, satompo, Bn. ing Sk. têmbung maron = samaron, têngêse bêras saparoning dangan.

meran: Ng. (Kb.) minggat.

mricit: (Mg.) mrècèt.

mriku: ngriku, Ls. (R.) wontên mriku = wontên ngriku. (ook Kediri en Madioen Corr.) vgl priki.

mrukah: Tg. murka.

mêrjao: rèwèl Ngy. kowe aja mêrjao = aja rèwèl.

mêrgaya: sasat Kr. (Bg.). têngbung mêrgaya ing Sk. ana têngêse têngèng, kaya ta: ora mêrgaya = ora têngèng. Deze opgaven voor rekening van den Schrijver latende, zij vermeld dat ms. W. als bet opgeeft: "dat êon een wonder of geluk zijn!" uitroep aangande iets dat men " onwaarschijnlijk" acht. Zoo ongeveer-dus êva. pira bara, pinten banggi (baja)- komt het voor in de Bale Gala-Gala (n° CXLIII Cat. hss. Leid.), volgens een plaats mij door prof. Kern verschaft: mergaja oewissa krama, birahi lagi sawarsi, elders o.a. bl. 554 van datzelfde werk komt het overeen met maneh ... jen, bv: alami gen koela rabi, sampoen angsal tigang warsi dereng poeroen sawiraos, mergaja poeroen gepokan. Corr.

mêrang: zie Wdb. mrambut Ng. (Kb.) dhêdhak Tg., zie echter de bet. dier woorden volg Wdb., doch lees mrambut in pl. v. ngrambut bij rambut Corr.

morong: Cr. (M.) kriyuk volg. ms. W. porong of morong een Europeesche trekpot, Corr.

mak: ko Mgl. têngênku apa makjukuk = kojukuk. êmbok = biyung Ls. (R.) Smr. bapak

Sm. (M.).

mik: nusu Bl. bayi lagi mik = bayi lagi nusu. mung = kur, Cr. (M.) mik kuwe = mung = kur kuwe.

make: wancahaning mau kae Sm. (M.).

mèkên: Kr. (Bg.) dimèkên = diwèhake.

mêkruh: Arb. murina Br. B.

mak tuwa: (J.) uwa lanang. kajukuk saka rama = ramak: lan tuwa.

mèksih: (Tg.) maksih.

mèkliklik: (Tg.) mèkiklik. têngbung mèkiklik têngèse padha karo têngbung mèdhit.

mukalit: Arb. kulina Tg.

makyai: (Bn.) êmbah lanang. kajukuk saka têngbung rama = ramak lan kyai.

modin: Arb. kaum J.

madaplera: (Tg.) moyoki.

misan: nak sanak Ls. (R.) volg. ms. W. misan of misanan bij te voegen Wdb. op pisan Corr.

masak: M. tombok marang talèdhèk Tg. zie Wdb. Corr.

misri: Sl. (Smr.) candubako (zie Wdb. bij misra Corr).

maskèt: Ml. mèsthi Tg.

mèstèr: jrambah K. (Ws.) mèstèrè saponana = jrambahe ... (Vgl. Wdb. mèstèr en mlèstèr).

mostor: (Tg.) tuladha (verbast van Holl monster Corr.).

masiya: (Bn.) cikbèn.

mêsbok: (Pk.) nogog.

mawa: lawan = bôngga Bn. sumêdya mawa = sumêdya lawan = bôngga.

mawon: sêmawon, kintêne Bn.

mili: aling-aling lawang sênthong Tm.

mula: bae Bl. mêsthi mula = mêsthi bae.

mule: loma B.

mlêk: (Ngy.) blêg, mlêk Si Danar: rupane = blêg Si ...

malêk: (Tg.) murka.

molèk: (Tg.) cokrah.

mlatar: (Tg.) mloto.

militèr: undhagi Sl. (Smr.)

mlosnong: (Tg.) runtuh.

maja: môntra Kr. (Bg.).

majênun: Arb. mantêp Tg. wong majênun = wong mantêp.

majas: Arb. majase (J.) majade. ing Sk. ora (ana). nganggo têmbung majas. kang dianggo makiki. (volg. J. R. zie Wdb. hebben deze woorden echter tegenovergestelde beteekenissen, Corr).

muyi: Ng. (Kb.) Ka. jagong bayi: utawa wong duwe anak.

mayan: C, dene, Bs., (Pb.) mēsthi, tansah, bae, rampung, ladèn.

mayor: mangan enak, Cr. (M.) besuk kapan olèhmu mayoran = mangan enak. dimayor: dijawab Tg. mayoran, ambruwah, Pd. (Bn.) Sl. (Smr.) ing Sk. iya kanggo tēmbung iku, yèn wong madhang iwake pinangan kèri: nganti saèntèking sēga; ingaran digawe mayor.

mayam: (Tg.) pisan, mayam-mayam = pisan-pisan.

miyaga: (J.) niyaga.

miyang: (Kd.) mèmèt.

mimrih: (Tg.) melik, Vgl mamrih.

mèmèk: (Kd.) amèt.

mèmèt: ramban gēgodhongan kang kêna kinêla, K. (Ws.).

mimpang: kutu, Pn (M.) tumpang utawa mênang, tumrap wong ngabotohan. (vgl. mimpang en mumpung Wdb. Corr.).

mage: magene, C. 1. mara, 2. coba, 3. môngka, 4. kalinganeya. Bs. (Pb.) môngka.

mogae: (Bn.) cikbèn.

mugèn: kw. tani, Br. (In Kw. Wdb. W = sumêrêp, tabêri).

mègin: (Tg.) Bs. (Pb.) isih.

magèr: magèri, (Tg.) nglarihi.

mogol: balela, Tg. (Vgl. Wdb = mogok).

mubah: Arb. Ng. (Kb.) wurung, (Vgl. Wdb. in voce).

mèng: A. (P.) môngsa = gèk. Bj. en dit = aja. (Vgl. echter Wdb. op gèk Corr).

mangka: mangkanane, Ng. (Kb.) mangkane.

mêngko: mêngko esuk, sesuk, Pk. J.

mêngkonon: (Tg.) mêngkono.

mangkir: (Bn.) cangkir.

mungkir: Arb. cidra, K. (Ws.) samayane wis mungkir ping pira = cidra ping pira.

mongkrong: wisaya bajing, Bs. (Pb.) têmbung mongkrong, têngêse padha karo mêngkrèng, (1. Wdb. Corr.) kaya ta: mêngkrèng-mêngkrèng = mongkrong-mongkrong, kacèke mung saka patrap bae, akèh karo sathithik, padhane glindhing karo glundhung, gêdhe karo cilik.

mangloh: (C.) maido = nutuh.

mongpok: (Tg.) akèh bangêt.

mènggèr: Bs. (Pb.) plênthing alas.

mônggamara: (Mgl.) môngga manggung.

Ga

gaok: gagak, Smr, Vgl. ook Wdb Corr.

gêni: gêgêni: api-api, Pc. Vgl. Wdb. ms. W. heeft gêgêni, lalatu, vuur maken, vuur aanleggen, om zich bij te verwarmen, een of ander te koken, enz. Corr.

gênah: ênggon, Tg. gênahe tuku srutu ngêndi, Vgl. prênah, Corr.

gênoh: Kr. (Bg.) ênggon.

gonèk: gonèke (Tg.) duwèke.

gênêm: wungkus, Ngt. (M.) sêgane gênêmên. gênêm = ngênêm, Si olêhe bageyan gênêm. têmbung gênêm, ing Sk. ana, têngêse padha karo bânêm.

ganèng: (C.) mula.

gêning: (Pm.) dening. asune kagêbug gêning = dening Si Krama.

goncèk: anggoncèk, (Bl.) anggoncèng.

gancang: gage, K. (Ws.) gancang = gage nuli mangkata.

gêndir: cêmêthi Tg. Cr. (M.) têmbung gêndir, ing Sk. ana, têngêse têngên kang kêna ginawe gêgitik, kaya ta: gêndir pênjalin, (vgl. ook Wdb. Corr.).

gandra: (Tg.) babarpisan.

gôndariya: pohung: wite putih Wg. Sk. ms. W. geeft op: kw. Mal. naam van een zure vrucht, die geëouten of versch in de sambel gedaan, bij de rijst gegeten wordt, Corr.

gandring: (Ngy.) gandrung.

gandum: jagung, kutu Pn. (M.) Wg. (Sk.).

gandung: Ls. (R.) Ngt. (M.) jagung.

ganti: angganti, nglironi, U. (Sl.).

guntên: k. K. (Ws.) Ng. (Kb.) golèk, Tg. kuli.

gèntên: kramaning golo (Ngy. Kd. B. Bg.) rupiyah.

gantung: anggantung: nabuh, Bl., Kl., bakal pirang dina gone gantung = nabuh gamêlan.

guntung: (Tg.) bathi. têtambung guntung kw. ing Sk. ora (ana) nganggo, kajaba ana ing têtambung, kaya ta: ulu guntung.

gontèng: K. (Ws.) timun.

gandhu: gandhon, rôngka gayaman, Cr. (M.).

gondhe: Ng. (Kb.) Kr. (Bg.) balang, anggondho = ambalang.

gandhok: J. gandhokan = bedhangan, Ws sagandhok = sarakit.

gandhul: gantung, tela gandhul = tela gantung. Pw. Kb. P. Mgl.

gèndhêl: sagèndhèl, gula satangkêb dibuntêl mawa wlangsang janur, Wg. (Sk.).

gandhèng: kanthi, Cr. (M.) sapa sing dipatah anggandhèng = nganthi pangantèn.

gêndhing: gêndhingan, sindhèn, Bs. (Pb.) parikan, J.

gêndhèng: anggêndhèng, sindhèn, Bl. Sm.

gèndhèng ngèrèng: (Tg.) adrèng.

ganji: (Bn.) kongsi. (Vgl. gandhèk, Corr.).

ganjah: (Tg.) bosên.

gênjur: kêmpul, J. têngbung gênjur, ing Sk. ana, têngêse êmpuk ngêmu banyu, kaya ta: yuyu gênjuran, gênjur-gênjur = mêmblês-mêmblês = mêmbik-mêmbik = mêmbêg-mêmbêg. (vgl. Wdb. êmbêg, Corr.) mêmblês-mêmblês saka êmblês, mêmbik-mêmbik saka êmbik, mêmbêg-mêmbêg saka êmbêg, leleran mêmblês-mêmblês, banyune kali mêmbik-mêmbik, mêmbêg-mêmbêg arêp nangis.

ganjèk: (Bn.) kongsi. (vgl. ganji, Corr.).

gênjit: Ls. (R.) gênjik.

gênjot: kandhang wêdhus, Wg. (Sk.).

gênjêling: (Kl.) sarêsmi = tunggal turu.

gonjêlong: (Tg.) wira-wiri.

gonjong: Mp. (M.) golong. gonjongane sapa, golongane sapa.

gênnyèng: (Bn.) kênès.

gôntha: U. (Sl.) sugih.

gênthot: (Kl.) araning jogède talèdhèk.

gênthilang: (J.) kuthilang. têmbung gênthilang ing Wdb. ana, ing Sk. ora kanggo. Vgl. Wdb. Corr.

ganthêng: kêcambah = thokolan, Ng. (M.).

gênthong: êjun, Kr. Kb.

gacèr: (Tm.) tuman.

gara: pati, Bl. kêgara-gara = kêpati-pati. gara-gara gêgilani. Bn.

garu: jungkat, Tg. Pk. B.

gêru: (Mgl.) enggal. gêru-gêru = enggal-enggalan. Vgl. sêru Corr.

giri: giri-giri: tumuli, C.

guru: guru-guru, tumuli, Mgl.

garuh: Kr. (Bg.) anggaruhi = angranggoni. Ck. (Pw.) garuh atiku = kisruh = bingung atiku. (Vgl. Wdb. rago Corr.).

garoh: barang cihna = barang pêtêng, Bn.

gêrêh: gumêrêh (Pb.) gumêdêr.

gurah: gusah, Ng. (Kb.). zie gurak, Corr.

graha: (Tg.) grahana.

grunak: anggrunak, (J.) anggrundêl. têmbung grunak ing Wdb. ana, ing Sk. ora kanggo.

gronong: ugal-ugalan, Ng. (Kb.) têmbung gronong, ing Sk. ana, iya iku arane jarik lurik gronong.

grindam: (Tg.) arum.

granting: grantingan, (Pb.) koradan.

grêndhêng: anggrêndhêngi, (B.) anggrunêngi = angumêl-umêli.

granyam: (Tg. Pm.) srêngên, digranyam = disrêngêni.

gurak: Mp. (M.) gusah, en vgl. Wdb. urak, Corr.

gèrèk: (Bn.) bungah.

grêdim: (Bn.) ranjam.

guris: gurisan, Tg. koradan, C. géguyon, Pb. bungah-bungah.

garêp: Kr. (Bg.) bakal, (Pb.) arêp.

gêrap: (J.) boros.

griyêng: anggriyêng: ngiyêng, Tg. Een ander griyêng: zie Wdb. vgl. nyêng, sênthiyêng, en sêmprèt, Corr. (sêmparèt, d. N.).

grama: gêni, Ng. (Kb.) Ck. (Pw.), Mgl. têmbung grama, mèm pêr kajukuk saka têmbung Kawi: brama, têngêse gêni. dene têmbung grama, ing Sk. ana, kaya ta: durung grama-grama, padha karo durung paja-paja. (Kw. = môntra, Corr.).

grumuh: longgor, Bs. (Pb.) (in Wdb = ngêlanggang, Corr.) têmbung [tê...]

[...mbung] grumuh, ing Sk. ana, têngese mripat bawur, kaya ta: mlaku grumuh-grumuh, padha karo mlaku nyanuk-nyanuk. (in Wdb = gruyuh-gruyuh, Corr.).

gramuk: anggramuk, (Bl.) anggrumut.

grêmêt: grêmêtan, grêgêtên, Cr. (M.).

grêmis: grêmisan, nyamikan, (Pc.), Bs. (Pb.).

grêmbul: grêmbulan, Bs. (Pb.) nayuban ora duwe gawe mung bungah-bungah murih olèh pasumbang bae.

grêmêng: grêmêngan, lèk-lèkan, Tg.

grugus: (Tg.) êloh.

gragap: anggragapi: anggagapi, B.

garagajih: (Tg.) graji, (Mal, gergadji).

grobah: anggrobah, anggledhah, Br.

grabis: grabisan, (C.) gédabigan. (zie Wdb, gêdebag bij detêg Corr.) Vgl jêmpalik.

gribig: kepang, Pk. Br. ubênging gangsing-gangsingan kurang mudêd, (Wdb. mêdêd) Br. têngbung gribig, ing Sk. ana, iya iku aling-aling lawang, bakale pring diongoti, kang kagawe wadhag diglamit karo duk, kang kagawe alus diglamit karo lawe pisêran. (Vgl. ook Wdb. Corr.).

grobag: glindhing, (R.) jodhang, Cr. (M.) Vgl. Wdb. grobag Corr.

grothal: julig Tg.

garang: brêgas, U. (Smr.) Vgl. Wdb. Corr.

gurung: durung, Smr. Mgl. Tm. (zie Wdb urung Corr.).

garanggati: (Pk.) kêmlandhingan.

grênggêng: grênggên, grênêngan, Pm.

gèk: dhèk Bl. Bn. bêkingking, Pc.

gadur: anggadur: nglantur, Tg. Vgl. lagèk bij lagi Wdb. Corr. têngbung gadur, ing Sk. ana, têngèse padha karo têngbung obrol.

gudir: gêgudiran (Pc.) gêguyon.

godrah: G. (Kr.) kuthah, zie Wdb godrah = gobrah, Corr.

gêdros: anggêdros, (Sl.) nyêntak.

gêdug: Kr., (Bg.) tutug, (Vgl. gadug Wdb.).

godag: plats voor kuwagang Kd. Vgl. Wdb. Corr.

godog: digodog, digitik, Ng. (Kb.) Bn.

gut: gut-gutên, vgl grêgêtên.

gêti: gêtên, têngên, Tg.

gutuk: sagutuk, sadhuwit, Kr. (Bg.) C. Vgl. echter Wdb. Corr.

gotèk: anggotèk, ngêtèprès, Pc. Vgl. nog. Wdb. Corr.

gêtap: gêtapan, kêsit, Kr. (Bg.) Vgl. ook Wdb. Corr.

gasah: dhêmên among tamu, Tm.

gêsuh: (Tm.) jèngkèl.

gesor: anggesor (Bn.) sêngkut, têngbung gesor ing Sk. sing dianggo glesor.

gèsèk: gèrèh (Pm.)

gasêm: (Tg.) (vgl asêm en gurung, urung).

gêsêmil: digêsêmil (Tg.) diambung. gêsêmilan (Pb.) nyamikan = Pc. (Holl smullen? Corr.).

gisang: k. Ng.(Kb.) gêdhang. Vgl. pisang Corr.

gawok: gumampang K. (Ws.).

gêwowokan: (C.) bêngok-bêngok.

gawèl: gampang, Cr. (M.).

gèl: (Tg.) thok = bae. mung ngombe wedang gèl = thok, tanpa pacitan. aku iki gèl = iki bae. (Pm.) jiblès, rupane anakmu Si Dasim gèl = jiblès Si Marjan.

gelo: rupiyah, Ngy. Kd. sagelo Ng = sagèntên, Kr. = sarupiyah. gelo-gelo = gêmblèlèng. utawa gêmbelo. (zie echter Wdb. Corr.).

guluh: (Tg.) bolot, guluhên = kokotbolotên. dene têngbung kokotbolotên têngèse rêgêding awak saka ora didusi (Vgl. Wdb. gèlah, guluh en bolot Corr.).

gèlèh: (Pc.) cêtha, turwaca, têrang, gênah, têtela, wela-wela, jèngglèh.

golèn: (C.) golèk, ngupaya.

glêntêng: anggêntêng, (Pm.) ambêladhêg, têmbung mêladhêg, ing Sk. ana, têngêse tumpa, kaya ta: tungguk
bêladhêg = bladhêgan. (Tg.) nuli, (Vgl. mlagak? Wdb. Corr.).

glêndhêng: angglêndhêng, ngumêl-umêli, Pk. Tg. (Vgl. Wdb. Corr.).

gloco: Mp. (M.) môndaraka utawa martalulut. (verb. v. gloco en dit van lêgojo, zie Wdb. Corr.).

galar: anggalar: maluluh, S. (Ws.) atiku wis anggalar = wis maluluh.

glik: k. (Ngy.) padha. suwawi glik ningali janggrungan = suwawi sami ...

gulèk: (Mgl.) tumuli.

gèlèk: (Bn.) golèk.

gulud: guludan, Mp. (M.) gulanlêmah. têmbung iku ing Sk. ora kanggo.

gladrah: anggladrah, ngayawara, Bl.

galudrah: (Tg.) gubras.

golèt: (voor golèk? vgl. golèn, Corr.) Bg. B.

gèlès: Bn. lolos.

gêlas: sagêlas edhang, gênti Sl, gênti ditabok sagêlas edhang. padha lan tabok-tinabok.

glesoh: (Tg.) gliyak. glesoh-glesoh lumaku = gliyak-gliyak lumaku. (Vgl. lêgese, lêgoso Wdb. Corr.).

glêwèh: (B.) gluwèh, glêwèhan = gluwah-gluwah.

glèlèng: angglèlèng, lèlèh-lèlèh Tg. Pm. Br. Vgl. Wdb. Corr.

glêpuk: angglêpuk, A. (P.) ambalang.

gladhe: anggladhe, anggêgulang, J. (Vgl gladhi Wdb. Corr.).

glidhig: angglidhig, nakal Tg.

glodhog: gapit pagêr Ng. (Kb.).

glajis: (Tg.) kêsèd.

glijab: (Tg.) nikmat.

galiyèng: anggaliyèng, Cr. (M.) bêcik.

gêlêm: gêlêman, suthik, Ck. (Pw.) aku gêlêman mrana = aku suthik mrana. (volg. Prof. Kern bet. ook maha in Oud-Javaansch "willen" en "niet willen" eig. koppig, op zijn stuk staan.)

gêlêg: Bn. kêrêp, Mgl gêlis. (Vgl. gêlak Corr.).

gluga: sômbakêling, Pk. (Vgl. sumba = kasumba, en galuga, Wdb. Corr.).

glagah: glêgês, arane kêmbang têbu, Tg.

glegot: (J.) 1. rubuh, 2. gayor, 3. anjêgot.

glêbêg: pêdhati, Tg.

glèbèg: annglèbèg, kêsèd, Tg. têmbung glèbèg, ing Sk. ana, kaya ta: mêthèl kayu annglèbèg, rêmbuge annglèbèg, dadi têngêse padha karo oncat.

glithu: (Pm.) ulêg-ulêg.

glothok: gêmlothok, (Tg.) manas ati.

galong: Ng. (Kb.) lêmpong kang arêp ginawe ampo.

gêlang: digêlangi, dingèngèhi, Tg.

gelang: pathi onggok, Wg. (Sk.) têmbung gelang, ing Sk. ana, têngêse padha karo: gilang, kaya ta: sindhenane bocah gawèni thowok muni: gelang-gelang layone: layone putri ...

glinggêm: (Tg.) gluga.

gapat: Sl. (Smr.) mapat.

gêdhe: sagêdhe: sadhuwit, Tg. Br.

gadhah: agahan Tg.

gadhêh: k. Ng. (Kb.) = gadhah.

godhoh: tumpi, Tg.

gudhas: Bn. Cr. (M.) enak.

gadhil: Ng. (Kb.) siyung cèlèng. têmbung gadhil, ing Sk. ora kanggo.

godhêm: J. tenggok J. (R.) benggol.

gadhug: anggadhug, utang, J. têmbung gadhug, ing Sk. ana, têngêse padha karo têmbung pantog, lan manèh têmbung gadhug mau.

gêdhêg: gumêdhêg, gumêdhe, Tg.

gêdhug: ngêdhug-êdhugake, ngêndêl-êndêlake, gêdhugên, kêtogên, Ng. (Kb.).

gadhang: daluwang (Ws.).

gidhang: anggidhang, Tg. ngampiri.

gujih: Pk. Kb. B. criwis, Tg. Pm. Br. cêthil.

gêjak: anggêjak, (Bl.) anggiring. têmbung gêjak, ing Sk. ora kanggo, ana têmbung gêjak têngêse: 1. tandhing: utawa babag, 2. anggêjagi galar, gêgitik mênayang galar supaya rontoga tinggine, galar iku diênggoni tinggi. zie ook Wdb. Corr.

gêjut: (Bl.) rawuk, digêjut nguwong = dirawuk nguwong. Vgl. wdb. Corr. têmbung rawuk, ing Sk. ana, iya iku arane gêgamaning durjana.

gajul: anggajul, nusul K. (Ws.) Vgl jujul Corr sulih, Pd. (Bn.) volg Wdb = salundhing Corr.

gêjul: (Tg.) andhugal.

gêjug: anggêjug, nujah, Tg. Vgl. ook. Wdb. Corr.

gejog: Kr. (Bg.) bendrong, gejogan, bendrongan.

gojèg: gojegan, Ng. (Kb.) kothèkan, (in deze bet volg. Wdb gejogan zie boven Corr.).

gyaho: (Tg.) gëndam, digyaho = digëndam.

giyèn: gêmiyèn, (Tg.) dhèk biyèn.

giyêg: anggiyêk, Bs., (Pb.) ambiyêt.

gayas: anggayas (Bn.) ngawag.

gayap: (Tg.) agahan.

gyanggam: gyang maman (Tg.) gragapan = krangsangan = yab-yaban.

gima: Sl. (Smr.) nglima.

gêmoh: (Kd.) êmoh.

gêman: (Bn.) sok.

gimin: Kr. (Bg.) dhisik, (Vgl. dhimin, Corr.).

gamèr: gamèran, (Tg.) dahwèn.

gamring: (Tg.) mamring.

gumuk: punthuk = bongwani, Tg. Br.

gemos: karêm Bs.

gamil: Bs (Pb.) cricis.

gamol: (Kd.) êmpuk.

gêmplêng: anggêmplêng, (Tg.) anggluntung = angglunthung. têngbung gêmplêng, ing Sk. ora kanggo, kang dianggo kêplêng, têngêse bundêr mêmêt utawa gêmblêng, têngêse awor utawa kumpul, kaya ta: gêmblêngna dadi siji. (Vgl. Wdb. kêmplêng, gêmplêng, en gêmblêng, Corr.).

gêmplung: (Pk.) kuwali.

gêmpung: anggêmpung, ngasag pari, Bl.

gêmiyèn: Kr. (Bb.) Bj. Br. C. dhèk biyèn zie giyèn Corr.

gumyêk: Cr. (M.) rame.? Vgl. gumyah, gumyak, Corr.

gambrêng: (Tg.) gêmberng.

gumbut: (Ws.) bung pênjalin.

gombêlah: (Pc.) gêthuk putih tanpa gula. Vgl. Wdb. gêmбил en gêmblêp Corr.

gêmblak: gêndul cilik, Wg. (Sk.) têngbung gêmblak, ing Sk. ana, iya iku tukang kuningan ing prapatan gêmblakan utawa gêmblêkan, Sk. ing kampung kono kunane panggonane tukang kuningan.

gêmblong: jadah (R.).

gêmberng: kêsèd, Tg. Pb. Br.

gumbêng: angklung, M.

gêming: (Tg.) enggal, aja giming-giming = aja enggal-enggal. [enggal-engga...]

[...]

gugur: jugrug, Pk. Vgl. Wdb. gugrug Corr.

gêgêt: angguyu kêkêl, Kr. C. anggêgêti = angguyokake.

gigit: gigitan, k. gambir, Bn. (R.).

gègèl: gègèl-gègèl, (Tg.) cêkakakan.

gogol: sêngkud Kr. (Bg.) wong nyambut gawe mono digogol = disêngkut. Vgl. Wdb. Corr.

gabar: Bs. (Pb.) saru. gabar dinêlêng ing akèh = saru dinêlêng ing akèh.? Vgl. Wdb. abar. Corr.

gèbèr: (Tg.) jambean sapi.

gabrès: praduli: gugu, Bs. (Pb.) gabrèsan = pradulèn, anggabrès = anggugu. Vgl. echter Wdb. Corr.

gubris: (Bn.) paèlu. aja kogubris = aja kopaèlu.

gubrung: (Tm.) gubrung sapi = gurung sapi.

gabud: (Bn.) jegos.

gebot: (Bn.) kalah.

goblak: (Tg.) tlèdhèk.

gablog: gêthuk Ngt. (M.).

gatho: gatho-gathing, (M.) kapinujon.

gêthu: (Pc.) oran-oran, têmbung oran-oran, ing

Sk. ana, iya iku kêtan dang-dangan nganggo krambil, yèn didêplok aran jadah = juwadah.

gathok: anggathok, mipit, Mgl. gathokên = pipitên. zie ook Wdb. Corr.

gêthuk: jadah pohung J.

gêthèk: bêthèk Tg. Mgl.

gêthèk: gêmlêthèk, Kr. (Bg.) grêgêtên. têngbung gêmlêthèk mèmper saka gêmlêdhêg.

gothèk: (Sm.), Sl.(Smr.) duwe, gothèkku arit mung siji kanggo dhewe, duwèkku ... (Kd.) anggothèk = nyènggèt.

gothot: sêngkut, Kr. (Bg.) wong nyambut gawe iku digothot = disêngkut. zie echter Wdb. Corr.

gêthêm: Bs. (Pb.) gêthuk.

gang: pègat, Mp. (M.).

gong: gamêlan, Bl. nabuh gong têng dina = nabuh gamêlan têng dina.

gangsir: gangsiran, babahan, Sl. (Sm.).

gungrung: (Mgl.) gurung. gungrung sapi = gurung sapi. Vgl. gubrung, Corr.

Ba

bah: umbar, Pd. (Bn.) jarane bahên = jarane umbarên. bah-bah: sakarêp-karêpe, Bn.

bèh: nyata, A. (P.). apa bahe = apa nyatane.

bahe: sabahe, manawa, Pd. (Bn.) sabahe dhangon = manawa dhangon.

bahenat: (Bn.) cihna: utawa bêkti.bukti. Vgl. Wdb. bayinat.

bohol: (Ws.) bobol.

baung: bruwang, Sl. (Smr.).

bana: cotho, Pc. bana nulis = cotho nulis. ara-ara, Tm. bana jêmbar = ara-ara jêmbar.

bênah: Ml. rawat, Tg. P. Kb. B, ambênahi = ngrawati. nata paturon, K. (Ws.).

bènèh: beda, Ngy. Bn. anèh, C. Vgl. Wdb. Corr.

banat: Ng. (Kb.) bandhil. banatan = bandhilan.

banal: banalan, Wg. (Sk.) yod-yodan.

baniyêm: (Tg.) nglantur.

bancèt: (Tg.) prêcil. zie Wdb. Corr.

bincil: ambincil, nyawat, Bs. (Pb.).

bêncilung: ambêncilung, (Tg.) ngapusi.

bancang: kêncang, J. dibancang = dikêncang. Vgl. kancang Corr.

bêncung: (Bn.) jaka cilik. Vgl. kacung Corr.

bendra: (Tg.) birahi.

bandring: Ng. (Kb.) bandhil, bandringan = bandhilar. têmbung bandring, ing Sk. ora kanggo.

bendrong: (Ws.) banjur.

bento: bodho J. (Volg. ms. W. sullig Corr.).

bantun: (Ws.) tambang jala.

bêntêr: Bs. (Pb.) badhèr.

bontot: pambontot, wuragil Tg. Ws.

bantas: bablas Tg. tambas: rêmbês Br. Vgl. nader Wdb. Corr.

bêntis: (Bl.) pace.

buntêl: ambuntêl, anggombol Pk. Vgl. echter Wdb. Corr.

bintang: dhulang, Tg. ? Vgl. Wdb. Corr.

bêndhe: kêmpul Tg. Br. ?.

bêndhuk: (Tg.) cèlèng.

bêndhèk: Ng. (Kb.) tètèh. wong Sala iku clathune bandhèk = tètèh, ora pego kaya

wong Bagêlèn. Vgl. nader Wdb. bandhèk, Corr.

bandhul: baluh, J.

bondhol: dibondhol (Br.) dikandhut. têmbung bondhol, ing Sk. ora kanggo.

bandhing: kw. Ng. (Kb.) pandhing.

bandhung: ambandhung = nyimak, K. (Ws.) Ng. (Kb.).

bèndhêng: ambèndhêng, (Bn.) J. mèksa.

benjuh: Sm. (M.) bisa.

benjoh: bisa, Ngy, ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung iku, Vgl enjuh of enjuh of enjoh Wdb. Corr.

banjur: mancur J. banyune padasan banburbanjur. = mancur. ngising mancur-mancur: mènchrèt.

bènyèk: (B.) jêmèk. Vgl. Wdb. bènyèk Corr.

bènthèt: ambènthèt, ambabah Mgl.

bur: tanpa kasil, Bn. yèn mitulungi kasusahaning kere: bur = tanpa kasil = tanpa gawe.

bara: sabara, manawa, Pd. (Bn.) sabara dhangon = manawa dhangon. bara, kw. = mênawa Corr.

baru: sabaru: suwang, Pk.

bêrah: ambêrah: gumêrah, J. R.

buruh: wêruh, Kd. aku ora buruh = ora wêruh.

barèh: kumpul, Bn. Vgl. Wdb. Corr.

bruhun: ambruhun Tg. = bruwun.?

boran: (Bn.) tangkok gêdhe.

brèntèk: ambrèntèk Cr. (M.) mrèntèk. têmbung brèntèk, ing Sk. ora kanggo.

brêntos: saka kramaning têmbung Malayu brenti lèrèn, (Tg.).

barèk: Sm. (M.) bari.

bêrak: bêrêk (J.) buthuk, (In Wdb bêrêk, OJ. Corr.).

birik: (Mgl.) lirik.

borok: korèng Tg.

brokoh: dhokoh K. (Ws.).

bratu: ambratoni, ambuntoni Bs. (Pb.).

burit: buritan, buri J.? ing Sk. iya (ana) nganggo têmbung iku mungguhing layang-layang carita, yèn ing pakêcapan lan ing layang-layang kiriman: ora kanggo, kang dianggo têmbung: buri. Vgl. echter Wdb. ms. W. geeft op burit = buri. buritan achtererf Corr.

borot: amborot, ambolos, Bl. zie ook Wdb. Corr.

barus: ambarus, banjur, Pd. (Bn.) Bl.

bêras: bêras satêngah, edan = gêndhêng, Tg.

bruwun: Kr. (Bg.) ramban gêgodhongan, têmbung bruwun, ing Sk. ora kanggo.

baryut: ambariyut, (J.) ambaliyut.

brama: kw. gêni, Tg. Pk. Bg. B. M. vgl. Wdb. Corr.

briman: Ws. Pm. C. priman = ngêmis.

brêg: ngêbrêg, mêngkurêb T.

bêrêg: buthuk J.

borêg: borêgan, Holl borongan U. (Smr.).

baring: kw. ugal-ugalan Tg. zie echter Wdb. Corr.

bêrung: ambêrung, kêsèd, K. (Ws.).

biring: birang-biring (Tg.) athak-ithik.

brêngkonangan: (Tg.) ugal-ugalan.

brêngkès: (R.) pès, ing Sk. brêngkèsan zie Wdb. Corr. (M.) mati. dibrêngkès = dipatèni. ambrêngkès = mati.

brêngkowangan: (Tg.) jêlah-jêlah. ? Vgl. konangan, Corr.

brêngkolang: Kr. (Bg.) ambalang. Vgl bêngkolang Wdb. Corr.

branggah: ladrang Mgl. rôngka branggah = rôngka ladrang.

bik: gik, Mgl. ana bik êndi = ana gik êndi.

buk: ora duwe, Wg. (Sk.) buk dhuwit = ora duwe dhuwit.

bok: lah, J. bokmèh bae = lah mèh bae. ko Ls. (R.) en J. bokjupuk = kojukuk.

baka: Arb. saka, Pc. baka ngêndi = saka ngêndi.

baku: bakon, sawah lungguhing lurah utawa pratinggi, Tg. Vgl. Wdb. Corr.

bèknèn: (Tm.) cikbèn.

bêkicot: Ck. (Pw.) bêkingking. volg Js. bêtecot, Corr.

bukti: kw. cihna, B. ing Sk. iya (ana) nganggo têngbung iku mungguh ing kidung, nanging yèn bêkti padha karo cihna, kaya ta: nyina bêktine apa = cihna, Corr.

bêkasêm: (J.) kamal. dibêbasêm = dikamal, ing Sk. kang dianggo bêkacêm.

bokmas: bakyu Tg.

bok-bokane: (Tg.) bokmanawa.

bêkong: bêruk, C. têngbung bêkong, ing Sk. ana, iya iku takêran, kang digawe kayu, bisa amot bêras 5 kati. Vgl. Wdb. en volg ms. W. is bêkong nm. v. e. oliemaat, gewl een schepper (siwur) van koper, Corr.

beda: upama. Smr. bedane = upamane.

bodin: Tg. Kb. Ka. Br. pohung.

bêduni: sabêduni (Tg.) satêkêm.

bêdudul: (Bn.) obrol.

bat: (C.) olèh, ênggon, tilas, bate nulis =

olèhe nulis. bate ana ngêndi = ênggone ana ngêndi. bat apa = tilas apa. têngbung bat, manawa saka tabêt.

bêtêh: Ng. (Kb.) butuh.

batir: C. Mgl. batur.

batêk: katog, J. batêkna budimu = katogna budimu.

bêtok: (J.) pêtok, pitik bêtok = pitik pêtok.

butul: tutug, Tg. Kr. (Bg.) B. lakuning lamaran butul ing kawêdanan = tutug ing kawadanan.

batihan: (C.) watês.

basa: = barênganu. ing Sk. iya ana sing nganggo basaanu, têngêse barênganu. doch volg. Wdb. zva. barêng conjunctie toen, wanneer enz. Coor.

bisa: prênah Ngy. bisa ngakang = prênah ngakang.

basin: J. R. M. bacin.

bêsero: bathon zie. Wdb. Corr.

bosok: luwas, B. Tg. klambi wis bosok = wis luas.

besuk iki: (Tg.) sesuk.

bisit: (J.) Ls. (R.) bisa. bisit basa = bisa basa.

busêt: Bg. tobil. zie verder Wdb. Corr.

bêsuwêl: bêsêl, Cr. (M.) têmbung bêsuwêl, ing Sk. ana, kaya ta: dikandhut bêsuwêl, padhane cacinge pating kruwêl, gone dandan pating gidhuwêl, dadi wujuding patrap zie ook Wdb. Corr.

basang: ambasang, ing Wdb ora ana, Wg. (Sk.) masang, ing Sk. iya ana sing nganggo têmbung ambasang têngêse masang. Tg. barêng: yèn, kaya ta: basanganu = barênganu, basangakua = yèn akua. (Vgl. basa. Corr.).

bêsung: Kr. (Bg.) Kb. suthik = êmoh.

bêsingul: Ng. (Kb.) bêsur.

bawah: (Kd.) apèk iwak mênyang nglaut nganti nglanjak liyan nagara.

buah: buwuh: nyumbang Vgl. buwuh Wdb. Corr.

buwat: rampung, Ws. gonmu nulis apa wis buwat = wis rampung.

buwêl: (Tg.) paran. buwêle mênyang ngêndi = parane mênyang ngêndi.

buli: goci, Tg. Volg. Wdb. buli-buli, Corr.

bêlih: Tg. Pk. Bg. B. ora. Vgl. Wdb bêlèh en bêlih = ora, Corr.

bêlèh: rak, beda, kaya ta: bêlèh dudu kiye = rak dudu kiye. bêlèh rupane = beda rupane.

belan: Kr. (Bg.) Pb. Kb. doyan. têngbung belan manawa saka kabelan, têngêse doyan.

bèlèn: bèlèn-bèlèn, (Tg.) wusana.

balundroh: Sm. (M.) klumut.

blêndok: nyongklok J. Bn.

blênto: pitênah Bn. (balênto, oneecht, valsch Wdb) diblênto = dipitênah. pêpêr, Mg. ladinge blênto = ladinge pêpêr.

bluntak: kêbluntak, Sl. (Smr.) konangan.

blêndhong: Pk. Br. benggol.

blêndhêng: (Tg.) kêsèd.

blece: blècèn, blaka, Pd. (Bn.) têngbung blece, ing Sk. ana kang nganggo, kaya ta: wuda blècèn = wuda bêjêd.

blicing: ambêlicing (Pk.) gluwah-gluwèh.

blorot: kêblorotan, (J.) kêblorop. Vgl. kêblurutan, Wdb. Corr.

bêlok: jêblog Tg. Pm. Pk. zie ook Wdb. Corr.

blèdru: (Mg.) sulaya. ing Sk. kang dianggo: bèdru.

bêlit: mlincur, Mgl. têngbung bêlit, ing Sk. iya iku arane botohan krêtu cina.

bulêt: ambulêt, rèwèt, Cr. (M.).

bolèt: katela, Pm. (Pb.). têngbung bolèt

ing Sk. ana, iya iku wong kang dèdège dhuwur ora sêmbada lan gèdhening awake, iku diarani ambolèt. Vgl. ms. W. ambolèt, (Griseesch) mager van een mensch. Corr.

bulata: Kr. (Bg.) iya ta: kaya ta.

bêlis: jêmprit, (M.) Cr. (M.) lombok bêlis = lombok jêmprit.

bilaya: dibilayani, (Tg.) dilêksanani.

blêman: (Tg.) tumpèr. têngbung blêman, ing Sk. ora kanggo. zie ook Wdb. Corr.

bulug: rêgêd, bawuk, pating clonèh, tulisamu bulug = rêgêd. nganti bulug = bawuk ora disikat. tembok kang padha bulug = pating clonèh kêrikan lading.

blêgêdrêg: (Tg.) bladhrêg, têngbung bladhrêg, ing Sk. ana, kaya ta: uwuhe ambêladhrêg akèh.

blabur: banjir Br.

blong: êdhag (Tg.) Pm. zie ook Wdb. Corr.

balong: balongan, suwakan, Tg. ing Sk. iya iku palêmahan lêdhok dadi têlih banyu, ingaran balong utawa ambalong. en vgl. Wdb. Corr.

blungon: (Mgl.) bunglon.

blèngkèt: Ml. rukun, Tg. awor (M.).

blongkèng: (Kb.) blungkang.

blungkang: bongkok, Pk.Kb. têmbung blungkang, ing Sk. ana, iya iku dêgan utawa krambil ênom kang isih kêna diplathok dipurih isine, plathokan dêgan utawa krambil mau aran blungkang, garinge ginawe kayudang. Vgl. Wdb. en bêngkahan Corr.

bapoh: (Bn.) santosa, Vgl. bapuh wdb. Corr.

bodho: ambodhoni, ngapusi, R. zie Wdb. ambodho Corr.

bêdhor: (Pk.) cikbèn.

bodhor: (Tg.) badhud.

bêdhul: ambêdhul (J.) andhugal.

bêdhèl: tigas, (M.) ambêdhèl lawe, nigas lawe.

bodhol: amoh, Kr. (Bg.) jarik bodhol = jarik amoh.

bêdhadhag: (Tg.) mêkrok, têmbung bêdhadhag, ing Sk. ora kanggo. malah mêkrok, ing Sk. ana, kaya ta: kêpuhe mêkrok, ora mêgrok, nanging têmbung kêmbange mêgrok, ora mêkrok. Vgl. Wdb. volg. ms. W. êgrok of êkrok een half geopende toestand van een bloem en derg. vgl êkar, Corr.

bêdhaya: têtèdhèk anjogèd, J.

bêdhama: wisaya iwak kali, Mgl. rukun Pk.

badhag: Wg. (Sk.) pisan-pisan, ora nyana badhag = ora nyana pisan-pisan.

badhêg: rêgêd, Tg. doch vgl. Wdb. Corr.

bêdhag: mênang ngabotohan, C. bêdhag pira = mênang pira. opah Pk. bêdhagane kulambi siji pira = opahane ...
doch vgl. Wdb. Corr.

bêdhèg: ambêdhègi Pk. J. ngêlèti.

bêdhog: lading gêdhe, Bn. dhangir, Pm. mêngko aku arêp ambêdhog têngal kulon desa = arêp andhangir. vgl.
ook. Wdb. ms. W. geeft op = ambabad.

bodhèng: (Pc.) kèthèr utawa repot.

bujur: bujuran, Tg. Kr. (Bg.) Ws. C. gombal, suwèkan utawa jorak-jarikan, pipih.

bêjad: bêjad rongkong: êrak Tg.

bujid: (Tg.) kunthing. bujidên = mêsakat. Vgl. bujil Wdb. Corr.

bajis: bajisan (Tg.) jothakan.

bajug: Ng. (Kb.) kurangajar.

bojog: tanggok, Bn. têngbung bojog, ing Sk. ana, iya iku takêran bêras kang digawe iratan pring ori, pojokan lan
wêngkune dirangkêpi walulang antara bisa amot tênglung kati.

bujang: jaka, Tg. Pk. Bg., Bs.?

bujung: bujang Tm. buru, Sl. (Smr.).

bayah: (Bl.) bangêt, Kr. (Bg.) êmoh. Vgl. Wdb. Corr.

bayinên: wong duwe anak Pc.

bayaknan: bayakan, Bn. C. kirane: manawa. ms. W. heeft bayake en bayakna. TD. denkelijk, wellicht, vgl. baya II Corr.

beyekan: (C.) bangkekan. zie. Wdb. Corr.

biyayah: ambiyayah: (Pc.) ora tata, morak-marik, pating salêbar, pating bêsasik. Vgl. byayak, Wdb. Corr.

bayang: ambèn Bn. en zie Wdb. Corr.

byangbang: (Tg.) bawang.

bombong: dhangon C. vgl. Wdb. Corr.

bagi: wênang Bl. sabagi-bagi = sawênang-wênang.

bagèn: bigèn, bègèn, cikbèn. vgl. Wdb. op bègèn.

bogor: ambogor Bl. T. (R.) andèrès.

bagrèg: bagregan (Pb.) saru, ala.

bagêl: ambagêl (C.) nyawat.

bogol: ambogol (J.) ngêmplang vgl. bagol WW. en JsZ Corr.

bêgujêng: (Tm.) gumujêng.

bagag: Cr. (Pw.) bodho. (Volg. ms. W. bêgog dom, een gewone kindernaam aan jongens gegevens Corr.)

bêgog: cèlèng Pm. Vgl. Wdb. Corr. têngbung bêgog ing Sk. ana, padha dene andhongor, têngêse wong lênggihan kang tanpa gunêm, cangkême malongo. Vgl. Wdb. BV. en dhobor Corr.

bebe: bèbèni (Bn.) andhèwèki.

bêbêh: B. Kb. Kr. aras-arasên. kêsèd.

bubur: jadah, bubur lêmu = jênang lêmu J.

bibrik: ambibrik, bèbrèk, ambèbrèk, Mg. Bn. ngêlar, ambibrik = ambèbrèk pomahan = ngêlar pomahan Vgl. ambabrak bij brak Wdb.

bèbrèl: (Tg.) gancar, bèbrèle lèlakonmu kêpriye, gancare lèlakonmu kêpriye.

bubuk: wudhu, (M.) jagoku bubuk = wudhu wis ora olèh tandhing. Volg. Wdb. eer het tegenovergestelde Corr.

bèbèk: bibis Pm.?

bubut: ambubut, ambêdhol?

bêbal: (Kd.) sêmbrèt Vgl. Wdb. bibal Corr.

bêbêg: bêbêgan, bêndungan, Mp. (M.).

babing: ambabing (Bn.) ambalang. Vgl. bambing Wdb. Corr.

bêthèk: J. (M.) bêthak Kr. adang Ng.

bêngi: bingèn, biyèn J. Vgl. Wdb. bingèn Corr.

bangor: (Tg.) wangkot.

bangku: meja dhepok Ngy. sabangku = sabau (of) 1/4 jung Bn. ing Sk. iya (ana) nganggo têmbung bangku, nanging mawa pratelan bangku dhepok utawa bangku dhuwur.

bangkahwalah: (Tg.) mursal. Vgl. bongkowalahi. Wdb. Corr.

bongkor: Tg. bobor utawa bubruk. têmbung bubruk têngêse barang didol ora payu.

bêngbrèh: (Bn.) rèwèl, Vgl. bêngkêrèh Wdb. Corr.

bêngkêrèh: bêngkêrehan, kêrêngan Tg.

bongkrèk: bungkil Pk, tempe bongkrèk = tempe bungkil Vgl. Wdb. Corr.

bêngkok: sêgrag Tg. ambune ambêngkok = sumêgrag. Vgl. Wdb. sênggrak Corr.

bengkok: paring Tm.

bangkang: ambangkang: sêngguhan utawa pindhon: iya iku jarik luwaluwas. dibabar manèh J.

bêngkong: ambêngkong (Tg.) mogok.

bongsor: Tg. Kr. (Bg.) longgor. Vgl. Wdb. volg. ms. W. te Mgl. in gebruik Corr.

bèngsèng: (Pw.) Kr. (Bg.) benggol kècu, utawa wong nguladara.

bèngwat: ambèngwat (Tg.) nglancangi.

banggêl: Kr. (Bg.) banggal.

bonggol: ambonggol, anggembol K. (Ws.)

bangba: (B.) gêni mawa kang mrêngangah. Vgl. wongwa Corr.

bêngêng: (Pc.) budhêg. Vgl. bêngung Corr.

Tha

thêruk: thêruk-thêruk (J.) thênguk-thênguk (of) lênguk-lênguk zie ald. Corr.).

thèrèk: kathèrèk, kêsusu, kêthèrèk-thèrèk, susur-susur Tg.

thik: kok: têka J. thik ngantuk bae = kok ngantuk bae. thik dadak mêngkono = têka ...: thik-thikan: yak-yakan Kd.

thuk: thuk-thukan, yak-yakan (Kd.).

thèkwèl: Pd. (Bn.) jiblès, Vgl. thok II en wel Wdb. Corr.

thêkul: ngêthêkul, srêgêp Tg. Sm. (M.) têngbung thêkul ing Sk. ana, kaya ta: kêthêkul, ngêthêkul olèhe [o...]

[...lèhe] madhang, tégèse dhokoh. (of sêngkud ms. W. volg. Wdb. mathêkul Corr.).

thèklèk: sunguning kewan kang sèngklèh J.

thakthungan: (Bn.) ora mèsthi.

thèwèl: kèthèwèl (Ws.) kètèwèl.

tholo: panggaotan Ck. (Pw.) pajêg tholo = pajêg panggaotan.

thlikthik: nlikthik (Tg.) gumédêr.

thuling: sathuling (Tg.) sathithik, sathuling-thulinga = saithik-ithika.

thioplak: kèthioplak, tlumpah J. têngbung kèthioplak, ing Sk. ana, padhane gédibal, kaya ta: dadi kèthioplak, dadi gédibal, Vgl. Wdb. kèthioplak en tarumpah Corr.

thopling: (Bn.) wukungsawungkusan. candu.

thiyo: thiyo-thiyo (Tg.) mogok-mogok.

thamlis: (Kb.) ayu.

thethas: êntèk Pc. ing Sk. iya ana sing nganggo têngbung iku.

thing: thing-thingan, pèthingan Tg. adèn-adèn Kd.

thong: Thong-thongan, dhewekan C. thong-thongan susuh manuk, dhewekan susuh manuk (ook dhèp-dhèpan en vgl. cup-cupan Wdb. Corr.)

thèngsèt: pèthèngsèt, mèthèngsèt (Kb.) mêtongkrong.

thèngul: panggaotan (Pw.) pajêg thèngul = pajêg panggaotan.

thongol: panggaotan (Pw.) pajêg thongol = pajêg panggaotan. zie tholo, Volg. ms. W. tongol de wachtbeurt zijner kameraden waarnemen Corr.

Nga

ngaho: (Tg.) ngawag.

ngrêkicêk: (Pm.) ngrêcèh.

nglancong: (Pm.) mlancong.

nglêdêr: (Tg.) nglênggêr.

nglawat: (J.) nglayad, nglawat wong mati = nglayad wong mati. Vgl. Wdb. Corr.

nglawawara: (M.) lalawora.

nglêmprèh: (Tg.) kêmba.

ngulabilakir: (Tg.) Rabingulakir.

ngulabilawal: (Tg.) Rabingulawal.

nglêngin: alus, gilap K. (Ws.) têngbung nglêngin ing Sk. ana, têngèse mêtirit, kaya ta: baune nglêngin.

ngampah: ngare B. tanah ngampah = tanah ngare Vgl. Wdb. Corr.

ngambêlêgi: (Tg.) ngêblêgi.

ngonggor: (Pm.) ngêlak.

Copyright © 2011-12 Yayasan Sastra Lestari. All Rights Reserved.

http://www.sastra.org/katalog/judul?ti_id=24